

การปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง
ในจังหวัดสงขลา ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ
**Social, Economic and Production Adaptation of Members of Rubber Fund
Cooperatives in Songkhla Province under Low Rubber Price Crisis**

จักรรัตน์ พรหมบุตร
Jukkarat Prombutr

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University**

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางใน
จังหวัดสงขลา ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ
**Social, Economic and Production Adaptation of Members of Rubber Fund
Cooperatives in Songkhla Province under Low Rubber Price Crisis**

จักรรัตน์ พรหมบุตร
Jukkarat Prombutr

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Science in Agricultural Development
Prince of Songkla University**

2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง
ในจังหวัดสงขลา ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราคงต่ำ

ผู้เขียน นายจักรรัตน์ พรหมบุตร

สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ดร.นฤมล พุกกษา)

.....ประธานกรรมการ
(ดร.ปัฐวิษณุ พิทยาภินันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาลี สบายยิ่ง)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิไลวรรณ ประพฤติ)

.....กรรมการ
(ดร.นฤมล พุกกษา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิไลวรรณ ประพฤติ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้างู๋สง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ดร.นฤมล พุกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีไลวรรณ ประพฤติ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นายจักรรัตน์ พรหมบุตร)

นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายจักรรัตน์ พรหมบุตร)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	การปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลา ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ
ผู้เขียน	นายจักรรัตน์ พรหมบุตร
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา	2561

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต ยางพารา และการเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง (สหกรณ์ สกย.) 2) ศึกษา ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ เก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลาโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้างกับกลุ่มตัวอย่าง 365 คน วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต ยางพารา การเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ และระดับการปรับตัว ด้วยสถิติพรรณนา และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ฯ ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ร้อยละ 55.60 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.30 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพาราเฉลี่ย 2 คนต่อครัวเรือน พื้นที่ถือครองเฉลี่ย 11.65 ไร่ต่อครัวเรือน มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย 23,805.21 บาทต่อเดือน มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ฯ เฉลี่ย 15.34 ปี และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ฯ ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$) มีระดับการปรับตัวด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจในภาพรวมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$ และ $\bar{X} = 2.61$ ตามลำดับ) ส่วนระดับการปรับตัวด้านการผลิตในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.21$) ลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ เงินออม หนี้สิน และการกำจัดวัชพืช ส่วนลักษณะที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ รายได้รวมของครัวเรือน ลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น เงินออม ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก ส่วนความสัมพันธ์กับระดับการ

ปรับตัวด้านการผลิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทั้งสิ้น ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น เงินออม และการกำจัดวัชพืช ผลการศึกษาครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางในการปรับตัวสำหรับสมาชิกสหกรณ์ สกย. หรือเกษตรกรชาวสวนยางทั่วไป โดยมีข้อเสนอแนะ 2 ประการ ได้แก่ 1) การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าสมาชิกสหกรณ์ฯ มีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น ควรวางแผนในการใช้เงิน เช่น การทำบัญชีรายรับรายจ่ายในครัวเรือน เป็นต้น 2) สมาชิกสหกรณ์ฯ มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตในภาพรวมระดับน้อย ดังนั้น ควรปรับตัวและสร้างความเข้มแข็งให้กับครัวเรือน เช่น การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

Thesis Title	Social, Economic and Production Adaptation of Member of Rubber Fund Cooperatives in Songkhla Province under Low Rubber Price Crisis
Author	Mr. Jukkarat Prombutr
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2018

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the characteristics of demography, economic, rubber production and membership of the Rubber Fund Cooperatives (RFC) 2) to study the levels of adaptation in terms of the social, economic and production of the RFC's members under the low rubber price crisis and 3) study the relationship between the characteristics of demography, economic, rubber production and membership and the levels of adaptation of the member of RFC under the low price crisis of rubber. The data collected from the RFC's member in Songkhla Province by using structured questionnaire with 365 samples. Pearson's correlation coefficient was used to find the relationship between characteristics of demography, economic, rubber production and membership and levels of adaptation. The results indicated that 55.60 % of the respondents are female. Most respondents (55.30%) have elementary school as their highest education background. Average number of workers in rubber plantation is 2 workers per household. The average land ownership is 11.66 Rai per household. Average income per household is 23,805.21 Baht per month. Average time length of being the member of RFC is 15.34 years. Level of their participation in activities of the cooperatives is high ($\bar{X} = 3.50$). Levels of social and economic adaptation are medium ($\bar{X} = 3.20$ and $\bar{X} = 2.61$, respectively). The adaptation related to rubber production is low ($\bar{X} = 2.21$). The relationship between those characteristics of demography, economic, rubber production and membership with level of social adaptation with statistical significant at 0.01 are savings, debt and weed control while characteristics which have statistical significant at 0.05 are total household income. The characteristics which have relationship with the economic adaptation at 0.01 are size of resident area, size of other crop plantation area, saving and time length of the RFC membership. The relationship with production adaptation at 0.01 are size of resident area,

while at 0.05 are number of workers in rubber trees plantation, total land owned, size of resident area, size of pre-harvested rubber plantation area, size of other crop plantation area, saving and weed control. The results can be used as the adaptation guidelines for the RFC's members or any other rubber farmers. There are 2 suggestions from the research which are 1) rubber farmers should try to reduce their expenses and increase income as the study indicated that RFC's member has the economic adaptation at medium level. Therefore, financial planning is needed such as tracking the household income and expense. 2) It was found that the adaptation in term of the production is at a low level. Therefore, the RFC's members should adapt themselves and strengthen their household capacity such as applying the Sufficient Economy philosophy.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร. นฤมล พุกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่คอยให้ความรู้ คำแนะนำ คอยดักเตือน ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิไลวรรณ ประพุดิ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่คอยเป็นที่ปรึกษา ทั้งด้านวิชาการ และช่วยเพิ่มทัศนคติในทางบวก ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. มาลี สบายยิ่ง และดร. ปุรวิษญ์ พิทยาภินันท์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการมาเป็นกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ตลอดจนตรวจแก้ไขเล่มวิทยานิพนธ์ให้คำแนะนำ และข้อคิดที่ดีแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณกรรมการสหกรณ์กองทุนสวนยางทั้ง 5 สหกรณ์ และเจ้าหน้าที่การยางแห่งประเทศไทยในพื้นที่จังหวัดสงขลา ที่คอยอำนวยความสะดวกในการลงพื้นที่เก็บแบบสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลเชิงลึกตลอดจนสมาชิกครัวเรือนของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลา ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้กรุณามอบทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ คุณปวีณ์นุช ชูทอง และคุณสุศธิดา แซ่เป้า บุคลากรฝ่ายบริการ การศึกษา ขอขอบคุณ คุณสุศุตรา คล้ายมณี คุณกชพร เจริญสุข และคุณนงลักษณ์ พิกุลทอง บุคลากรฝ่ายสนับสนุน ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ ที่คอยอำนวยความสะดวกด้านงานเอกสารต่าง ๆ ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ นักศึกษาระดับปริญญาโท ที่ช่วยเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ และพร้อมให้ความช่วยเหลือด้านอื่น ๆ อยู่เสมอ

สุดท้ายนี้กราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้มีความเพียร ความอดทนฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ และมีกำลังใจต่อสู้กับปัญหา และให้การสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งกำลังใจทั้งหมดล้วนผลักดันให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาในวันนี้ ประโยชน์อันใดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบคุณงามความดีให้แก่บิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	(5)
ABSTRACT.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
สารบัญ.....	(10)
รายการตาราง	(13)
รายการภาพประกอบ.....	(15)
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่.....	3
1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	3
1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย.....	4
1.5 นิยามศัพท์.....	4
บทที่ 2 การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 สถานการณ์ตลาดและราคาขางพารา.....	6
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.2.1 แนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์.....	7
2.2.2 แนวคิด เกี่ยวกับการผลิตขางพารา	16
2.2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว	22
2.3 งานวิจัยหลักที่เกี่ยวข้อง	27
2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	30
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	32

3.1	พื้นที่ศึกษาวิจัย	32
3.2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32
3.3	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
3.3.1	ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)	35
3.3.2	ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)	35
3.4	การวิเคราะห์ข้อมูล	37
3.4.1	ข้อมูลเชิงปริมาณ	38
3.4.2	ข้อมูลเชิงคุณภาพ	39
3.5	สรุปประเด็นศึกษาและวิธีการวิจัย	39
บทที่ 4	ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	41
4.1	สภาพทั่วไปของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา.....	41
4.2	ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของ สหกรณ์ สกย.	47
4.3	ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย.	72
4.4	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับ ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต	89
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	101
5.1	สรุปผลการวิจัย	101
5.1.1	ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ สกย.....	101
5.1.2	ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย.	102
5.1.3	ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับ ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย.....	105
5.2	ข้อเสนอแนะ	107
บรรณานุกรม.....		111
ภาคผนวก ก	เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้วิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และเกณฑ์ในการแบ่ง ขนาดสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา.....	117

ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ของการวิจัย หรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence)	122
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถาม	130
ภาคผนวก ง แบบสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย.....	132

รายการตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สายพันธุ์ยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้.....	18
ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและตัวอย่างในการศึกษา.....	35
ตารางที่ 3 วิธีการศึกษาการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ...	39
ตารางที่ 4 สรุปข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา.....	46
ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของลักษณะเพศ อายุ ศาสนา และระดับการศึกษา.....	47
ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของลักษณะจำนวนของสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนแรงงาน ครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา.....	49
ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ สกย.....	50
ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.	53
ตารางที่ 9 ลักษณะการผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.	61
ตารางที่ 10 ลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.	66
ตารางที่ 11 การใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. ในฐานะสมาชิก.....	68
ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกใน ธุรกิจของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา.....	69
ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการปรับตัวด้านสังคมของสมาชิก สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา.....	74
ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจของ สมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา.....	77
ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการปรับตัวทางการผลิตของ สมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา.....	82
ตารางที่ 16 กลุ่มตัวแปรและความหมายของตัวแปร.....	90
ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และ การเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา	95

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และ การเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา	97
ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และ การเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา	99
ตารางที่ 20 สรุปประเด็นระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และภาพรวมในจังหวัดสงขลา.....	102
ตารางที่ 21 สรุปประเด็นระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาด ใหญ่ และภาพรวมในจังหวัดสงขลา.....	103
ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับ ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา	106

รายการภาพประกอบ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการทำวิจัย.....	31
ภาพที่ 2 ขอบเขตจังหวัดสงขลาแสดงที่ตั้งสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา.....	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

อาชีพการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพที่มีแพร่หลายใน 24 ประเทศทั่วโลก ซึ่งร้อยละ 90.00 ของพื้นที่ปลูกยางพาราทั่วโลกอยู่ในทวีปเอเชีย (วิทยา, 2552) โดยในปี พ.ศ. 2558 ประเทศที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด คือ อินโดนีเซีย รองลงมาคือ ไทย มาเลเซีย จีน และอินเดีย ตามลำดับ ประเทศที่มีผลผลิตยางพารามากที่สุดในโลกคือ ประเทศไทย ตามมาด้วยอินโดนีเซีย เวียดนาม มาเลเซีย และอินเดีย ตามลำดับ (สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองเจนไน, 2558)

ในช่วงที่ผ่านมาได้มีสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อปริมาณอุปสงค์ยางพารา โดยในปีพ.ศ. 2554 ประเทศสหรัฐอเมริกามีความต้องการใช้ยางพาราภายในประเทศลดลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนประเทศญี่ปุ่นประสบภัยพิบัติจากแผ่นดินไหวและคลื่นสึนามิ ซึ่งได้สร้างความเสียหายอย่างมาก รัฐบาลญี่ปุ่นได้ประกาศมูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติครั้งนี้สูงถึง 309,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางพาราในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ลดลงเป็นอย่างมาก (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการป้องกันและจัดการภัยพิบัติ, 2556) นอกจากนี้ผู้ผลิตยางมือยางในประเทศมาเลเซียได้ลดการนำเข้าน้ำยางข้นจากประเทศไทยและใช้ยางสังเคราะห์ โดยใช้วัตถุดิบภายในประเทศ ประกอบกับโรงงานอุตสาหกรรมผลิตยางมือยางในประเทศมาเลเซียประสบกับปัญหาขาดแคลนแรงงาน และราคาพลังงานที่เพิ่มสูงขึ้น จึงทำให้อุตสาหกรรมดังกล่าวขยายการผลิตไม่ได้ (สวีณา, 2556) ในขณะเดียวกัน ประเทศจีนได้เปลี่ยนบทบาทจากผู้ซื้อยางพาราเป็นผู้ผลิต โดยได้ปลูกยางพาราเองและเข้าไปลงทุนปลูกยางพาราในประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม ทำให้มีปริมาณยางพาราในสต็อกจำนวนมากกว่า 3 แสนตัน ผู้ผลิตยานยนต์อุตสาหกรรมไม่จำเป็นต้องซื้อยางพาราเก็บเข้าสต็อก แต่นำยางพาราในสต็อกมาใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต (กฤษณี, 2558)

จากสถานการณ์ต่าง ๆ ดังกล่าวของโลก ส่งผลให้ราคายางพารามีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่อีกครั้ง โดยราคายางพาราได้ตกต่ำลงอย่างมาก จากราคาเฉลี่ยที่เคยสูงถึง 129.96 บาท/กิโลกรัม เมื่อปี พ.ศ. 2554 ลดลงเป็น 45.08-57.12 บาท/กิโลกรัม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน (การยางแห่งประเทศไทย, 2560) ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้แก่เกษตรกรชาวสวนยางเป็นอย่างมาก โดยพบว่าเกษตรกรชาวสวนยางพาราบางรายไม่สามารถส่งบุตรหลานให้เล่าเรียนต่อไปได้ ทำให้ต้องหยุดพักการเรียนหรือลาออก (ม.อ. โพล, 2559)

ในภาวะที่ราคาขายพาราตกต่ำ เกษตรกรชาวสวนยางพาราได้มีการปรับตัวเพื่อให้สามารถรับมือหรือจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น ประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้นตามความถนัดของแต่ละบุคคล ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ การทำหัตถกรรม และปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน (สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2548) ซึ่งสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สกย.) หรือปัจจุบันคือการยางแห่งประเทศไทย (กยท.) ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางพารามีความเข้มแข็ง และสามารถรับมือกับความเสียด้านราคาของยางพารา โดยในอดีต (พ.ศ. 2534-2535) ที่เคยเกิดราคาขายพาราตกต่ำอย่างมาก ราคาขายแผ่นดิบลดลงเหลือเพียง 13.00 บาทต่อกิโลกรัม นั้น สกย. ได้ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล คือ การรวบรวมเกษตรกรชาวสวนยางพาราในแต่ละพื้นที่จัดตั้งเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยาง หรือ สหกรณ์ สกย. โดยรัฐบาลสนับสนุนโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควันขนาดกำลังผลิต 2 ตันให้แก่แต่ละสหกรณ์ เพื่อทำการเพิ่มมูลค่าของยางพารา จากที่เคยขายเป็นน้ำยางสดหรือยางแผ่นดิบ ก็ให้รวบรวมกันมาผลิตเป็นยางแผ่นรมควัน (วินัย และกฤตยา, 2540) ซึ่งการรวมตัวกันเป็นสหกรณ์นี้ นอกจากเป็นการเพิ่มอำนาจการต่อรองราคาและขยายตลาดแล้ว ยังช่วยแก้ไขปัญหา/ความเดือดร้อนด้านอื่น ๆ ของสมาชิก ผ่านการบริการของสหกรณ์อีกด้วย เช่น การให้เงินกู้ การจำหน่ายสินค้าและวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตรในราคาถูก การบริการความรู้ด้านการเกษตร (พัชรา, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพารามีความสำคัญและเกิดขึ้นทั้งในระดับครัวเรือนและระดับกลุ่ม สำหรับการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นกรณีศึกษาเนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีจำนวนสหกรณ์ สกย. และจำนวนสมาชิกมากที่สุดในเขตภาคใต้ตอนล่าง (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560ข) โดยต้องการศึกษาว่าในภาวะที่ราคาขายพาราตกต่ำนั้น เกษตรกรชาวสวนแต่ละรายมีการปรับตัวในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านการผลิตอย่างไร และปัจจัยอะไรบ้างที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย. ซึ่งภาครัฐ หรือ กยท. ได้ให้ความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเกษตรกรผ่านการเป็นสถาบันเกษตรกรลักษณะนี้ เพราะได้กำหนดไว้เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งขององค์กร ด้วยความเชื่อมั่นว่าการรวมกลุ่มเป็นปัจจัยสำคัญต่อความอยู่รอดของเกษตรกร (การยางแห่งประเทศไทย, 2561) ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงได้ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต โดยเลือกศึกษาเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย. ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำผลจากการศึกษาเสนอแนะเป็นแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุนการปรับตัวของเกษตรกรให้สามารถอยู่รอดได้แม้ว่าราคาขายพาราจะเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งเพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการรวมตัวหรือรวมกลุ่มของเกษตรกรในลักษณะต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบสหกรณ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อศึกษาการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางตกต่ำ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการวิจัย ดังนี้

1.2.1 ศึกษาลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิตยางพารา และการเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการปรับตัวทางสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย. กับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1.3.1 ขอบเขตด้านประชากรและพื้นที่

ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 1) สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่ ได้แก่ สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง สหกรณ์ สกย. บ้านดอนขี้เหล็ก สหกรณ์ สกย. บ้านทรายขาว และสหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า 2) สหกรณ์ สกย. ขนาดกลางและขนาดเล็ก ได้แก่ สหกรณ์ สกย. หัวถนน ซึ่งประชากรของการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ประเด็นการศึกษา ประกอบด้วย 1) ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิตยางพารา และการเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ สกย. 2) ระดับการปรับตัวของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. ภายใต้ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ ประกอบด้วย 2.1) ด้านสังคม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางสังคม และการติดตามข้อมูลข่าวสาร 2.2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การมีอาชีพเสริม รายได้ของครัวเรือนจากการทำสวนยางพารา ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน หนี้สินของครัวเรือน และเงินออมของครัวเรือน 2.3) ด้านการผลิต ได้แก่ การสร้างความหลากหลายในการผลิตยางพารา การเปลี่ยนชนิดพันธุ์ยาง การลดความเสี่ยงทางการตลาด การลดต้นทุนการผลิต การลดขั้นตอนในการผลิตและการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การหารายได้จากการทำกิจกรรมนอกภาคการเกษตร 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. กับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำงาน รายได้รวมจากทุกคน

และทุกอาชีพทั้งครัวเรือน รายได้รวมจากทุกคนในครัวเรือนจากการทำสวนยาง ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่เปิดกรีด ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด ขนาดพื้นที่เพาะปลูกอื่น ๆ รายจ่ายเฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือน เงินออมของครัวเรือน หนี้สินของครัวเรือน จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยสวนยางต่อปี จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชต่อปี และระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.

1.3.3 ขอบเขตด้านเวลา

ทำการศึกษาดังแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2560 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 รวมระยะเวลา 1 ปี 4 เดือน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1.4.1 ผู้บริหารงานในแต่ละสหกรณ์ สกย. นำความรู้ที่ได้จากการปรับตัวของสมาชิก สหกรณ์ สกย. ไปใช้ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสบปัญหาน้อยที่สุด

1.4.2 เกษตรกรชาวสวนยางพาราทั้งที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. หรือเกษตรกรชาวสวนยางพาราทั่วไปสามารถนำแนวทางการปรับตัวไปปรับใช้ได้

1.4.3 นักศึกษา นักวิจัย และผู้เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้จากงานวิจัย ได้แก่ สภาพทั่วไปของสหกรณ์ สกย. ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิตยางพารา การเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. ไปจนถึงระดับการปรับตัวของสมาชิก สหกรณ์ สกย. เพื่อทำการศึกษาหรือวิจัยเพิ่มเติม

1.5 นิยามศัพท์

ภาวะวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ หมายถึง สถานการณ์ราคายางของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2558-2560 ซึ่งตกลงไปอยู่ในระดับต่ำสุด เฉลี่ย 45.08-57.12 บาท/กิโลกรัม เมื่อเทียบกับราคาเฉลี่ยสูงสุดในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งมีราคาเฉลี่ย 129.96 บาท/กิโลกรัม

ลักษณะทางประชากร หมายถึง เกณฑ์ในการบ่งบอกถึงลักษณะประชากรที่อยู่ในตัวสมาชิกสหกรณ์ สกย. ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ลักษณะทางเศรษฐกิจ หมายถึง หลักเกณฑ์ในการบ่งบอกถึงลักษณะเศรษฐกิจที่อยู่ในตัวสมาชิกสหกรณ์ สกย. ได้แก่ การมีอาชีพเสริม เช่น รับจ้างทั่วไป ทำการเกษตรอื่น ๆ เป็นต้น รายได้จากการทำสวนยางพาราของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เงินออมของครัวเรือน และหนี้สินของครัวเรือน

ลักษณะการผลิตยางพารา หมายถึง การปฏิบัติของเกษตรกร ในการทำสวนยางพารา ตั้งแต่การวางแผนปลูก พันธุ์ยางที่ใช้ การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยวผลผลิต

ลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. หมายถึง เกษตรกรที่มาเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. โดยได้รับบริการและมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ สกย. ประกอบด้วย สมาชิกภาพสหกรณ์ สกย. การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและกิจกรรมของสหกรณ์ สกย. และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจของสหกรณ์

บทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษานี้ ได้ทบทวนวรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย สำหรับนำมาใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิดของการวิจัย และการวิเคราะห์ วิจัย ผลการวิจัย ประกอบด้วย สถานการณ์ตลาดและราคาขางพาราแนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์และสหกรณ์ สกย. แนวคิดเกี่ยวกับการผลิต ราคาขางพารา และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 สถานการณ์ตลาดและราคาขางพารา

ปัจจุบันประเทศไทยมีพื้นที่ปลูกขางพาราประมาณ 22.47 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.78 ของพื้นที่ปลูกขางพาราทั่วโลก มีผลผลิตขางพาราประมาณ 4.50 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 33.26 ของผลผลิตขางพาราทั่วโลก และมีปริมาณการส่งออก 3.56 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 30.58 ของปริมาณการส่งออกขางพาราทั่วโลก (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2560) ซึ่งแหล่งผลิตขางพาราที่สำคัญของประเทศไทยอยู่ในภาคใต้ โดยผลผลิตส่วนใหญ่ส่งออกไปต่างประเทศ ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. 2556 พบว่าประเทศที่สำคัญที่ไทยส่งออกขางพารา ได้แก่ ประเทศจีน ร้อยละ 62.7 ประเทศมาเลเซีย ร้อยละ 12.7 ประเทศญี่ปุ่น ร้อยละ 8.5 ประเทศในทวีปยุโรป ร้อยละ 6.2 ประเทศเกาหลีใต้ ร้อยละ 5.5 และประเทศสหรัฐอเมริกา ร้อยละ 4.4 (สถาบันวิจัยยาง, 2557)

ราคาขางพาราเคยสูงสุดเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554 โดยสูงถึงกิโลกรัมละ 183.64 บาท ซึ่งนับเป็นราคาที่สูงที่สุดในประวัติศาสตร์ แต่ในช่วง 6 ปีที่ผ่านมา ราคากลับมีความผันผวนและลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยในปลายปี พ.ศ. 2554 ราคาขางพาราลดต่ำลงเหลือเพียงกิโลกรัมละ 80.01 บาท (สวีณา, 2556) ปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาขางพารามีหลายประการ ได้แก่ 1) เศรษฐกิจโลก โดยถ้าภาพรวมของเศรษฐกิจทั่วโลกขยับไปในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้ประกอบการและนักลงทุนจะมั่นใจในการลงทุน และหันมาลงทุนในอุตสาหกรรมเกี่ยวกับขางพารา ทำให้ราคาขางพาราปรับสูงขึ้น 2) อุตสาหกรรมยานยนต์ ถ้ายอดขายรถสูงขึ้น ล้อยางรถยนต์จะขายได้มาก ความต้องการยางธรรมชาติจะมีมาก ส่งผลให้ราคาขางพาราในตลาดไทยสูงขึ้น และ 3) ความต้องการของผู้ซื้อขางพารา ปกติแล้วประเทศไทยจะมุ่งส่งออกไปยังผู้ซื้อจากประเทศจีน อินเดีย ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ซึ่งหากความต้องการขางพาราจากประเทศเหล่านี้สูง จะส่งผลให้ราคาขางพาราในประเทศไทยสูงขึ้นตามไปด้วย เป็นต้น เนื่องจากการส่งออกขางพาราของไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 90 เป็นยางแปรรูปขั้นต้น เช่น น้ำยางดิบ ยางแผ่นรมควัน ไม่มีการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ในขณะที่

ปริมาณการใช้ยางพาราภายในประเทศมีเพียงร้อยละ 10 แต่การผลิตยางพาราในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ยังมีผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยถ้าเงินบาทมีการแข็งค่าขึ้น มูลค่าที่ได้จากการส่งออกก็จะลดลง สินค้าก็จะขายออกยากขึ้น ผู้ซื้อต่างชาติจะหันความสนใจไปยังตลาดอื่น ส่งผลให้การส่งออกลำบากมากขึ้น ทำให้รายได้ของประเทศจากการส่งออกยางพาราลดลงประมาณ 52,000 ล้านบาท/ปี (กฤษฎิ์, 2559)

ที่ผ่านมาได้มีการสำรวจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ชกส.) พบหนี้สินในครัวเรือนของชาวสวนยางเพิ่มขึ้นสองเท่าหลังวิกฤตราคายาง โจรผู้ร้ายชุกชุม มีการลักเล็กขโมยน้อยเพิ่มขึ้น มีการย้ายถิ่นเข้าเมืองเพิ่มขึ้น กระทบต่อการศึกษาของบุตรหลานเกษตรกรในภาคใต้ทุกระดับ ทำให้ต้องหยุดพักการเรียน บางรายต้องลาออก เกษตรกรชาวสวนยางพาราไม่สามารถส่งบุตรหลานให้เล่าเรียนต่อไปได้ ซึ่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้สำรวจนักศึกษาของมหาวิทยาลัยในแต่ละวิทยาเขตทั้งหมด 5 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตหาดใหญ่ ปัตตานี ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และตรัง จำนวน 2,522 คน ที่เป็นผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหายางพาราราคาตกต่ำ ทั้งครอบครัวที่เป็นเจ้าของสวนยาง ลูกจ้าง ผู้รับซื้อยางและทำอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับยางพารา พบว่ามีนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาราคายางตกต่ำจำนวน 2,367 คน คิดเป็นร้อยละ 93.85 ของนักศึกษาทั้งหมด โดยส่งผลกระทบต่อครอบครัวชาวสวนยางที่รับจ้างกรีดยางมากกว่าเจ้าของสวนยาง (ม.อ. โพล, 2559)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 แนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้เกี่ยวกับสหกรณ์

2.2.1.1 ความหมายของสหกรณ์

ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า สหกรณ์ คือ งานร่วมมือกัน เป็นวิธีการจัดการอย่างหนึ่งที่บุคคลพอใจร่วมกัน เพื่อบำรุงความเจริญในทางเศรษฐกิจ โดยการแบ่งกำไรเสมอกัน

ประพันธ์ (2538) กล่าวว่า สหกรณ์คือการที่บุคคลมารวมตัวกันไม่น้อยกว่า 10 คน ด้วยความสมัครใจที่จะดำเนินกิจการเป็นเจ้าของร่วมกัน ตามหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีจุดมุ่งหมายร่วมกัน เพื่อสนองความต้องการและความมุ่งมั่นร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

พระราชบัญญัติสหกรณ์ (2542) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ว่า คือคณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์

โอภาวดี (2548) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า สหกรณ์เป็นองค์กรอิสระของบุคคลที่มารวมตัวกัน ด้วยความสมัครใจที่จะทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสนองความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการประกอบวิสาหกิจที่ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการควบคุมกันตามแนวทางประชาธิปไตย

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2556) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์ว่า เป็นองค์กรทางเศรษฐกิจและสังคมที่สมาชิกร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยการลงหุ้นร่วมกัน จัดการร่วมกันในการผลิต การจำหน่ายสินค้าหรือบริการตามความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกันของบรรดาสมาชิก สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิ์ออกเสียงได้หนึ่งเสียงในการบริหารสหกรณ์ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สหกรณ์เป็นการร่วมกันของสมาชิกดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2.1.2 ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

บุคคลแรกที่ได้สอนให้คนทั่วไปได้รู้จักคำว่า “สหกรณ์” คือ โรเบิร์ต โอเวน ชาวอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดการสหกรณ์ขึ้นในโลกและได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ โอเวนเสนอให้จัดตั้ง “ชมรมสหกรณ์” ให้ชมรมสหกรณ์นี้ผลิตสิ่งของต่าง ๆ เองโดยไม่ใช้เครื่องจักรกลใด ๆ อันจะเป็นการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อยกมาตรฐานความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

สำหรับประเทศไทย มูลเหตุการจัดตั้งสหกรณ์นั้นสืบเนื่องจากเกษตรกรชาวนาในปลายสมัยรัชกาลที่ 5 ส่วนมากมีฐานะยากจนและมีหนี้สิน การทำนาในขณะนั้นต้องใช้ต้นทุนในการผลิตมากกว่าที่เคยทำมา ชาวนาส่วนใหญ่ปลูกข้าวพอเลี้ยงครอบครัว ต่อมาเมื่อได้มีการค้าขายเกิดขึ้นภายในประเทศและติดต่อทำการค้าขายกับต่างประเทศ ข้าวจึงเป็นสินค้าที่สำคัญประเทศไทยจึงเริ่มส่งไปขายยังต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ชาวนาเกิดความต้องการที่จะขยายการทำกินให้กว้างขวางออกไป เพื่อผลิตข้าวให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้นสำหรับเป็นสินค้าส่งไปขายยังต่างประเทศ และมีเหลือเพื่อบริโภคพอเพียงกับจำนวนพลเมืองที่เพิ่มมากขึ้นตามความเจริญของบ้านเมืองโดยในสมัยที่จะเริ่มการสหกรณ์ในประเทศไทยนั้น ได้มีการประชุม ณ หอรัษฎากรพิพัฒน์ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2458 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินงานเพื่อนำการสหกรณ์มาสู่ประเทศไทย กรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ได้ทำหนังสือชื่อ “สหกรณ์” แจกจ่ายแก่ผู้ที่มาประชุมและผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ หนังสือนี้ พระราชวรรังษีเธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ ทรง

นิพนธ์ขึ้นโดยมีนาย เจ.เอ.เคบิล เป็นที่ปรึกษากรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556)

สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกของประเทศไทยได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ชื่อว่า "สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้" ที่จังหวัดพิษณุโลก มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้าน สมาชิกสหกรณ์เป็นเกษตรกรที่มีรายได้น้อยและมีหนี้สินมาก มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 16 คน มีทุนดำเนินการ 3,080 บาท โดยส่วนใหญ่เป็นทุนจากการกู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ ในปัจจุบัน) (สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ, 2560)

2.2.1.3 การจัดรูปองค์กรและหลักการสหกรณ์

สหกรณ์ไม่ใช่องค์กรของรัฐ ไม่เป็นกระทรวงและกรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินธุรกิจหรือกิจกรรมทางสังคม สหกรณ์ไม่ใช่บริษัทเอกชนเพื่อดำเนินธุรกิจแสวงหาผลกำไรแก่ผู้ถือหุ้น สหกรณ์ไม่ใช่องค์กรเพื่อสร้างสีสันทางการเมือง แต่ “สหกรณ์” ตามความหมายขององค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (International Cooperative Alliance) คือ องค์กรอิสระของบุคคล ซึ่งร่วมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน บริหารงานและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย โดยมีหลักการสหกรณ์ (cooperative principles) ซึ่งเป็นสิ่งที่สหกรณ์จะต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อให้สหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน หากถูกละเลยข้อใดข้อหนึ่งจะเป็นผลให้หลักการข้ออื่น ๆ ลดความสำคัญลง โดยหลักการสหกรณ์มี 7 ประการ (นุกูล, 2554) ได้แก่

(1) การเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไปและด้วยความสมัครใจ สหกรณ์จะเปิดรับบุคคลทั่วไปที่สามารถใช้บริการสหกรณ์ได้อย่างเต็มใจและรับผิดชอบในฐานะสมาชิก การเข้าเป็นสมาชิกจะไม่มีแบ่งเพศ ชนชั้น เชื้อชาติ การเมือง หรือศาสนา

(2) การบริหารงานตามระบอบประชาธิปไตย สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิก ผู้มีส่วนร่วมอย่างในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ บุรุษและสตรีผู้ได้รับการเลือกเป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อสมาชิกในสหกรณ์ สมาชิกมีสิทธิ์ในการออกเสียงเท่าเทียมกัน เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจคือ 1 เสียงต่อ 1 คน

(3) การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก สมาชิกสหกรณ์พึงมีความยุติธรรมในการให้และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย ทุนของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นสินทรัพย์ส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขแห่งความเป็นสมาชิก สมาชิกเป็นผู้จัดสรรผลประโยชน์ส่วนเกิน เพื่อจุดมุ่งหมายบางประการหรือทั้งหมด จากดังต่อไปนี้ คือ เพื่อการพัฒนาสหกรณ์ของตนโดยจัดให้

เป็นทุนของสหกรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งของทุนนี้ต้องไม่นำมาแบ่งปันเพื่อเป็นผลประโยชน์แก่สมาชิกตาม ส่วนของปริมาณธุรกิจที่ทำกับสหกรณ์ และเพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่สมาชิกเห็นชอบ

(4) การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพาและ ปกครองตนเองโดยการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำต้องมีข้อตกลงหรือผูกพันกับ องค์กรอื่น ๆ รวมถึงองค์การของรัฐ หรือแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ต้องกระทำภายใต้ เงื่อนไขอันเป็นที่มั่นใจได้ว่ามวลสมาชิกจะยังคงไว้ซึ่งอำนาจในการควบคุมตามแนวทาง ประชาธิปไตย และยังคงดำรงความเป็นอิสระของสหกรณ์

(5) หลักการว่าด้วยการศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร สหกรณ์พึงให้ การศึกษาและการฝึกอบรมต่าง ๆ แก่สมาชิก ผู้แทนจากการเลือกตั้ง ผู้จัดการ พนักงาน เพื่อบุคคล เหล่านั้นสามารถมีส่วนในการพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะแก่เยาวชนและผู้เฒ่าทางความคิด ในเรื่อง คุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

(6) หลักการว่าด้วยการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ สหกรณ์สามารถให้บริการแก่ สมาชิกให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ โดย ประสานความร่วมมือจากในระดับท้องถิ่นไปสู่ระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

(7) หลักการว่าด้วยความเอื้ออาทรต่อชุมชน สหกรณ์พึงดำเนินกิจการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้า ยั่งยืน ตามนโยบายที่สมาชิกเห็นชอบ

2.2.1.4 สหกรณ์การเกษตร

ประเทศไทยได้มีการจัดสหกรณ์เป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการ ดำเนินกิจกรรม ซึ่งปัจจุบันได้มีการกำหนดประเภทสหกรณ์ไว้ 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออมทรัพย์ และสหกรณ์ เกรดดิยูเนียน (สันติ, 2547)

สำหรับสหกรณ์การเกษตรนั้น ประยงค์ (2536) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งในหมู่สมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไป ตามสภาพท้องถิ่นและลักษณะการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการ ให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิก ได้แก่ การให้เงินกู้ การรับฝากเงิน การจัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่อง อุปโภคบริโภคมาจำหน่าย การรวบรวมผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดจำหน่าย หรือแปรรูปออกจำหน่าย การจัดระบบส่งน้ำ ระบายน้ำ การใช้น้ำ การส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการ เกษตรและอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการให้บริการอื่น ๆ แก่สมาชิก

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2560ก) ได้ให้ความหมายของสหกรณ์การเกษตรว่าเป็นสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัดตั้งขึ้นและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลก่อนนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

จากข้อมูลสถิติของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 พบว่ามีสหกรณ์ในภาคการเกษตรจำนวน 3,585 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 95.55 ของจำนวนสหกรณ์ทั้งหมดในประเทศไทย ส่วนสถานะเลิกสหกรณ์ (อยู่ระหว่างชำระบัญชี) ในสหกรณ์ภาคการเกษตรมีจำนวน 812 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 21.64 ของสหกรณ์การเกษตรทั้งหมด โดยแบ่งเป็นสหกรณ์การเกษตร 779 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 20.76 สหกรณ์ประมง 28 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 0.75 และสหกรณ์นิคม 5 สหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 0.13 ของสหกรณ์การเกษตรทั้งหมด โดยสหกรณ์ สกย. เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้อาชีพการทำสวนยางเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ส่งผลให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น รัฐบาลจึงได้ส่งเสริมอาชีพการทำสวนยางเพื่อเป็นการยกระดับรายได้และความมั่นคงให้กับเกษตรกร โดยการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ สกย. เพื่อให้เกษตรกรสามารถดำเนินกิจการได้แบบครบวงจร ตั้งแต่การรวบรวมน้ำยางสด การผลิต จนถึงการออกจำหน่าย

2.2.1.5 สหกรณ์กองทุนสวนยางหรือสหกรณ์ สกย.

สหกรณ์ สกย. เกิดขึ้นเนื่องจากภาวะราคายางพาราตกต่ำในปี พ.ศ. 2536 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2537 ให้มีการจัดตั้งสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยให้เกษตรกรชาวสวนยางรวมตัวกันและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหกรณ์กองทุนสวนยาง จำกัด เพื่อรวบรวมน้ำยางสดในท้องถิ่นมาผลิตเป็นยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควันให้มีมาตรฐานตามความต้องการของตลาด เพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น โดยรัฐบาลสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการผลิตให้แก่สหกรณ์ ซึ่งคณะกรรมการนโยบายยางธรรมชาติได้มอบหมายให้ สกย. เป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างโรงงานดังกล่าว ในปี พ.ศ. 2537 และ 2538 ได้มีการก่อสร้างโรงงานผลิตยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควันให้แก่สหกรณ์ สกย. ทั่วประเทศจำนวน 300 และ 400 โรงตามลำดับ และเมื่อโรงงานเริ่มดำเนินการผลิต สกย. ก็ยังคงทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยงคอยดูแลด้านการผลิตและด้านอื่น ๆ ขณะที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และกรมส่งเสริมสหกรณ์ ทำหน้าที่คอยเป็นพี่เลี้ยงและควบคุมดูแลในส่วนของการบริหารจัดการให้เป็นไปตามหลักการและหลักเกณฑ์ของสหกรณ์ ซึ่งสหกรณ์ สกย. เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร มีหลักเกณฑ์และรูปแบบการดำเนินงานเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรทั่วไป

กล่าวคือ ประกอบด้วยสมาชิกผู้ถือหุ้น และสมาชิกที่คัดเลือกตัวแทนจากที่ประชุมใหญ่จำนวน 15 คนเข้ามาเป็นคณะกรรมการ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางในการปฏิบัติงาน โดยที่สหกรณ์ สกย. มีการดำเนินการต่อสมาชิก 10 ประการหลักๆ ดังต่อไปนี้ (สันติ, 2547; สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางตรง, 2547; กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2556; สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง, 2556; กมลชนก, 2557)

(1) การให้บริการแก่สมาชิกและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก

1) จัดหาวัสดุการเกษตรและเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก

2) รวบรวมผลผลิตจากการทำสวนยาง รวมทั้งผลผลิตการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดจำหน่าย หรือแปรรูปออกขาย โดยซื้อหรือรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก

3) จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

4) ส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก

5) ส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชน

6) ร่วมมือกับสหกรณ์อื่น สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ องค์กร ชุมชน ภาคเอกชน และหน่วยงานของรัฐ เพื่อส่งเสริมและปรับปรุงกิจการของสหกรณ์

7) ส่งเสริมและเผยแพร่อาชีพการทำสวนยาง หัตถกรรม อุตสาหกรรม ของครัวเรือน หรือการทำอาชีพอื่น ๆ ในกลุ่มสมาชิกและครัวเรือนสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ในการผลิตทางอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดอาชีพและรายได้ที่ยั่งยืนแก่สมาชิก

8) การได้รับการพัฒนาของสมาชิกอย่างยั่งยืนจากสหกรณ์ ซึ่ง สกย. ได้กำหนดนโยบายการดำเนินงานเพื่อให้การพัฒนามีความยั่งยืนเอาไว้ 3 ด้าน คือ ด้านสังคม เศรษฐกิจ และด้านการบริหารและจัดการ ดังนี้

8.1) ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

8.1.1) ปลุกแทนสวนยางพาราเก่าในพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิต โดยคำนึงถึงตลาดรองรับ และส่งเสริมให้ปลูกยางพันธุ์ดีในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีพื้นที่ใกล้เคียงกับการปลูกไม้ยืนต้นชนิดอื่นแทนสวนยางพาราเก่า

8.1.2) ส่งเสริมให้เกษตรกรนำเทคโนโลยีการผลิตที่สมัยใหม่ไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสภาพทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ต้นยางพาราโตได้มาตรฐาน สามารถเปิดกรีดได้เร็วขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

8.1.3) พัฒนาตลาดประมุลยาระดับท้องถิ่นให้เป็นสถานที่รับซื้อ
ยางทุกประเภทที่เกษตรกรชาวสวนยางผลิตได้ ภายใต้การประมุลซื้อขายกันอย่างเสรี

8.1.4) ส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็กปรับโครงสร้าง
การผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตรผสมผสาน เพื่อเพิ่มรายได้
และลดความเสี่ยงจากการปลูกยางเพียงอย่างเดียว โดย สกย. เป็นผู้สนับสนุนปัจจัยการผลิต

8.2) ด้านสังคม ประกอบด้วย

8.2.1) เพิ่มศักยภาพของชุมชน โดยสนับสนุนให้เกษตรกร
ชาวสวนยางรวมตัวเพื่อพัฒนาสวนสงเคราะห์ สหกรณ์ สกย. และชุมชนสหกรณ์ เพื่อผลิตสินค้าที่
ได้รับมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาด มีอำนาจต่อรองจากการรวมกลุ่มกันขายผลผลิต
และทำธุรกิจด้านกิจการยาร่วมกับสหกรณ์กองทุนสวนยาง ชุมชนสหกรณ์ และภาคเอกชน

8.2.2) อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาไปสู่การเกษตรแบบยั่งยืน
โดยการปลูกพืชคลุมดิน ลดการใช้สารเคมี และปรับปรุงการใช้ปุ๋ยเคมี

8.3) ด้านบริหารและจัดการ ประกอบด้วย

8.3.1) พัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ โดยการนำ
ระบบบริหารที่เป็นสากลมาใช้ เพื่อให้มีการลดต้นทุนการดำเนินงานและเป็นที่ยอมรับของเกษตรกร
โดยทั่วไป

8.3.2) ปรับระบบรายได้ เพื่อให้องค์กรลดการพึ่งพางบประมาณ
จากภาครัฐ เพิ่มศักยภาพของบุคลากร โดยการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถและทัศนคติที่ดี
เพื่อรองรับนวัตกรรมใหม่ ๆ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น

8.3.3) ติดตามประเมินผล จัดระบบการติดตามผลการปฏิบัติงาน
และระบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ให้สามารถใช้ในการบริหารและติดตามความสำเร็จของผล
การปฏิบัติงานได้ทุกโครงการ

9) การได้รับการดูแลในการบริหารและการผลิตยางในโรงอบ/รมยาง
ของสหกรณ์ สกย. โดย สกย. ดำเนินการก่อสร้างโรงอบ/รมยางให้เฉพาะกับชาวสวนยางที่รวมตัว
ก่อตั้งเป็นสหกรณ์เท่านั้น และสหกรณ์ดังกล่าวจะต้องเป็นผู้บริหารโรงรมเอง โดยมี สกย. กรม
ส่งเสริมสหกรณ์ และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เป็นผู้ดูแลให้คำแนะนำ

10) การตรวจคุณภาพยางพาราในโรงอบ/รมยาง ซึ่งมีการผลิตยาง 2 ชนิด
หลัก ๆ คือ ยางแผ่นรมควันและยางผึ่งแห้ง

(2) การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สกย.

พินิตา (2554) ได้กล่าวถึงการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ สกย. สรุปได้ดังนี้

1) การรวบรวมยางพารา

1.1) การรวบรวมน้ำยางสด เป็นการรวมน้ำยางสดจากสมาชิกแล้วนำไปจำหน่ายโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูป ซึ่งวิธีการนี้สมาชิกจะส่งน้ำยางสดที่โรงงานสหกรณ์หรือสหกรณ์บางแห่งมีจุดรับน้ำยางสดในพื้นที่ด้วย เมื่อสมาชิกมาส่งน้ำยางสด สหกรณ์จะทำการหาเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้ง จากนั้นจะรวมน้ำยางทั้งหมดที่สมาชิกส่งมอบนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานตามที่ตกลงกัน สหกรณ์จะจำหน่ายน้ำยางสดเมื่อตลาดมีความต้องการมาก และราคาสูงกว่ายางแผ่นดิบ

1.2) การรวบรวมยางแผ่นดิบเป็นการรวบรวมยางแผ่นดิบจากสมาชิกแล้วนำไปจำหน่ายให้กับโรงงานหรือพ่อค้าในเมือง ในกรณีที่โรงรมเต็มกำลังการผลิต

1.3) การรวมน้ำยางสดแล้วแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควัน เป็นการรวมน้ำยางสดจากสมาชิกและเกษตรกรทั่วไป แล้วนำมาแปรรูปเป็นยางอบแห้งหรือยางรมควัน เมื่อสหกรณ์รับซื้อน้ำยางจากสมาชิกแต่ละรายแล้ว จะสุ่มตัวอย่างหาเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งและจดบันทึกไว้ จากนั้นจะนำน้ำยางสดทั้งหมดมารวมกัน แล้วนำไปผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อทำเป็นยางแผ่น และนำไปอบแห้งหรือรมควัน และจำหน่ายต่อไป

2) การกำหนดราคาขายพาราที่ยุติธรรมแก่สมาชิก

2.1) น้ำยางสด การกำหนดราคาซื้อขายน้ำยางสดของสหกรณ์มี 2 วิธีคือ
1) วิธีการซื้อขาย สหกรณ์จะกำหนดราคาซื้อขายในแต่ละวันไว้หน้าโรงงาน โดยการสอบถามราคาจากบริษัทและโรงงานต่าง ๆ ว่าในวันนี้น้ำยางราคาเท่าใด เมื่อสหกรณ์ทราบราคาแล้ว จะหักค่าใช้จ่ายในการรวบรวมและแปรรูป และกำหนดเป็นราคาซื้อขายจากสมาชิก และ 2) วิธีกงสี ซึ่งสหกรณ์ไม่กำหนดราคาซื้อขายจากสมาชิกในแต่ละวัน เพราะสมาชิกจะได้ราคาเมื่อนำยางไปจำหน่ายแล้วหักค่าใช้จ่าย จึงเป็นราคาที่สมาชิกจะได้รับ

2.2) ยางแผ่นดิบ สหกรณ์จะกำหนดราคาซื้อขายตามคุณภาพชั้นยาง โดยตั้งราคาใกล้เคียงกับตลาดท้องถิ่นหรือสูงกว่าเล็กน้อย แต่ในบางท้องถิ่นจะใช้วิธีการประมูล

3) การได้รับเงินจากการจำหน่ายยางพาราของสมาชิก โดยสหกรณ์จะจ่ายเงินให้กับสมาชิกใน 3 ลักษณะด้วยกัน คือ

3.1) จ่ายขาดเต็มราคาของจำนวนน้ำหนักเนื้อยางแห้งที่ส่งมอบให้สหกรณ์ (กรณีซื้อขาย)

3.2) จ่ายบางส่วนตามความจำเป็นของสมาชิก โดยสหกรณ์อาจจ่ายเงินไปก่อนร้อยละ 50-70 ของราคาขาย เมื่อนำยางไปจำหน่ายแล้วหักค่าใช้จ่าย ที่เหลือจะจ่ายให้สมาชิกตามราคาและน้ำหนักรวมที่ส่งมอบไว้

3.3) จ่ายเมื่อสหกรณ์จำหน่ายรายได้แล้วนำมาหักค่าใช้จ่าย ส่วนที่เหลือก็จะจ่ายคืนให้กับสมาชิก สหกรณ์อาจจะกำหนดวันจ่ายเงิน 7-15 วันต่อครั้ง แล้วแต่ความจำเป็นและความต้องการของสมาชิก ในแต่ละสหกรณ์ ซึ่งจะกำหนดระยะเวลาไม่เท่ากัน

4) การจัดการด้านเงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ สกย. ซึ่งมาจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ การระดมหุ้นจากสมาชิก เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กิจการสหกรณ์อยู่รอด แนวทางการระดมทุนมีหลายวิธีตามแต่สถานการณ์ของแต่ละสหกรณ์ การระดมหุ้น เป็นวิธีการที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุด เพราะนอกจากจะช่วยให้สหกรณ์มีเงินทุนดำเนินงานแล้ว สมาชิกยังมีความรู้สึกในการเป็นเจ้าของกิจการ และเป็นการออมทรัพย์ของเกษตรกรที่เกิดประโยชน์โดยตรงมากที่สุด วิธีการนี้จะไม่มีปัญหาในกลุ่มสมาชิกที่พอจะมีรายได้และมีความเข้าใจในระบบสหกรณ์เป็นอย่างดี แต่จะมีปัญหาบ้างในกลุ่มสมาชิกที่มีฐานะยากจนเพราะมีอาชีพหลักคือการกรีดยางพาราอย่างเดียว มีสวนยางไม่กี่ไร่ ไม่มีรายได้เสริมอย่างอื่น สมาชิกกลุ่มนี้จะสามารถเข้าหุ้นได้คราวละไม่มากนัก ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการและพนักงานเจ้าหน้าที่ด้านการพัฒนาส่งเสริมสหกรณ์ที่จะช่วยกันให้ความรู้ความเข้าใจในการถือหุ้นสหกรณ์ให้มากที่สุด เพราะวิธีการนี้เป็นวิธีการลดต้นทุนด้านการเงินมากที่สุด

นอกจากนี้ยังมีแหล่งเงินกู้จากสถาบันการเงินหลายแห่งที่ให้ความช่วยเหลือเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ เช่น ธกส. ชุมชุมสหกรณ์ รวมทั้งสหกรณ์การเกษตรอื่น ๆ โดยดอกเบี้ยจะแตกต่างกันไปตามข้อบังคับของแต่ละสหกรณ์ และยังมีหน่วยราชการที่มีโครงการให้สหกรณ์กู้เงินทุนหมุนเวียน เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยมอบหมายให้สหกรณ์จังหวัดมีอำนาจกู้เงินทุนหมุนเวียนได้

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สหกรณ์ สกย. เป็นการรวมกลุ่มรูปแบบหนึ่งของเกษตรกรที่ทำสวนยางพาราในชุมชน ซึ่งเกิดขึ้นจากการรวมคนและรวมทุนด้วยความสมัครใจเพื่อร่วมกันในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการจดทะเบียนที่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล สมาชิกทุกคนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกัน มีกฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับสหกรณ์เป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ มีการประกอบธุรกิจเช่นเดียวกับธุรกิจรูปอื่น ๆ โดยใช้ปัจจัยในการดำเนินธุรกิจ 4 ด้าน คือ บุคคล เงิน ทรัพยากร การจัดการ และเฉลี่ยผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกด้วยความเป็นธรรม

2.2.1.6 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจของสหกรณ์ สกย.

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร (2561) ได้กล่าวถึงแนวทางสนับสนุนการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร สรุปได้ดังนี้

(1) เครื่องมือที่สำคัญคือการประชุมคณะกรรมการ เพื่อแจ้งระเบียบ ข้อบังคับ หรือนโยบายต่าง ๆ ให้คณะกรรมการทราบ เพื่อนำไปแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในกลุ่ม ทราบ

(2) สมาชิกต้องเป็นทั้งลูกค้า เป็นผู้บริหร และเป็นเจ้าของด้วย ฝ่ายจัดการ และคณะกรรมการจะต้องประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกเข้ามาใช้บริการสหกรณ์ จัดทำการส่งเสริม การขาย เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม

(3) การทำธุรกิจรวบรวมซื้อ ฝ่ายจัดการต้องมีการทำแบบสำรวจความต้องการ ของสมาชิกโดยทำการเก็บข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม เช่น ก่อนการจัดซื้อปุ๋ย ฝ่ายจัดการต้องนำ ข้อมูลมาสรุปเพื่อเสนอคณะกรรมการต่อไป

(4) การทำธุรกิจรวบรวมขาย ต้องมีการกำหนดตารางรวบรวมผลผลิต และ ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกทราบ โดยผ่านคณะกรรมการ ประธานกลุ่ม แผ่นป้ายโฆษณา แจ้งผ่าน ผู้ใหญ่บ้านให้ประชาสัมพันธ์

(5) การแนะนำส่งเสริมอาชีพให้กับสมาชิก ประชาสัมพันธ์ผลประกอบการ ของสหกรณ์ พร้อมนำสินค้าสหกรณ์ไปนำเสนอต่อสมาชิก

(6) สหกรณ์ควรเน้นการให้ปันผล/เฉลี่ยคืนในอัตราสูงสุดแก่สมาชิก เพื่อจูงใจ ให้สมาชิกเข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งจัดสวัสดิการอื่น ๆ เช่น ทุนการศึกษา และเงินช่วยเหลือฌาปนกิจ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. นั้นต้องมีการเข้าร่วมประชุมเพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการทำธุรกิจรวบรวมซื้อ-รวบรวมขาย รับทราบผล ประสิทธิภาพ สวัสดิการต่าง ๆ เพื่อให้สหกรณ์มีการดำเนินกิจการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการผลิตยางพารา

ปัจจุบันยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจของไทยที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะทำรายได้ให้ ประเทศสูงที่สุด และนับเป็นพืชที่สร้างอาชีพให้กับภาคการเกษตรและภาคเอกชนได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งแนวโน้มการใช้ยางพารายังเป็นไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้นตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก

2.2.2.1 การผลิตยางพารา

มานะชัย (2555) ได้อธิบายเกี่ยวกับการผลิตยางพารา ดังนี้

(1) การวางแผนปลูก

1) การวางแผนปลูกในพื้นที่ราบ เริ่มจากการวางแผนหลักห่างจากแนวเขต สวนไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร ตามแนวตะวันออกจนถึงตะวันตก โดยไม่ขวางทิศทางของลม

2) การวางแผนปลูกในพื้นที่ลาดเทหรือพื้นที่ที่อยู่สูงชัน ไม่สามารถใช้วิธีแบบเดียวกับพื้นที่ราบได้ เนื่องจากมีการไหลบ่าของน้ำในขณะที่มีฝนตก เป็นผลให้เกิดการพังถล่มของหน้าดิน ดังนั้น เพื่อป้องกันการพังถล่มของดิน จึงจำเป็นต้องวางแผนปลูกตามแนวระดับ และหากพื้นที่มีความลาดเทมากกว่า 15 องศาต้องทำขั้นบันได

3) การวางแผนปลูกแบบขั้นบันได ทำได้โดยตัดดินลึกเข้าไปในเนินดิน โดยให้แนวขานดินกว้างประมาณ 1.5-2 เมตร เอียงเข้าไปทางด้านในของเนิน น้ำฝนที่ตกลงมาจะไหลเข้าไปในเนินดิน จะมีคันดินด้านนอกกั้นมิให้น้ำไหลตกลงมาจากขาน วางแนวปลูกให้ตั้งยาวพาราอยู่ตรงกึ่งกลางขั้นบันไดพอดี โดยปลูกยาวที่ระยะ 3×8 เมตร จะได้ต้นยางจำนวน 67 ต้นต่อไร่ ประโยชน์ของการทำแนวระดับและขั้นบันได ได้แก่ ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน ป้องกันการชะล้างปุ๋ยที่ใส่ให้กับต้นยาง ทำให้รากต้นยางยึดแน่นกับดิน ไม่ถูกน้ำเซาะล้มได้ง่าย ช่วยรักษาความชุ่มชื้นในดิน ง่ายและสะดวกแก่การปฏิบัติงานในสวน

(2) พันธุ์ยาง ปัจจุบันพันธุ์ยางพารามีเป็นจำนวนมาก แต่การเลือกพันธุ์ยางควรคำนึงถึงพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง มีการเจริญเติบโตที่ดี เหมาะกับสภาพพื้นที่ สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ด้านทานโรคและลมแรงได้ดี สำหรับพันธุ์ยางที่แนะนำให้ปลูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มพันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูง การเลือกปลูกพันธุ์ยางในกลุ่มนี้ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยางเป็นหลัก ได้แก่

1.1) พันธุ์ยางชั้น 1 เช่น พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251), สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT 226), บีพีเอ็ม 24 (BPM 24), อาร์อาร์ไอเอ็ม 600 (RRIM 600)

1.2) พันธุ์ยางชั้น 2 เช่น พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 209 (RRIT 209), สถาบันวิจัยยาง 214 (RRIT 214), สถาบันวิจัยยาง 218 (RRIT 218), สถาบันวิจัยยาง 225 (RRIT 225), สถาบันวิจัยยาง (RRIT 250), สถาบันวิจัยยาง 319 (RRIT 319), สถาบันวิจัยยาง 405 (RRIT 405), สถาบันวิจัยยาง 406 (RRIT 406), อาร์อาร์ไอซี 100 (RRIC 100), อาร์อาร์ไอซี 101 (RRIC 101), พีอาร์ 302 (PR 302), พีอาร์ 305 (PR 305), Haiken 2 เป็นต้น

2) พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้สูง เป็นพันธุ์ยางที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้เจริญเติบโตดี ได้แก่

2.1) พันธุ์ยางชั้น 1 เช่น พันธุ์พีบี 235 (PB235), พีบี 255 (PB 255), พีบี 260 (PB 260), อาร์อาร์ไอซี 110 (RRIC 110) เป็นต้น

2.2) พันธุ์ยางชั้น 2 เช่น พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 312 (RRIT 312), สถาบันวิจัยยาง 325 (RRIT 325), สถาบันวิจัยยาง 404 (RRIT404), สถาบันวิจัยยาง 407 (RRIT 407), สถาบันวิจัยยาง 409 (RRIT 409), อาร์อาร์ไอซี 121 (RRIC 121) เป็นต้น

3) พันธุ์ยางที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูง ทำให้มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง เหมาะสำหรับปลูกเป็นป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้ ได้แก่

3.1) พันธุ์ยางชั้นที่ 1 เช่น พันธุ์ละเชิงเทรา 50 (RRIT 402), AVROS 2037, บีพีเอ็ม 1 (BPM 1) เป็นต้น

3.2) พันธุ์ยางชั้นที่ 2 เช่น พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 401 (RRIT 401), สถาบันวิจัยยาง 403 (RRIT 403), อาร์อาร์ไอที 118 (RRIT 118), อาร์อาร์ไอไอ 203 (RRIT 203) เป็นต้น

4) พันธุ์ยางที่เหมาะสมในภาคใต้ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2561) ได้แนะนำพันธุ์ยางพาราที่ควรปลูกในภาคใต้ ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สายพันธุ์ยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้

ภาคใต้	พันธุ์ยางที่แนะนำ		
	กลุ่ม 1 (ให้น้ำยางสูง)	กลุ่ม 2 (ให้ทั้งน้ำยางและ เนื้อไม้สูง)	กลุ่ม 3 (ให้เนื้อไม้สูง)
1. เขตฝั่งตะวันตก	สถาบันวิจัยยาง 251	PB 235	ละเชิงเทรา 50
	สถาบันวิจัยยาง 226	PB 260	BPM 1
	BPM 24	RRIC 110	
2. เขตตอนกลาง	สถาบันวิจัยยาง 251	PB 260	ละเชิงเทรา 50
	สงขลา 36	RRIC 110	BPM 1
	BPM 24	PR 255	

ตารางที่ 1 (ต่อ) สายพันธุ์ยางพาราที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคใต้

ภาคใต้	พันธุ์ยางที่แนะนำ		
	กลุ่ม 1 (ให้น้ำยางสูง)	กลุ่ม 2 (ให้ทั้งน้ำยางและ เนื้อไม้สูง)	กลุ่ม 3 (ให้เนื้อไม้สูง)
3. เขตตอนใต้	สถาบันวิจัยยาง 251	PB 235	ละเชิงเทรา 50
	สถาบันวิจัยยาง 226	PB 260	AVROS 2037
	BPM 24		BPM 1
	RRIM 600		
4. เขตชายแดน	สถาบันวิจัยยาง 251	PB 235	ละเชิงเทรา 50
	สถาบันวิจัยยาง 226	PB 260	BPM 1
	BPM 24	RRIC 110	

ที่มา: สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (2561)

4.1) ภาคใต้เขตฝั่งตะวันตก ได้แก่ จังหวัดพังงา ภูเก็ต ระนอง กระบี่ ตอนเหนือของจังหวัดตรัง และตอนใต้ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 2,000 ถึง 5,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 161 ถึง 227 วันต่อปี อาจจะมีลมแรงทำให้ต้นยางพาราเสียหายในบางพื้นที่ของจังหวัดภูเก็ต ดังนั้น ปัจจัยที่สำคัญในการเลือกพันธุ์ยางพาราเพื่อปลูกในเขตนี้ คือ โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำ และโรคใบจุดนูน ที่โดยส่วนใหญ่เกิดกับต้นยางพาราอายุน้อย

4.2) ภาคใต้เขตตอนกลาง ได้แก่ จังหวัดชุมพร พื้นที่ทางด้านตะวันออกและส่วนกลางของจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านตะวันออกของจังหวัดตรัง กระบี่ (ยกเว้นทางตอนเหนือ) สงขลา และจังหวัดพัทลุง (ยกเว้นบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย) พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 1,800 ถึง 2,600 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 159 ถึง 174 วันต่อปี เป็นเขตที่ไม่มีข้อจำกัดในการเลือกพันธุ์ยางพารา สามารถปลูกได้ทุกพันธุ์ที่แนะนำ

4.3) ภาคใต้เขตตอนใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา นราธิวาส และปัตตานี (ยกเว้นบริเวณที่อยู่ติดเขตชายแดนของประเทศมาเลเซีย) พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 2,000 ถึง 3,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 159 ถึง 174 วันต่อปี เขตนี้อาจมีปัญหาระบาด

ของโรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคเส้นดำ และโรคใบจุดนูนในบางปีที่มีปริมาณน้ำฝนมาก และบางพื้นที่ในจังหวัดยะลาและจังหวัดนราธิวาสอาจมีปัญหาเนื่องจากสภาพลมที่แรง

4.4) ภาคใต้เขตชายแดน ได้แก่ บางส่วนของจังหวัดสงขลา ยะลา นราธิวาส จังหวัดสตูล และบริเวณชายแดนที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย พื้นที่ในเขตนี้มีปริมาณน้ำฝนระหว่าง 2,500 ถึง 3,000 มิลลิเมตรต่อปี จำนวนวันฝนตก 165 ถึง 175 วันต่อปี มีการระบาดของโรคราสีชมพู โรคใบร่วงที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคเส้นดำ

(3) การดูแลรักษา

1) การใส่ปุ๋ยในสวนยาง มีทั้งที่ใส่ก่อนเปิดกรีดและหลังเปิดกรีด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1) ปุ๋ยรองกันหลุม ได้แก่ ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) โดยผสมคลุกกับดินชั้นล่างที่ขุดขึ้นมาจากหลุม 170-200 กรัม/หลุม เพื่อให้รากงอกและแผ่กระจายเร็วขึ้น

1.2) ปุ๋ยบำรุง โดยมีธาตุอาหารหลัก (N-P-K) มี 2 สูตร คือ สูตร 20-8-20 และสูตร 20-10-12

2) การป้องกันโรคและศัตรูยางพารา ซึ่งมีหลายโรค ได้แก่ โรคใบร่วง โรคสีก่น้ำ โรคเส้นดำ โรคเปลือกแห้ง โรคราสีชมพู โรคครากขาว โรคใบจุดก้างปลา หนอนทราย และปลวก ซึ่งการป้องกันมีหลายวิธี เช่น การปลูกยางพันธุ์ที่ต้านทานโรค การใช้สารเคมี เป็นต้น

(4) การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การกรีดยางที่ถูกต้อง ต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ ได้แก่ พันธุ์ยาง อายุต้นยาง ฤดูกาล การเปิดกรีด วิธีการกรีด ระบบกรีด วิธีการใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง และความชำนาญของคนกรีด การเลือกใช้ปัจจัยที่สอดคล้องเหมาะสมสามารถเพิ่มผลผลิตยางให้สูงขึ้น ถนอมต้นยางให้สามารถกรีดได้ยาวนานขึ้น คู่มากับการลงทุนปลูกสร้างสวนยาง โดยทั่วไปต้นยางเปิดกรีดได้เมื่ออายุประมาณ 7 ปีครึ่ง และต้นยางในสวนนั้นต้องมีขนาดเปิดกรีดได้มากกว่าร้อยละ 70 ของยางทั้งหมด (สำหรับต้นติดตามความสูงที่ระดับ 150 เซนติเมตร เส้นรอบวงลำต้นต้องไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร) การกรีดยางต้องใช้หลักที่ว่า เมื่อกรีดยางพาราแล้วต้องได้น้ำยางที่มาก ความเสียหายของเปลือกจะต้องน้อยที่สุด และสามารถกรีดยางพาราได้นานถึง 25-30 ปี โดยระบบกรีดมีดังนี้

1) ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการกรีดยาง คือช่วงเวลากกรีดยางที่ต้นยางให้น้ำยางดี โดยอยู่ระหว่างเวลา 03.00-06.00 น. ส่วนการกรีดยางหลังเวลา 06.00 น. ไปแล้ว จะได้ปริมาณน้ำยางลดน้อยลงเรื่อย ๆ

2) การแบ่งหน้ากรีต โดยกรีตรอบลำต้นเวียนจากซ้ายลงมาขวา ได้แก่ กรีตครึ่งลำต้น ($1/2 S$) กรีตหนึ่งในสามของลำต้น ($1/3 S$) กรีตหนึ่งในสี่ของลำต้น ($1/4 S$) กรีตหนึ่งในแปดของลำต้น ($1/8 S$)

3) วันกรีต ได้แก่ กรีตทุกวัน ($d/1$) กรีตวันเว้นวัน ($d/2$) กรีตวันเว้นสองวัน ($d/3$) กรีตวันเว้นสามวัน ($d/4$) และกรีตสามวันเว้นหนึ่งวัน ($3d/4$)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการผลิตยางพารา คือ วิธีการปฏิบัติในการดูแลรักษาสวนยางพารา ที่มีการใช้ วัสดุ อุปกรณ์ สารเคมี ด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมไปถึงการดูแลรักษา การป้องกันโรคและแมลงต่าง ๆ การเก็บเกี่ยวผลผลิตที่มีคุณภาพ ซึ่งเกษตรกรชาวสวนยางจะต้องมีความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติดูแลยางพาราเป็นอย่างดี เพื่อให้จะได้ผลผลิตยางพาราที่ดี มีคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต และจำหน่ายได้ในราคาที่สูงขึ้น

2.2.2.2 การแปรรูปผลผลิตยางพารา ซึ่งพินิตา (2554) กล่าวว่า การแปรรูปที่สหกรณ์ สกย. ดำเนินการเป็นหลัก คือ การผลิตยางแผ่นรมควันและยางผึ่งแห้ง ซึ่งมีขั้นตอนในการผลิตดังนี้

(1) การรวบรวมน้ำยางสดโดยการรับซื้อจากสมาชิก ซึ่งขั้นตอนนี้สหกรณ์สามารถขายน้ำยางสดให้เอกชนที่มารับซื้อน้ำยางสดได้เลย ถ้าราคาน้ำยางสดขณะนั้นให้กำไรดีกว่าทำยางแผ่นดิบ

(2) เก็บตัวอย่างน้ำยางสดของสมาชิก เพื่อนำมาวิเคราะห์หาเปอร์เซ็นต์ของเนื้อยางแห้ง ซึ่งใช้เป็นฐานในการคำนวณน้ำหนักน้ำยางสดให้กับสมาชิก การหาความเข้มข้นของน้ำยางสดหรือเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งเป็นเรื่องสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำ เพราะน้ำยางสดที่สมาชิคนำมาส่งถึงโรงงานนั้นมีความเข้มข้นต่างกัน ด้วยเหตุผลที่ว่าต้นยางต่างพันธุ์กันก็จะมี ความเข้มข้นที่ต่างกัน หรือน้ำยางจากต้นยางพันธุ์เดียวกัน ที่อายุต่างกันหรืออยู่ต่างเวลา ต่างสถานที่กัน จะมีความเข้มข้นที่ต่างกัน นอกจากนี้อาจเกิดจากตัวแปรอื่น ๆ อีก เช่น การบำรุงรักษาที่แตกต่างกัน ปัจจุบันมีวิธีการตรวจหาเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของน้ำยางอยู่ 2 วิธี ได้แก่ การอบแห้งและการใช้ เครื่องวัดที่เรียกว่า เมโทรแลค ซึ่งการหาความเข้มข้นของน้ำยางโดยการอบแห้งนั้น ช่วยให้รู้ค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งที่ใกล้ความจริงมากที่สุด แต่ใช้เวลานานในการหาค่า ส่วนการใช้เมโทรแลค นั้นจะรู้ค่าความเข้มข้นในเวลาอันรวดเร็ว แต่ก็ผิดพลาดได้ง่าย

(3) นำน้ำยางสดมาผสมกับกรดฟอร์มิคเพื่อให้ยางจับตัวเป็นแผ่น แล้วนำไปรีดด้วยจักรรีดยางเพื่อทำเป็นยางผึ่งแห้งรมควัน

(4) การผลิตยางแผ่น มีเป้าหมายอยู่ 3 แนวทาง คือ (1) การเป็นศูนย์รวมน้ำยางสดในท้องถิ่น (2) การทำยางแผ่นดิบเพื่อขายให้พ่อค้าโรงรม (กรณียางแผ่นดิบราคาสูง) และ (3) ทำยางแผ่นดิบผึ่งแห้ง รมควัน โดยใช้โรงอบหรือโรงรมในการผลิต

(5) การทำยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน นำยางแผ่นที่แห้งแล้วไปตากประมาณ 1-2 ชั่วโมง แล้วนำเข้าสู่ห้องอบ/รมควัน อุณหภูมิประมาณ 50-60 องศาเซลเซียส กรณีของการรมควัน ไม่น้ำมันที่ใช้จะต้องเป็นไม้ยางพาราเท่านั้น เพราะมีสารพิเศษที่จะเคลือบผิวยางแผ่นรมควันให้มีคุณภาพดีขึ้น โดยปกติจะใช้เวลาในการอบประมาณ 50 ชั่วโมง ทั้งยางแผ่นให้เย็นลง 1 วัน แล้วนำออกจากห้องอบ/รมควัน เพื่อดำเนินการคัดแยกต่อไป

(6) การคัดแยก เป็นการเพิ่มชั้นคุณภาพยาง โดยใช้สายตาตรวจสอบ เพื่อหาจุดตำหนิที่เกิดขึ้นบนแผ่นยางและตัดออกไป

(7) การอัดก้อนและหีบห่อ โดยใช้ยางแผ่นรมควันชั้น 3 มาอัดก้อน ซึ่งเครื่องอัดก้อนหรืออัดเบล โดยทั่วไปที่ใช้มีอยู่ 2 ชนิด คือแบบมือหมุนและแบบใช้แรงไฮดรอลิก หลังจากนั้นก็จะห่อพลาสติกเพื่อส่งขายต่อพ่อค้าภายในประเทศหรือผู้ส่งออกต่อไป

2.2.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัว

2.2.3.1 ความหมายของการปรับตัว

สุชา (2536) ให้คำจำกัดความของการปรับตัว (adaptation) ไว้ว่า หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมของเขา มนุษย์ทุกคนต้องมีการปรับตัวรบบเท่าที่เขายังดำรงชีวิตอยู่ มนุษย์ต้องแก้ปัญหาเพื่อความสำเร็จในการทำงานเพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพ และเพื่อสนองตอบต่อทางกาย จิตใจ และสังคม

ประทุมวัน (2543) ได้กล่าวว่า การปรับตัวมีความหมายเกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การแสดงออกของบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ มั่นคง และเพื่อชีวิตที่สุขสบาย

วราภรณ์ (2543) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความเพียรพยายามในการปรับตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับความอึดอัดใจ สภาพปัญหา ความกังวลใจ ความเครียด ความทุกข์กายไม่สบายใจ เป็นต้น จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้น ๆ สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสภาพปัญหานั้น ๆ ได้ ถ้าบุคคลปรับตัวได้แล้ว สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

ลัดขณา (2544) ได้กล่าวว่า การปรับตัวหมายถึง การที่บุคคลสามารถสร้างหรือขัดเกลาพฤติกรรมให้เข้ากับแบบแผนของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ ทำให้มีชีวิตที่ปกติสุขทั้งทางกายและจิตใจ ไม่ส่งผลเสียต่อตนเองและบุคคลอื่น

เดิมศักดิ์ (2549) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวว่าเป็น ความพยายามของบุคคลในการที่จะหาวิธีลดภาวะอารมณ์ความตึงเครียดซึ่งไม่เป็นไปตามที่ตนเองหรือสังคมคาดหวัง เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

สุวรี (2549) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นการขอยืมความหมายของการปรับเปลี่ยนตนเอง(adaptation) ในทางชีววิทยา ซึ่งหมายถึง สภาวะที่พืชหรือสัตว์มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อปรับตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อม เช่น กบจำศีล เป็นการสะสมไขมันไว้ใช้ในยามจำเป็น ส่วนการปรับตัวของบุคคล ได้แก่ การเปลี่ยนงาน การปรับระบบทางด้านการใช้จ่าย

ชญาธาร (2550) ได้สรุปแนวคิดการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัวเป็นปฏิกิริยาที่คนเรามีต่อสิ่งแวดล้อม แต่ละคนจะพยายามฝ่าฟันให้บรรลุในสิ่งที่ต้องการให้สำเร็จ ถึงจุดมุ่งหมายแต่ละอย่างที่ตนวางไว้ พยายามให้ความหวังหลุดว้างไป สมปรารถนา ในขณะที่เดียวกันแต่ละคนก็อยู่ภายใต้อิทธิพลกดดันบังคับของสิ่งแวดล้อม ให้ประพฤติปฏิบัติไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งแล้วแต่สภาพการณ์

Rensch (1960, อ้างถึงใน จุมจินต์, 2543) ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า การปรับตัวเป็นการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างดี มีความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุด มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความเป็นจริงในชีวิต

Gilmer (1975) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวในแง่ของพฤติกรรมว่า คือ กระบวนการของความพยายามที่จะนำความสมดุลระหว่างความต้องการ สิ่งเร้า และโอกาสที่สิ่งแวดล้อมเสนอให้ ประกอบด้วย ความพยายามที่จะสนองความต้องการโดยการเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งอุปสรรคภายในและอุปสรรคภายนอก และโดยการพยายามทำตัวให้กลมกลืนเข้ากับสถานการณ์นั้น ๆ

Smit and Wandel (2006) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง การมีกระบวนการ การปฏิบัติการ หรือการมีผลลัพธ์จากระบบ ไม่ว่าจะเป็ระบบในระดับครัวเรือน ชุมชน กลุ่ม ภาคส่วนภูมิภาค หรือประเทศ เพื่อให้ระบบนั้น ๆ สามารถรับมือหรือจัดการกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้ได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลมีกระบวนการปรับตนเอง เมื่อต้องเผชิญกับความทุกข์ทั้งทางกายและจิตใจ ความเครียด ความอึดอัด เพื่อให้สามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุข เมื่อกล่าวถึงสมาชิกสหกรณ์ สกย. ซึ่งเป็นเกษตรกรที่ทำสวนยางพาราเป็นหลัก ต้องเผชิญกับภาวะราคายางพาราที่ตกต่ำ ซึ่งไม่เป็นไปตามที่

ตนเองหรือสังคมคาดหวัง ดังนั้น สมาชิกสหกรณ์ สกย. จะต้องรับมือกับปัญหาโดยการปรับตัวตามลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต

2.2.3.2 ลักษณะของการปรับตัว

(1) ลักษณะการปรับตัวด้านสังคม

ชฎาธาร (2550) กล่าวว่า การปรับตัวทางด้านสังคม เป็นการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับผู้อื่น มนุษย์ต้องอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และการที่มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันจะต้องผูกพันกับผู้อื่น ฉะนั้น คนเราจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคม การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสังคมนี้หากค่อยเป็นค่อยไป มนุษย์ย่อมปรับตัวตามความเปลี่ยนแปลงได้ แต่ตามสภาพความเป็นจริง จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในยุคปัจจุบัน แทบทุกสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาการสมัยใหม่ วิธีการในการปรับตัวเพื่อสนองตอบต่อแรงผลักดันที่มีอิทธิพลอาจจะเป็นการปรับตัวที่ทำให้ชีวิตประสบผลสำเร็จ หรือความล้มเหลวก็ได้ ในการปรับตัวทางสังคมแต่ละคนจะมีวิธีการที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะการปรับตัวทางสังคมเป็นการปรับเข้าหาผู้อื่นตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเพื่อตอบสนองกับแรงผลักดันที่มีอิทธิพลต่อคนเรา

(2) ลักษณะการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ

ชฎาธาร (2550) กล่าวว่า การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ เป็นการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางระบบเศรษฐกิจ โดยการประกอบอาชีพที่หลากหลาย ให้ครอบครัวมีรายได้จากหลายช่องทาง เดิมระบบเศรษฐกิจเป็นการผลิตเพื่อยังชีพ มีการแบ่งปันในหมู่ญาติมิตร การผลิตเพื่อยังชีพไม่ได้มุ่งผลิตให้ได้ปริมาณมากจนเหลือกินเหลือใช้ แต่เมื่อเป็นการผลิตที่ให้ความมั่นคงในการดำรงชีพ วิถีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติแวดล้อม ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไปเป็นการผลิตเพื่อการตลาด การเน้นการซื้อขายผลผลิต บทบาทของพ่อค้าคนกลาง มีความต้องการเงินมาหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น เมื่อเกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ทำให้ระบบเศรษฐกิจเปลี่ยนไป โดยหันมาให้ความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจพอเพียง หลักเศรษฐกิจพอเพียงได้อธิบายเกี่ยวกับความสามารถในการดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลง คำว่าความพอเพียงไม่ใช่การอยู่ไปวัน ๆ แค่อิ่มพอกิน แต่หมายถึง ความพร้อมที่จะจัดการกับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากทั้งปัจจัยภายในและภายนอกด้วยความฉลาด ผู้ปฏิบัติที่แท้จริงจะสามารถจัดปัญหาต่าง ๆ และพร้อมที่จะแข่งขันได้อย่างมั่นคง ระบบเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้คนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนและใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอตามกำลังทรัพย์ที่มี โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน ถ้ามีเงินเหลือก็สามารถเก็บออมได้ตามความเหมาะสม การปรับตัวทาง

เศรษฐกิจเป็นการปรับตัวที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ในสภาวะระบบเศรษฐกิจในปัจจุบัน คนที่สามารถปรับเปลี่ยนแนวความคิดของตนเองมาดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ก็จะสามารถอยู่รอดได้ แต่คนที่ยังหลงไปตามกระแสของวัตถุนิยม ก็จะมีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ เป็นการปรับตามความต้องการของตลาด เพื่อให้มีรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปในภาวะที่ต้องเผชิญปัญหาและการแข่งขันทางเศรษฐกิจจึงต้องอาศัยหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งไม่ใช่แค่พอมีพอกินเท่านั้นแต่รวมทั้งการจัดการกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งปัจจัยภายในและภายนอกมุ่งเน้นการประกอบอาชีพที่ยั่งยืนและใช้จ่ายตามความเหมาะสม

(3) ลักษณะการปรับตัวด้านการผลิต

ปัจจุบันราคายางพารามีความผันผวนและมีแนวโน้มตกต่ำ ทำให้เกษตรกรชาวสวนยางพาราหลายล้านครัวเรือนต้องเผชิญกับปัญหาด้านเศรษฐกิจที่มีต้นทุนการผลิตและค่าครองชีพสูง แต่รายได้กลับลดลง เกษตรกรชาวสวนยางพาราจึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิตและความมั่นคงในอาชีพ โดยการปรับตัวของเกษตรกรนั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ใช้ ซึ่งประกอบไปด้วย การปรับตัวในระยะสั้น และการปรับตัวในระยะยาว หากพิจารณาจากลักษณะทางพื้นที่ จะมีการปรับตัวแบบอยู่ในเฉพาะที่ หรือการปรับตัวเป็นการแพร่กระจายไป ซึ่งโดยทั่วไป มีวิธีการปรับตัว ดังนี้ (ชญาดา, 2556)

1) การสร้างความหลากหลายในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเกษตรกรจะเปลี่ยนจากการปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ที่เป็นเชิงเดี่ยว กลับเข้าสู่การปลูกพืชหรือเลี้ยงสัตว์ในแบบที่มีความหลากหลายเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้สามารถต่อสู้กับระบบตลาดที่ความต้องการของผู้บริโภคมีความหลากหลาย การเพิ่มความเข้มในการผลิตของเกษตรกรโดยการเพิ่มรอบการผลิต การเพิ่มปุ๋ยและสารเคมีเข้าไปในกระบวนการผลิต ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรสามารถทันกับช่วงเวลาที่ต้องการ ส่งผลให้เกิดกำไรแก่เกษตรกรอย่างสูงสุด

2) การเปลี่ยนชนิดของพืชหรือพันธุ์สัตว์ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ สภาพการตลาด และการพัฒนาของเทคโนโลยี เพื่อให้เกษตรกรสามารถที่จะผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพออกสู่ตลาด เพื่อเป็นการลดต้นทุนและเวลาในการผลิตของเกษตรกรอีกทางหนึ่ง

3) การลดความเสี่ยงทางการตลาด ด้วยการศึกษาว่าตลาดต้องการผลผลิตทางการเกษตรอย่างไร การเน้นสินค้าที่มีคุณภาพ การผลิตในแต่ละรอบการผลิต ซึ่งจะส่งผลทำให้สินค้าทางการเกษตรมีราคาที่ดีขึ้นกว่าสินค้าเกษตรชนิดเดียวกัน

4) การพัฒนาพันธุ์พืชชนิดใหม่ที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น โดยการสร้างพันธุ์พืชชนิดใหม่ที่ทำให้ผลผลิตมากกว่ารูปแบบเดิม สามารถที่จะเติบโตได้ดีในสภาวะทางกายภาพของพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลง และตลาดต้องการ

5) การลดต้นทุนการผลิตซึ่งเกิดจากอัตราค่าจ้างแรงงาน เนื่องจากปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคการเกษตรยังเป็นประเด็นที่สำคัญในระดับต้น ๆ ของเกษตรกร ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเกษตรกรจะปรับตัวโดยใช้เครื่องจักรแทนการจ้างแรงงานคน เป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการลงทุน เนื่องจากเครื่องจักรลงทุนครั้งเดียว แต่มีอายุการใช้งานยาวนาน และมีค่าใช้จ่ายที่ถูกลงกว่า

6) การลดขั้นตอนในการผลิตเพื่อลดการใช้แรงงานคน ที่ส่งผลทำให้เกิดต้นทุนในการผลิตที่สูงตามมา ซึ่งเกษตรกรจะทำได้โดยการเปลี่ยนวิธีการปลูกพืช เปลี่ยนพันธุ์พืช

7) การเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสม เป็นการปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน และราคาผลผลิตที่มักตกต่ำอยู่เสมอเมื่อมีผลผลิตออกสู่ท้องตลาดในปริมาณที่มีจำนวนมาก ดังนั้นเกษตรกรจะมีการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการผลิตให้มีความเหลื่อมล้ำกับช่วงเวลาของการผลิตเดิม เพื่อให้สามารถที่จะนำผลผลิตไปจำหน่ายในตลาดแล้วสร้างกำไรให้เกษตรกร หรือไม่ประสบกับภาวะขาดทุน หากไม่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนช่วงเวลาในการผลิตได้ เกษตรกรจะมีทางเลือกในการเพิ่มมูลค่าผลผลิตได้โดยใช้กระบวนการแปรรูปผลผลิต ซึ่งจะช่วยให้จำหน่ายผลผลิตได้ในราคาที่สูงกว่าราคาผลผลิตในท้องตลาดในเวลานั้น

8) การหารายได้จากการทำกิจกรรมจากนอกภาคการเกษตร เป็นอีกแนวทางหนึ่งในการปรับตัวทางการเกษตร เช่น การค้าขาย การรับจ้างใช้แรงงาน ทำงานสร้างรายได้ เพื่อนำมาใช้เป็นเงินทุนในการประกอบกิจกรรมทางการเกษตรในช่วงฤดูกาลผลิตที่จะถึง และนำมาใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันในช่วงที่ไม่ได้มีรายได้จากกิจกรรมทางการเกษตร

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะการปรับตัวด้านการผลิต เป็นการปรับตามความต้องการของตลาดทางการเกษตร เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากผลผลิตมาหมุนเวียน ไม่ว่าจะเป็นการสร้าง ความหลากหลายในการผลิตผลผลิตทางการเกษตร เช่น การเลี้ยงสัตว์ การเปลี่ยนชนิดของพืช หรือพันธุ์สัตว์เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ การลดความเสี่ยงทางการตลาดด้วยการศึกษาปริมาณความต้องการทางการตลาดต่อผลผลิตทางการเกษตร การพัฒนาพันธุ์ใหม่ที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น โดยการสร้างพันธุ์พืชชนิดใหม่ที่ทำให้ผลผลิตมากกว่าเดิม การลดต้นทุนการผลิตที่สูงซึ่งเกิดจากอัตราค่าจ้างแรงงาน การลดขั้นตอนในการผลิตเพื่อลดแรงงานคน การเลือกเทคโนโลยีที่เหมาะสมให้เข้ากับสภาพปัจจุบันและราคาผลผลิตที่มักตกต่ำอยู่เสมอ และการหารายได้จากการทำกิจกรรมจากนอกภาคการเกษตร

การศึกษาครั้งนี้กำหนดการปรับตัวออกเป็นระดับการปรับตัว 3 ด้านคือ 1) ระดับการปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ การมีส่วนร่วมทางสังคม เช่น การปรึกษาแลกเปลี่ยนกับเพื่อนบ้านหรือชุมชนอื่น การมีส่วนร่วมยอมรับกิจกรรมจากผู้นำ หน่วยงานภาครัฐ และการติดตามข้อมูลข่าวสาร เช่น การติดตามสื่อต่าง ๆ เป็นต้น 2) ระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน เช่น ครัวเรือนมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียปลั๊กทิ้งไว้ เป็นต้น หนี้สินของครัวเรือน เช่น สมาชิกกู้ยืมเพื่อการลงทุน โดยใช้บริการจากแหล่งเงินกู้ในระบบและนอกระบบ และเงินออมของครัวเรือน เช่น การมีเงินออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น เป็นต้น และ 3) ระดับการปรับตัวด้านการผลิต ได้แก่ การสร้างความหลากหลายในการผลิตยางพารา เช่น สมาชิกเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า การเปลี่ยนชนิดพันธุ์ยางพารา เช่น สมาชิกเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราที่ใช้ การลดความเสี่ยงทางการตลาด เช่น สมาชิกมีการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพารา การลดต้นทุนการผลิต เช่น สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี การลดขั้นตอนในการผลิตและการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น สมาชิกมีการเพิ่ม/พัฒนาทักษะความต้องการให้ตัวเอง การหารายได้จากการทำกิจกรรมจากนอกภาคการเกษตร เช่น สมาชิกมีธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น

2.3 งานวิจัยหลักที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศึกษาการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีดังนี้

บัญชาและคณะ (2547) ได้ศึกษารูปแบบการปรับตัวทางเศรษฐกิจและสังคมของระบบการทำฟาร์มสวนยางขนาดเล็กในอำเภอรัตนภูมิ อำเภอนาหม่อม และอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา โดยพบว่า ในสภาพความเป็นจริงนั้น เกษตรกรชาวสวนยางในภาคใต้มีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงวิธีการและระบบการผลิตตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่เป็นองค์ประกอบการผลิตของฟาร์ม ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งฟาร์มในแต่ละพื้นที่จะมีเงื่อนไของค์ประกอบเหล่านี้แตกต่างกันออกไป โดยเป้าหมายการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางขนาดเล็กก็คือการเพิ่มผลผลิตและรายได้ของครัวเรือน สำหรับระบบฟาร์มสวนยางขนาดเล็กที่เป็นการปรับตัวซึ่งพบในพื้นที่ศึกษา มี 6 ประเภท คือ (1) ระบบการทำฟาร์มสวนยางเชิงเดี่ยว (2) ระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับการปลูกพืชแซม (3) ระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับการทำนา (4) ระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับการปลูกไม้ผล (5) ระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับการเลี้ยงสัตว์ และ (6) ระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับกิจกรรมเกษตรผสมผสาน ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์พบว่า ระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับการปลูกพืชแซมคือสับประรด และระบบการทำฟาร์มสวนยางร่วมกับการปลูกไม้ผล เป็นระบบที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าระบบอื่น ๆ โดยที่ความ

ยั่งยืนของแต่ละระบบนั้น ขึ้นอยู่กับศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตของฟาร์มและการจัดการความเสี่ยง โดยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพเหล่านี้ ได้แก่ วัตุนาการและเงื่อนไขของระบบฟาร์ม ระบบการผลิต วิธีการแก้ปัญหา ศักยภาพเกษตรกร ระดับการมีส่วนร่วมในองค์กรเกษตรกร และระบบข่าวสาร

นภดล (2552) ได้ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรผู้การเกษตรกรรมทางเลือกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษาหมู่บ้านป่าไผ่ อำเภอค้อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีข้อค้นพบ 3 ประการคือ

1) กระบวนการที่นำไปสู่การปรับตัวของเกษตรกรมาสู่เกษตรกรรมทางเลือก พบว่า แม้ส่วนใหญ่ในชุมชนยังคงมีการทำการเกษตรเคมีเป็นหลัก แต่เกษตรกรก็เรียนรู้ที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมทำการเกษตรแบบใหม่ โดยใช้ทั้งปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยน้ำหมักเข้ามาช่วยลดต้นทุนการผลิต ซึ่งเกิดจากการที่เกษตรกรติดตามข่าวสาร ความรู้จากแหล่งต่าง ๆ การเรียนรู้จากการฝึกอบรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และพึ่งตนเองได้

2) กลุ่มเกษตรกรในชุมชนที่ทำการผลิตรูปแบบเกษตรกรรมทางเลือก มีวิถีคิดและกระบวนการเรียนรู้ใหม่เกี่ยวกับแนวความคิดทฤษฎีใหม่ทางการเกษตร แตกต่างจากกลุ่มเกษตรกรที่ยึดรูปแบบการเกษตรเชิงพาณิชย์ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเกษตรกรรมทางเลือกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในระดับน้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรที่ยึดรูปแบบการเกษตรเชิงพาณิชย์เป็นกลุ่มที่ต้องให้ความรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เกษตรกรมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3) ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ความเข้มแข็งของชุมชน การพึ่งตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปรับตัว โดยเกษตรกรหันมาทำการเกษตรกรรมทางเลือกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในเกษตรกรรมทางเลือกมากขึ้น จึงปรับตัวหันมาทำตามแนวคิดนี้

วิทยา (2552) ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทางการเกษตรและการปรับตัวของเกษตรกร กรณีศึกษาบ้านทรายมูล ตำบลหนองปรือ อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบการใช้ที่ดินทางการเกษตรในช่วงที่ศึกษาไม่มีความแตกต่างในด้านประเภทการใช้ที่ดินหลัก ที่ประกอบด้วยการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และการทำประมงน้ำจืด แต่มีประเภทการใช้ที่ดินทางการเกษตรที่หลากหลายและมีความเข้มแข็งขึ้น โดยระบบการเกษตรเปลี่ยนจากระบบการยังชีพไปเป็นระบบกึ่งยังชีพแบบเข้ม และระบบเพื่อการค้า เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงระบบการเกษตรให้หลากหลายและมีความเข้มในการเพาะปลูกเพิ่มขึ้น

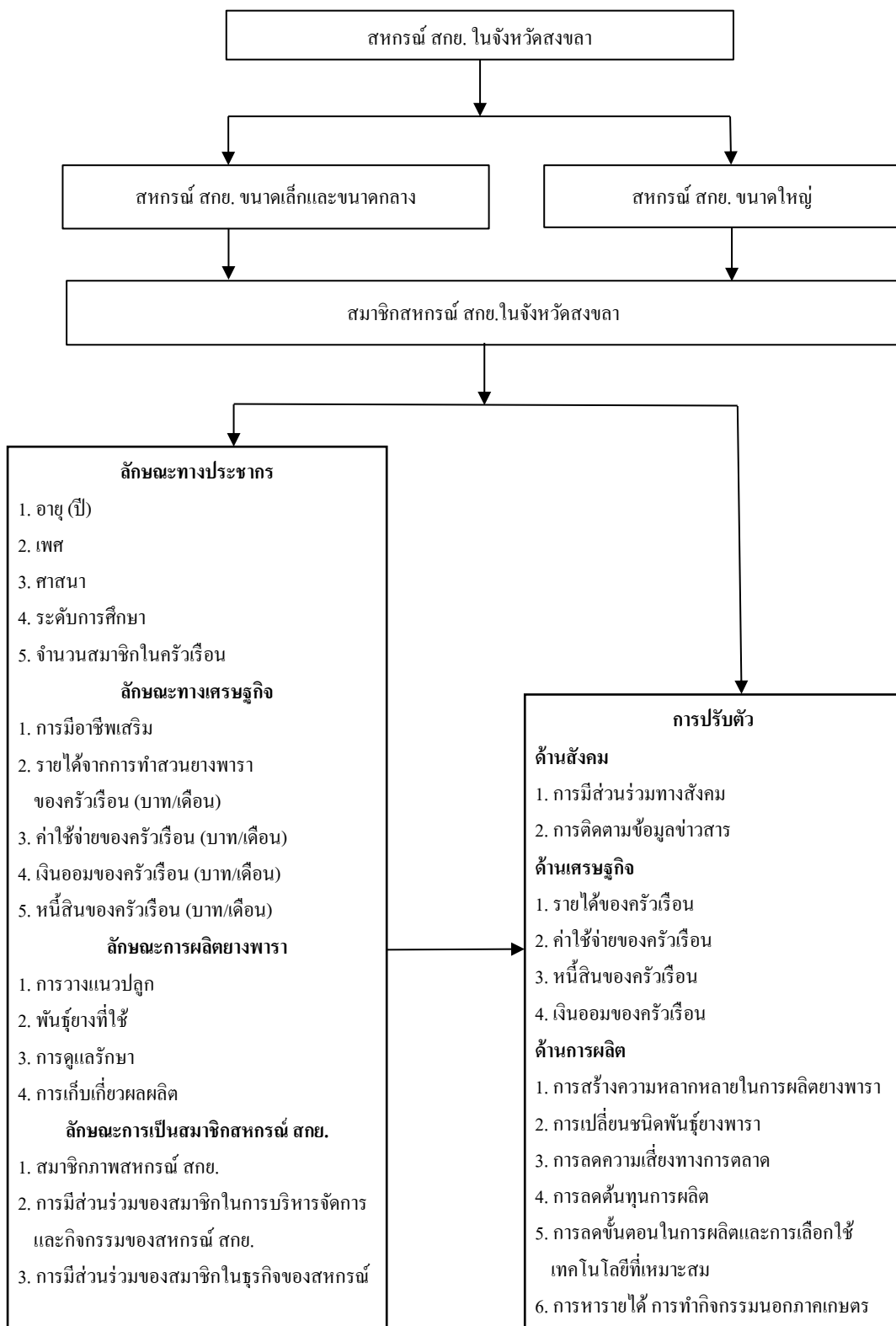
นราศัคดี (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของราคาขายพาราต่อการจัดการสวนยางและสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา โดยเก็บข้อมูลจากเกษตรกรที่มีประสบการณ์ในการทำสวนยางมากกว่า 6 ปี ที่มีพื้นที่เปิดกรีดยางแล้ว จำนวน 120 ราย ผลการศึกษาพบว่า หลังจากราคายางสูงขึ้น ส่งผลต่อการจัดการสวนยาง โดยจำนวนสมาชิกที่ทำสวนยาง จำนวนครั้งและปริมาณการใส่ปุ๋ยของเกษตรกร เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับปริมาณการใส่ปุ๋ยของเกษตรกร พบว่า เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรในเรื่องรายได้ ปริมาณเงินออม ทรัพย์สินของเกษตรกรที่เพิ่มขึ้น และการลงทุนเพิ่มซึ่งเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังราคาขายพาราสูงขึ้น พบว่า รายได้จากสวนยาง และปริมาณเงินออมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ฐนกร (2555) ได้ศึกษาผลกระทบของราคาขายพาราต่อการจัดการสวนยางและสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ลักษณะสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) ลักษณะของการจัดการสวนยางพาราของเกษตรกร (3) ผลกระทบของราคาขายพาราต่อการจัดการสวนยางของเกษตรกร (4) ผลกระทบของราคาขายพาราต่อสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกร โดยสุ่มตัวอย่างเกษตรกรเจ้าของสวนยางพาราที่มีประสบการณ์ทำสวนยางมากกว่า 7 ปี และมีขนาดสวนไม่เกิน 50 ไร่ จำนวน 120 ราย ผลการศึกษาพบว่าหลังจากราคายางพาราปรับตัวสูงขึ้น เกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงการจัดการในหลายด้าน ได้แก่ มีการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต เช่น มีการดูแลสวนยางเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญในเรื่องจำนวนครั้งและปริมาณของปุ๋ยที่ใช้ โดยเมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังราคาสูงขึ้น พบว่า จำนวนครั้งและปริมาณปุ๋ยที่ใช้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 กล่าวคือจำนวนครั้งที่ใส่ปุ๋ยเฉลี่ยจากปีละ 1.67 ครั้ง เพิ่มขึ้นเป็นปีละประมาณ 1.73 ครั้ง และปริมาณปุ๋ยที่ใช้ต่อครั้งเฉลี่ยจาก 48.93 กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น 50.22 กิโลกรัม/ไร่ นอกจากนี้ ยังพบว่า เกษตรกรมีการกำจัดวัชพืชเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ จำนวนครั้งของการกำจัดวัชพืชเฉลี่ยจากปีละ 1.82 ครั้ง เพิ่มขึ้นเป็นปีละ 1.93 ครั้ง แสดงว่าเกษตรกรมีรายได้จากผลผลิตที่สูงขึ้น จึงนำรายได้มาลงทุนซื้อปุ๋ยและกำจัดวัชพืชเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังพบว่า หลังจากราคายางสูงขึ้น รายได้ ปริมาณเงินออม รวมไปถึงทรัพย์สินของเกษตรกรเพิ่มขึ้น มีการสร้างหรือปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้มีความมั่นคง แข็งแรง และเกษตรกรสามารถเข้าถึงสินค้านอกจากปัจจัยสี่ได้มากขึ้น มีการลงทุนในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้นทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตร โดยการลงทุนในภาคเกษตร ได้แก่ ทำสวนผลไม้ และเลี้ยงสัตว์ ส่วนการลงทุนนอกภาคเกษตร ได้แก่ การลงทุนค้าขาย ลงทุนซื้อที่ดินและซื้อสวนเพิ่ม

ฐาปนี (2557) ได้ศึกษาผลกระทบราคายางพาราตกต่ำกับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตประชาชนอำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ผลกระทบจากราคายางตกต่ำที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน และ (2) แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการได้รับผลกระทบราคายางตกต่ำ ของประชาชนจำนวน 25 ราย โดยการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า การประกอบอาชีพของประชาชนอำเภอไชยา มีการทำสวนยางพาราเป็นอาชีพหลักและปลูกปาล์มเป็นอาชีพเสริม เนื่องจากการทำสวนยางจะมีการเก็บผลผลิตเป็นฤดูกาล ซึ่งในช่วงฝนตกกรีดยางไม่ได้ ก็จะมีการทำสวนปาล์มแทนในช่วงนั้นสลับกันไป โดยใช้รายได้ของแต่ละอย่างมาเป็นเงินทุนหมุนเวียน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพอื่นเป็นอาชีพหลักก็จะมีการปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริมเนื่องจากมีที่ดินเป็นของตนเอง และในการทำสวนยางนั้นเมื่อก่อนเคยขายผลผลิตได้ในราคาที่สูงจึงทำรายได้ที่ดีให้กับครอบครัว จึงได้ลงทุนทำสวนยางมาจนถึงปัจจุบัน

2.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษานี้ได้นำแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการออกแบบกรอบแนวคิดการวิจัย แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยาง จังหวัดสงขลา เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยมีข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาใช้ในการอภิปรายผล การนำเสนอข้อมูลในบทนี้แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) พื้นที่ศึกษาวิจัย 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และ 3) วิธีการดำเนินงานวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 พื้นที่ศึกษาวิจัย

คือ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีสหกรณ์ สกย. ทั้งหมด 50 สหกรณ์ กระจายอยู่ตามอำเภอต่าง ๆ ทั้ง 13 อำเภอของจังหวัด โดยได้คัดเลือกศึกษาจำนวน 5 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ สกย. บ้านหัวถนน สหกรณ์ สกย. บ้านดอนขี้เหล็ก สหกรณ์ สกย.บ้านทรายขาว สหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า และ สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง (ภาพที่ 2)

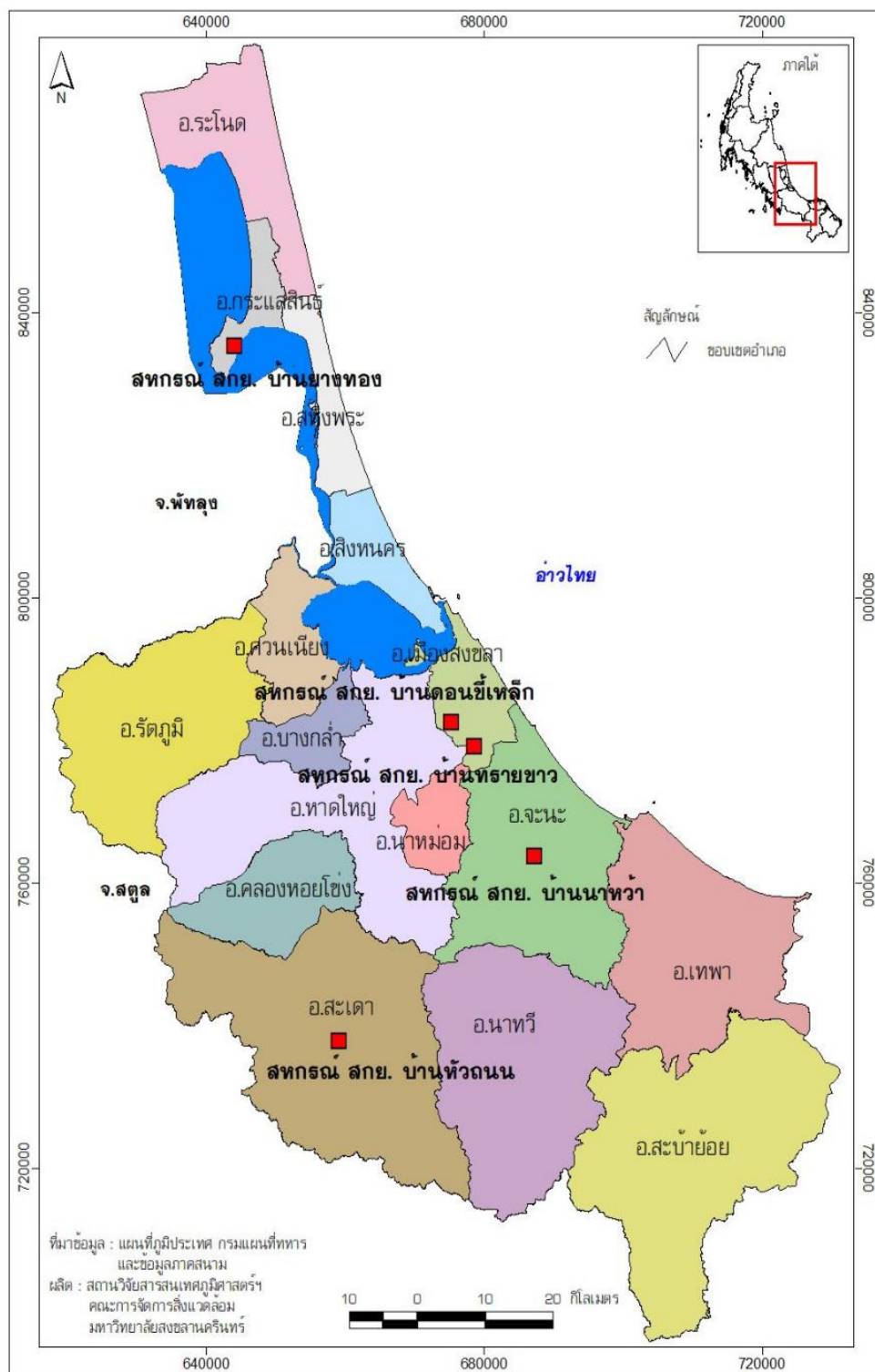
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือเกษตรกรชาวสวนยางที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 7,595 คน จาก 50 สหกรณ์ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560ข) โดยที่สหกรณ์แต่ละแห่งมีขนาดแตกต่างกันออกไป สามารถแบ่งได้เป็น 4 ขนาดตามเกณฑ์คะแนนมาตรฐานที่กำหนดโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2556) คำนวณจากทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิก ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก สำหรับสหกรณ์ สกย. ทั้ง 50 สหกรณ์ในจังหวัดสงขลา นั้น ประกอบด้วย สหกรณ์ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จำนวน 1, 2 และ 47 สหกรณ์ และมีจำนวนสมาชิกรวม 45, 44 และ 7,506 คน ตามลำดับ (ภาคผนวก ก)

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

คือ กลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560ข) โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณโดยใช้วิธีการคำนวณหาขนาดจำนวนตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร ตามสูตรของ Krejcie and Morgan (1970) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ดังนี้

ภาพที่ 2 ขอบเขตจังหวัดสงขลาแสดงที่ตั้งสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา
ที่มา: สถาบันวิจัยสารสนเทศภูมิศาสตร์ฯ คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2561

$$n = \frac{X^2 N p (1-p)}{e^2 (N-1) + X^2 p (1-p)}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนประชากร

e แทน ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

X^2 แทน ค่าไคสแควร์ที่ df เท่ากับ 1 และระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

$$(X^2 = 3.841)$$

p แทน สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

(ถ้าไม่ทราบ ให้กำหนด $p = 0.5$)

จากสูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เมื่อแทนค่าสูตร จะได้ดังนี้

$$n = \frac{(3.841)(7,595)(0.5)(1 - 0.5)}{[(0.05)^2(7,595 - 1)] + [(3.841)(0.5)(1 - 0.5)]}$$

$$n \approx 365$$

จากการคำนวณตามสูตร ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน (จากจำนวนประชากรทั้งหมด 7,595 คน) เนื่องจากสหกรณ์ สกย. ในพื้นที่มี 3 ขนาด คือ เล็ก กลาง และใหญ่ ดังนั้น จึงได้นำขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้มากระจายกลับตามสัดส่วนของจำนวนสมาชิกทั้งหมดในแต่ละขนาด แต่เนื่องจากสหกรณ์ขนาดเล็กและกลางมีจำนวนสมาชิกรวมไม่เพียงพอต่อการแยกวิเคราะห์ทางสถิติหากมีการสุ่มตัวอย่าง (45 และ 44 คน) จึงได้นำสหกรณ์ทั้งสองขนาดมาวิเคราะห์ร่วมกัน ทำได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับสหกรณ์ขนาดเล็กและกลางจำนวน 30 ตัวอย่าง และสหกรณ์ขนาดใหญ่ จำนวน 335 ตัวอย่าง

สำหรับการเลือกสหกรณ์เพื่อศึกษานั้น ได้กำหนดเกณฑ์เพิ่มเติมมาร่วมในการพิจารณาเลือก เพื่อให้สามารถเป็นตัวอย่างของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลาได้ โดยเกณฑ์ดังกล่าวประกอบด้วย 1) ที่ตั้งของสหกรณ์ 2) ระยะทางระหว่างสหกรณ์กับตลาดรับซื้อผลผลิตยางพารา (ตลาดกลางยางพาราหาดใหญ่) ซึ่งแบ่งออกเป็นตัวแทนสหกรณ์ระยะใกล้ ตัวแทนสหกรณ์ที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัย และสหกรณ์ระยะไกล และ 3) จำนวนสมาชิกสูงสุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ขนาด/ชื่อสหกรณ์	ที่ตั้ง	ระยะทาง (กม.)	จำนวน สมาชิก (คน)	ขนาดกลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
ขนาดเล็กและกลาง				30
สหกรณ์ สกย. บ้านหัวถนน	ม.8 ต.ปริก อ.สะเดา	41	37	30
ขนาดใหญ่				335
สหกรณ์ สกย. บ้านดอน จี้เหล็ก	ม.5 ต.พะวง อ.เมือง	20	443	122
สหกรณ์ สกย. บ้าน ทรายขาว	ม.6 ต.ทุ่งหวัง อ.เมือง	24	361	101
สหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า	ม.1 ต.นาหว้า อ.จะนะ	44	203	57
สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง	ม.5 ต.เกาะใหญ่ อ.กระแสสินธุ์	91	199	55
รวม				365

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data)

เป็นข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมไว้แล้วนำมาประกอบการศึกษา ประกอบด้วยการรวบรวมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่ได้จากเอกสารวิชาการ รายงานการวิจัย บทความวารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ อินเทอร์เน็ต และรายงานประจำปีของสหกรณ์ สกย.

3.3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data)

เป็นการรวบรวมข้อมูลภาคสนามจากกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

3.3.2.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นเครื่องมือหลักของการวิจัยนี้ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คนซึ่งเป็นตัวแทนครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. โดยมีกระบวนการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1) รวบรวมข้อคำถาม

ทำการออกแบบ/กำหนดข้อคำถามจากการทบทวนวรรณกรรมและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้มีคำถามครอบคลุม ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต ยางพารา และการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย. โดยข้อคำถามลักษณะทางประชากร เช่น จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานครอบครัวที่ช่วยทำงาน ข้อคำถามลักษณะทางเศรษฐกิจ เช่น อาชีพเสริม รายได้รวมจากทุกคนและทุกอาชีพทั้งครัวเรือน รายได้รวมจากทุกคนในครัวเรือนจากการทำสวนยางทั้งสิ้น พื้นที่ถือครองที่ดิน ข้อมูลลักษณะทางการผลิตยางพารา เช่น พันธุ์ยางที่ใช้ในสวนยางที่เปิดกรีดและสวนยางที่ยังไม่เปิดกรีด โรคและแมลงศัตรูที่พบ รูปแบบการกรีดยาง ระบบการกรีด ข้อมูลลักษณะการเป็นสมาชิก เช่น ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก เหตุผลในการเป็นสมาชิก การขายผลผลิตยางพารา การใช้บริการจากสหกรณ์ สกย.

2) สร้างแบบสัมภาษณ์

นำข้อคำถามที่ทำการรวบรวมได้ มาคัดเลือกและจัดกลุ่มข้อคำถามที่มีลักษณะคล้ายกัน พัฒนาเป็นข้อคำถามที่จะนำไปใช้ในพื้นที่ เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการนำข้อคำถามไปใช้กับสมาชิกสหกรณ์ สกย.

3) ประเมินแบบสัมภาษณ์

นำตัวชี้วัดให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของคำถาม เรียกว่าการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) จากสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

ΣR หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ สามารถนำไปใช้ได้ แต่ถ้าข้อคำถามใดมีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 แสดงว่า ข้อคำถามนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และต้องถูกตัดออกจนมีค่าที่ยอมรับได้ โดยปรับข้อคำถามให้มีความกระชับ เหมาะสมต่อการนำไปใช้ (ภาคผนวก ข)

4) การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

การวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การทดสอบความเชื่อมั่นของข้อคำถาม (reliability) ซึ่งผู้วิจัยนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. บ้านหนองบัว พัฒนาการยาง จำกัด ตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เนื่องจากมีลักษณะใกล้เคียงกับ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค Cronbach's Alpha Coefficient จากสูตร ดังนี้

$$\alpha_K = \frac{K}{K-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right) \text{ เมื่อ } S_i^2 = \frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ α_K	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง
K	หมายถึง	จำนวนข้อคำถามทั้งหมดของแบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง
$\sum S_i^2$	หมายถึง	ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
S_t^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนรวม
n	หมายถึง	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.867 (ภาคผนวก ค) ซึ่ง Nunnally and Bernstein (1994) ได้กำหนดเกณฑ์ว่า ชุดของข้อคำถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.70 ขึ้นไป ถือว่ามีความเชื่อมั่นในระดับที่ยอมรับได้ จึงนำเอาแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ (ภาคผนวก ง) โดยในการใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีข้อจำกัดในเรื่องเวลาของการให้พบเพื่อให้สัมภาษณ์ไปใช้กับตัวอย่างจริงจำนวน 365 คนในพื้นที่

3.3.2.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้คือแนวคำถาม โดยใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ กรรมการสหกรณ์ สกย. และเจ้าหน้าที่ กยท. ที่รับผิดชอบดูแลสหกรณ์ สกย. ประเด็นที่สัมภาษณ์ ได้แก่ ความเป็นมาในการก่อตั้งสหกรณ์ สกย. การรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก การแปรรูปผลผลิตของสมาชิก หน่วยงานที่เข้ามาดูแลสหกรณ์ สกย. เป็นต้น

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา มีวิธีวิจัยแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ มีวิธีการ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

3.4.1.1 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิก

ใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (average) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการให้น้ำหนักของข้อคำถาม

3.4.1.2 ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต

ได้แบ่งมาตรวัดเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งเป็นมาตรวัดแบบมาตราช่วง (interval scale) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนตามระดับ ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัว	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัวมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัวมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัวปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัวน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมทางธุรกิจและระดับการปรับตัวน้อยที่สุด

3.4.1.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต ยางพารา และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. กับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต

วิธีดำเนินการในส่วนนี้ เป็นการนำผลการวิเคราะห์จากข้อ 3.4.1.1 และผลการวิเคราะห์ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต จากข้อ 3.4.1.2 มาทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ในการทดสอบ

3.4.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก และนำไปใช้วิเคราะห์ผลร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ

3.5 สรุปประเด็นศึกษาและวิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้านี้มีวิธีการวิจัยแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3 ตารางที่ 3 วิธีการศึกษาการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ประเด็นศึกษา	เครื่องมือ	วิธีการ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิตยางพารา และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.				
ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต ยางพารา และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.	แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง เครื่องมือ บันทึกเสียง	สัมภาษณ์ทั่วไปและสัมภาษณ์เชิงลึก	กรรมการสหกรณ์ สกย. และเจ้าหน้าที่ กยท. และสมาชิกสหกรณ์ สกย. จำนวน 365 คน	การอธิบายเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อใช้วิเคราะห์ผลร่วมกับข้อมูลเชิงปริมาณ
ข้อที่ 2 ศึกษาการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย.				
ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต	แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง	สัมภาษณ์	สมาชิกสหกรณ์ สกย. จำนวน 365 คน	การอธิบายด้วยสถิติพรรณนา

ตารางที่ 3 (ต่อ) วิธีการศึกษาการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ประเด็นศึกษา	เครื่องมือ	วิธีการ	แหล่งข้อมูล	การวิเคราะห์
ข้อที่ 3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิตยางพารา และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. กับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย.				
ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิตยางพารา และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. กับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต	แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง	วิเคราะห์	ตัวแทนครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. จำนวน 365 คน	การทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษาเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- 4.1 สภาพทั่วไปของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา
- 4.2 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย.
- 4.3 ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย.
- 4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. กับ ระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต

4.1 สภาพทั่วไปของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา

สหกรณ์ สกย. ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2537 ซึ่งสืบเนื่องมาจากภาวะราคายางพาราตกต่ำ ในปี พ.ศ. 2536 โดยเกษตรกรชาวสวนยางรวมตัวกันและจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในรูปแบบสหกรณ์ เพื่อรวบรวมน้ำยางสดในท้องถิ่นมาผลิตเป็นยางแผ่นผึ่งแห้ง/รมควัน ให้มีมาตรฐานตามความต้องการของตลาด สหกรณ์ สกย. มีหน่วยงานรัฐที่เข้ามาดูแลสนับสนุน ได้แก่ การยางแห่งประเทศไทย (กยท.) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และกรมส่งเสริมสหกรณ์

ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการผลิตของสหกรณ์ และยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิก ได้แก่ การอบรม โครงการสร้างคุณภาพไม้ยางพาราตามมาตรฐาน FSC และโครงการมาตรฐาน GMP เพื่อพัฒนามูลค่ายางพาราเป็นยางเกรดพรีเมียม นอกจากนี้ กยท. ยังได้ให้ความช่วยเหลือสหกรณ์ สกย. มีนโยบาย ได้แก่ 1) ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ โดยมีนโยบายลดพื้นที่ปลูกยางพารา โดยครั้งแรกให้เงินช่วยเหลือ 4,000 บาท เพื่อให้เกษตรกรที่มีสวนยางอายุตั้งแต่ 6-24 เดือน จัดการดูแลสวนยางพารา จากนั้นจะมีการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ และจะได้รับเงินอีก 6,000 บาท นำเงินมาปรับปรุงพัฒนาสวนยางพาราต่อไป 2) ให้เงินอุดหนุนให้เปล่าตามพระราชบัญญัติการยางแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2558 มาตรา 49 (3) ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่ายเงินกองทุนพัฒนาเพื่อส่งเสริม สนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง สถาบันเกษตรกรชาวสวนยาง และผู้ประกอบการยาง 3) อบรมการตลาด โดยให้ฝึกทักษะกับชาวต่างชาติ เช่น ฝึกภาษากับชาวจีน ฝึกบุคลิกภาพกับชาวเม็กซิโก เป็นต้น

สำหรับสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษาในครั้งนี้อยู่ประกอบด้วยสหกรณ์ขนาดเล็กและขนาดกลาง 1 สหกรณ์ และขนาดใหญ่ 4 สหกรณ์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1.1 สหกรณ์ สกย. ประเภทขนาดเล็กและขนาดกลาง

สหกรณ์ สกย. บ้านหัวถนน

สหกรณ์ สกย. บ้านหัวถนน จำกัด ตั้งอยู่ที่ 28/2 หมู่ 8 ตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ก่อตั้งเมื่อพ.ศ. 2537 ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ โดยมีบริษัทที่รับซื้อน้ำยางในบริเวณใกล้เคียงหลายบริษัท เช่น บริษัท ศรีตรังแอโกลอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) บริษัท หน้าฮั่วรับเบอร์ จำกัด และบริษัท ถาวรอุตสาหกรรมยางพารา (1982) จำกัด โดยสหกรณ์ สกย. มีการสร้างโรงรมในปี พ.ศ. 2542 มีคณะกรรมการจำนวน 7 คน การดำรงตำแหน่งประธานจะอยู่ในวาระ 2 ปี โดยอยู่ติดต่อกันไม่เกิน 4 ปี ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 37 คน มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 300,000 บาท มีทุนสำรองประมาณ 1,000,000 บาท สหกรณ์ สกย. ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 22 ปี กยท. ได้เข้ามาสนับสนุนการทำอาชีพเสริม เช่น ทำน้ำหมักชีวภาพ น้ำยาล้างจาน การรับซื้อของสหกรณ์จะรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก โดยสมาชิกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ การรับซื้อน้ำยางจะดูราคาจากตลาดกลางยางพาราสงขลา สหกรณ์ สกย. จะจ่ายเงินให้กับสมาชิก 7 วันต่อ 1 รอบ โดยเมื่อประมาณ 10 ปีที่ผ่านมาได้มีการแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 แต่ปัจจุบันสหกรณ์ สกย. รับซื้อน้ำยางไปขายต่อเพียงอย่างเดียว มีการจำหน่ายปุ๋ยผสม มีการจ้างแรงงานจากคนในพื้นที่ ด้านสวัสดิการมีการจัดประชุมใหญ่ประจำปี โดยสหกรณ์ สกย. มีกำไรสุทธิล่าสุด 300,000 บาท ซึ่งเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้ามีกำไรสุทธิน้อยกว่าประมาณ 300,000 บาท โดยแบ่งเป็นเงินทุนสำรอง 60,000 บาท เงินบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ 3,000 บาท มีเงินปันผล 12,000 บาท เงินเฉลี่ยคืน 90,300 บาท เงินโบนัสกรรมการและพนักงาน 30,000 บาท ทุนศึกษาอบรม 30,000 บาท ทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์ 30,000 บาท ทุนสาธารณะประโยชน์ 7,500 บาท ทุนสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัว 30,000 บาท ทุนรักษาระดับเงินปันผลของทุนเรือนหุ้น 7,200 บาท สหกรณ์ สกย. มีสินทรัพย์ ได้แก่ ห้องประชุม ใช้งบสร้างประมาณ 300,000 บาท มีโรงอัดก้อนยางซึ่งกู้เงินก่อสร้างจากสหกรณ์ ม.อ. ตั้งห่างจากสำนักงานสหกรณ์ ประมาณ 300 เมตร บนพื้นที่ 2 ไร่ แต่ปัจจุบันได้กลายเป็นโกดังผสมปุ๋ยซึ่งเป็นจุดจ่ายปุ๋ยให้กับ กยท.

4.1.2 สหกรณ์ สกย. ประเภทขนาดใหญ่

1) สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง

สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง จำกัด ตั้งอยู่ที่ 32 หมู่ 5 ตำบลเกาะใหญ่ อำเภอกระเสสินธุ์ จ.สงขลา ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2539 ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 10 ไร่ มีคณะกรรมการ 6 คน มี

จำนวนสมาชิกทั้งหมด 199 คน ทุนเรือนหุ้นประมาณ 850,000 บาท สหกรณ์ สกย. ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 รวมระยะเวลา 19 ปี การดำเนินงานของสหกรณ์ไม่เคยขาดทุน สหกรณ์จะรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก โดยเป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ การรับซื้อน้ำยางจะกำหนดราคาจากตลาดกลางยางพาราสงขลา โดยนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีการจำหน่ายปุ๋ยผสม และมีการตั้งบวงเงิน 500,000 บาท เพื่อเอามาบริหารจัดการให้สมาชิกผู้มีค่าใช้จ่ายปีละประมาณ 100,000 บาท โดยสหกรณ์มีกำไรปีพ.ศ.2560 ทั้งสิ้น 779,008.88 บาท โดยสหกรณ์ สกย. ได้จัดสรรกำไรสุทธิ ได้แก่ ทุนสำรอง 180,822.88 บาท ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ 10,000 บาท แบ่งเงินปันผลให้สมาชิก 34,164 บาท เงินเฉลี่ยคืน 204,913 บาท เงินโบนัสกรรมการและพนักงาน 77,000 บาท ทุนการศึกษาอบรม 77,900 บาท ทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการของสหกรณ์ 77,900 บาท ทุนสาธารณะประโยชน์ 20,000 บาท ทุนสวัสดิการเพื่อสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัว 77,900 บาท ทุนรักษาระดับอัตราเงินปันผล 18,409 บาท มีการจัดประชุมกรรมการทุกวันพฤหัสบดีที่สอง ของทุกเดือน สหกรณ์ได้รับการอุดหนุนจากโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตยางพาราในสถาบันเกษตรกร จากกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อปี พ.ศ. 2557 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนพัฒนากระบวนการสร้างมูลค่าสินค้ายางพาราทั้งระบบการผลิตและแปรรูป ในการก่อสร้างซ่อมแซมและปรับปรุงโรงรมเป็นเงิน 320,000 บาท ติดตั้งระบบไฟฟ้า 227,000 บาท จักรรีดยางจำนวน 345,000 บาท เครื่องชั่งระบบดิจิทัล 30,000 บาท รวมเป็นเงิน 922,000 บาท

2) สหกรณ์ สกย. บ้านดอนขี้เหล็ก

สหกรณ์ สกย. บ้านดอนขี้เหล็ก จำกัด ตั้งอยู่ที่ 387 หมู่ 5 ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2537 ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 6 ไร่ เดิมพื้นที่นี้เป็นพื้นที่ทำนา เริ่มแรกเป็นพื้นที่เช่าซื้อจากเจ้าของที่ดิน ต่อมาเมื่อสหกรณ์มีกำไรจึงซื้อที่ดิน ขณะนั้นมีการลงหุ้นจากสมาชิกคนละ 500 บาท ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ได้รับงบประมาณ 3,000,000 บาท ปัจจุบันมีคณะกรรมการสหกรณ์ 9 คน มีจำนวนสมาชิก 443 คน มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 400,000 บาท สหกรณ์ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 23 ปี การรับซื้อของสหกรณ์จะรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก ซึ่งร้อยละ 80 สมาชิกจะมาขายให้กับสหกรณ์ โดยเป็นคนในพื้นที่ตำบลพะวง หมู่ 5 และหมู่ 6 ตำบลท่าข้าม หมู่ 1 หมู่ 2 และหมู่ 3 โดยสมาชิกนับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 30 การรับซื้อน้ำยางจะกำหนดราคาจากตลาดกลางยางพาราสงขลา โดยนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีการจ้างแรงงาน 6 คน จากจังหวัดสกลนคร โดยสหกรณ์มีกำไรปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 1,242,384.79 บาท ซึ่งเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2559 มีกำไรสุทธิมากกว่าประมาณ 600,000 บาท ซึ่งจัดสรรกำไรเป็นทุนสำรอง 124,246.94 บาท เงินบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ 12,423.85 บาท เงินปันผล 324,166 บาท เงินเฉลี่ยคืน

299,548 บาท เงินโบนัสกรรมการและเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ 124,000 บาท ทุนรักษาระดับเงินปันผลของทุนเรือนหุ้น 13,000 บาท ทุนสวัสดิการและสงเคราะห์สมาชิก 55,000 บาท ทุนพัฒนากิจการสหกรณ์ 270,000 บาท ทุนสาธารณะประโยชน์ 10,000 บาท ทุนศึกษาอบรม 10,000 บาท จัดประชุมรายเดือนเฉพาะกรรมการ และประชุมสมาชิกทุกสิ้นปี มีการให้ทุนการศึกษาทุกปี สมาชิกสามารถเบิกค่ารักษาพยาบาล ได้ปีละ 2 ครั้ง รวมกัน 300 บาท จำนวนไม่เกิน 5 คี้น มีกฎระเบียบคือ ถ้าสมาชิกมาขายน้ำยางสดไม่ถึง 100 วัน จะไม่ได้เงินเฉลี่ยคืน มีการทำก๊าซชีวภาพ โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ร่วมมือกับกระทรวงพลังงาน ได้รับงบประมาณสนับสนุน 500,000 บาท และสหกรณ์สมทบอีก 200,000 บาท ปรับปรุงบ่อบำบัดน้ำเสียเพื่อผลิตก๊าซธรรมชาติ

3) สหกรณ์ สกย. บ้านทรายขาว

สหกรณ์ สกย. บ้านทรายขาว จำกัด ตั้งอยู่ที่ 148/4 หมู่ 6 ตำบลทุ่งหวัง อำเภอเมืองจังหวัดสงขลา ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2537 ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 6 ไร่ โดยรัฐบาลสนับสนุนสร้างโรงนมจำนวน 2 โรง มีคณะกรรมการสหกรณ์จำนวน 9 คน มีสมาชิก 361 คน มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 3,000,000 บาท สหกรณ์ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 23 ปี การรับซื้อของสหกรณ์จะรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะมาขายให้กับสหกรณ์ โดยเป็นคนในพื้นที่หมู่ 6 หมู่ 7 และหมู่ 8 สมาชิกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 50.00 ศาสนาอิสลามร้อยละ 50.00 การรับซื้อน้ำยางจะดูราคาจากตลาดกลางยางพาราสงขลา สหกรณ์ สกย. จะจ่ายเงินให้กับสมาชิก 7 วันต่อ 1 รอบ โดยนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีการจำหน่ายปุ๋ยผสม มีการจ้างแรงงาน 6 คน โดยแบ่งเป็นพนักงานยกน้ำยาง 3 คน พนักงานทำเปอร์เซ็นต์ยาง 1 คน พนักงานขับรถ 1 คน และพนักงานบัญชี 1 คน โดยบางส่วนจ้างมาจากประเทศลาว สหกรณ์ สกย. มีกำไรปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 2,172,599.24 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2559 ประมาณ 1,000,000 บาท ซึ่งจัดสรรกำไรแบ่งเป็น ทุนสำรอง 217,958.84 ค่าบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ 21,726 บาท เงินปันผล 89,879 บาท เงินเฉลี่ยคืน 1,591,632 บาท เงินโบนัสกรรมการและพนักงานสหกรณ์ 217,000 บาท เงินรักษาระดับเงินปันผลของทุนเรือนหุ้น 1,403.40 บาท ทุนศึกษาอบรม 20,000 บาท ทุนสาธารณะประโยชน์ 5,000 บาท ทุนสวัสดิการให้กับสมาชิก 5,000 บาท ทุนสะสมเพื่อพัฒนาสหกรณ์ 2,000 บาท ทุนรักษาราคายางพารา 1,000 บาท และมีการลงทุนในหุ้นของชุมนุมสหกรณ์ สกย. จำกัด จังหวัดสงขลา มีการกู้ยืมเงินซื้อที่ดินเพิ่ม ทำธุรกิจให้เช่าที่ดิน มีการจัดประชุมรายเดือนเฉพาะกรรมการ และประชุมสมาชิกทุกสิ้นปี ปัจจุบัน มีการสร้างเตาหมักวันใช้เครื่องจักรป้อนไม้ฟืน สร้างบ่อก๊าซชีวภาพ ซึ่งบ่อก๊าซชีวภาพสร้างเสร็จมาประมาณ 2 ปี โดย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ร่วมกับบริษัทเซฟรอนประเทศไทย สำรองและผลิต จำกัด สนับสนุนงบประมาณ 4,000,000 บาท และสหกรณ์สมทบการ

สร้าง 200,000 บาท มีการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ให้สมาชิกอบรมเรื่องมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านเพาะปลูกยางพารา ส่วนโครงการของ กยท. ที่เข้ามาส่งเสริม ได้แก่ การมอบเงินให้แก่เกษตรกรไร่ละ 10,000 บาท เพื่อปลูกพืชแซม โคนยางเก่าปลูกยางพาราใหม่ ปัจจุบันสหกรณ์สกย. เข้าร่วมโครงการผลิตยางแผ่น GMP โดยกรรมการของสหกรณ์เข้าร่วมรับการอบรมแล้ว แต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการทำ GMP เนื่องจากอยู่ระหว่างการศึกษาข้อมูล

4) สหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า

สหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า จำกัด ตั้งอยู่ที่ 108 หมู่ 1 ตำบลนาหว้า อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2538 ตั้งอยู่บนพื้นที่ประมาณ 4 ไร่ มีคณะกรรมการสหกรณ์จำนวน 9 คน มีสมาชิกจำนวน 203 คน มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 1,000,000 บาท สหกรณ์ก่อตั้งมาเป็นระยะเวลา 22 ปี การรับซื้อของสหกรณ์จะรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิก ซึ่งสมาชิกเป็นคนในพื้นที่ดั้งเดิม โดยสมาชิกส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ การรับซื้อน้ำยางจะกำหนดราคาจากตลาดกลางยางพาราสงขลา โดยนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 มีการจำหน่ายปุ๋ยผสม มีการจ้างแรงงานจากจังหวัดสกลนคร โดยสหกรณ์ สกย. มีกำไรปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 1,638,356.88 บาท ซึ่งเมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2559 มีกำไรสุทธิมากกว่าประมาณ 1,000,000 บาท สหกรณ์ได้จัดสรรกำไรเป็นเงินทุนสำรอง 163,835 บาท เงินบำรุงสันนิบาตสหกรณ์ 16,383 บาท เงินปันผล 99,445 บาท เงินเฉลี่ยคืน 931,250 บาท เงินโบนัสกรรมการและพนักงาน 163,835 บาท ทุนศึกษาอบรม 20,600 บาท ทุนสะสมเพื่อสร้างสำนักงาน 10,000 บาท ทุนสวัสดิการสมาชิก 40,000 บาท ทุนสาธารณะประโยชน์ 173,000 บาท ทุนสะสมเพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์ 5,000 บาท และทุนเพื่อพัฒนาขบวนการสหกรณ์ 15,000 บาท

ตารางที่ 4 สรุปข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา

ขนาดสหกรณ์ สกย.	ปีที่ก่อตั้ง	ขนาดพื้นที่	การดำเนินงานกิจการในปัจจุบัน
สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลาง			
สหกรณ์ สกย. บ้านหัวถนน	พ.ศ. 2537	7 ไร่	ทำธุรกิจรวบรวมน้ำยางสดเพียงอย่างเดียว มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 300,000 บาท มีกำไรสุทธิปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 300,000 บาท
สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			
สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง	พ.ศ. 2539	10 ไร่	ทำธุรกิจรวบรวมและแปรรูปน้ำยางสด มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 850,000 บาท มีกำไรสุทธิปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 779,008.88 บาท
สหกรณ์ สกย. บ้านดอนขี้เหล็ก	พ.ศ. 2537	6 ไร่	ทำธุรกิจรวบรวมและแปรรูปน้ำยางสด มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 400,000 บาท มีกำไรสุทธิปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 1,242,384.79 บาท
สหกรณ์ สกย. บ้านทรายขาว	พ.ศ. 2537	6 ไร่	ทำธุรกิจรวบรวมและแปรรูปน้ำยางสด มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 3,000,000 บาท มีกำไรสุทธิปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 2,172,599.24 บาท
สหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า	พ.ศ. 2538	4 ไร่	ทำธุรกิจรวบรวมและแปรรูปน้ำยางสด มีทุนเรือนหุ้นประมาณ 1,000,000 บาท มีกำไรสุทธิปีพ.ศ. 2560 ทั้งสิ้น 1,638,356.88 บาท

4.2 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของ สหกรณ์ สกย.

ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ลักษณะทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย การประกอบอาชีพเสริม รายได้ รายจ่าย เงินออม และหนี้สินของครัวเรือน ลักษณะการผลิต ประกอบด้วย ระยะเวลาของการปลูกต้นยางพารา พันธุ์ยางพาราที่ใช้ จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืชต่อปี และระบบกรีดยางพารา ลักษณะการเป็นสมาชิก ประกอบด้วย ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. สาเหตุในการเป็นสมาชิก และการขายผลผลิตยางพารา

สมาชิกสหกรณ์ สกย. ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 365 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.60 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.40 อายุของสมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุ 46-55 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.80 รองลงมาคืออายุระหว่าง 56-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.10 อายุระหว่าง 66-75 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.70 อายุระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.20 มีอายุ 25-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.30 และมีอายุ 76-85 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.90 ตามลำดับอายุสมาชิกสหกรณ์โดยเฉลี่ยคือ 54.69 ซึ่งถือได้ว่าเป็นวัยที่มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการทำงานค่อนข้างมีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพการทำสวนยาง เพื่อสร้างรายได้และฐานะให้มั่นคง มีความสามารถในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ และสามารถรับผิดชอบในหน้าที่ต่อครอบครัว สังคม และส่วนรวม

ในการนับถือศาสนา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 66.00 นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 34.00

ในส่วนจากระดับการศึกษาของสมาชิก พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 55.30 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 17.30 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี/สูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 6.60 มีการศึกษาระดับอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 3.30 และไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งถือได้ว่าค่อนข้างมีความรู้และสามารถอ่านออก เขียนได้ และสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารและข่าวสารต่าง ๆ ที่สหกรณ์ สกย. แจงให้แก่สมาชิกได้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปัฐวิษญ์ (2559) ที่ได้ศึกษาสิ่งจูงใจต่อการปลูกยางพาราในพื้นที่นาของเกษตรกรตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 64.81 เนื่องจากเกษตรกรในอดีตมีฐานะค่อนข้างลำบาก จึงไม่ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น รายละเอียดดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของลักษณะเพศ อายุ ศาสนา และระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์
สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	203	55.60
ชาย	162	44.40
อายุ		
25-35 ปี	12	3.30
36-45 ปี	48	13.20
46-55 ปี	149	40.80
56-65 ปี	99	27.10
66-75 ปี	50	13.70
76-85 ปี	7	1.90
อายุเฉลี่ย	54.69	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	9.81	
อายุมากที่สุด	82	
อายุน้อยที่สุด	27	
ศาสนา		
พุทธ	241	66.00
อิสลาม	124	34.00
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา	1	0.30
ประถมศึกษา	202	55.30
มัธยมศึกษาตอนต้น/ปวส.	63	17.30
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	63	17.30
อนุปริญญา	12	3.30
ปริญญาตรี/สูงกว่า	24	6.60

ด้านจำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.86 คน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากร และปัฐวิชญ์ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางจากปัญหาโรคยางพาราตกต่ำในอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างของครอบครัวในปัจจุบันที่ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว คือ คนที่แต่งงานแล้วจะแยกครอบครัวออกจากบ้านเดิม โดยสมาชิกจะมีเพียง พ่อ แม่ และลูก

จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา พบว่าจำนวนแรงงานครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ที่อยู่ในวัยทำงานและช่วยหารายได้ให้ครอบครัวส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพาราน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 79.70 รองลงมาคือ 3-6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ตามลำดับ ซึ่งมีแรงงานเฉลี่ย 2.09 คน แรงงานหลักในครอบครัวคือ คู่สมรส และบุตรที่อยู่ในวัยช่วยเหลืองานได้ (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของลักษณะจำนวนของสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา

	(n=365)	
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน	76	20.80
3-5 คน	250	68.50
มากกว่า 5 คน	39	10.70
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย	4	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	1.49	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด	9	
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด	1	
จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา		
	n=356	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คน	282	77.30
3-6 คน	74	20.30
จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพาราเฉลี่ย	2.09	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.97	

ตารางที่ 6 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของลักษณะจำนวนของสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนแรงงาน ครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารามากที่สุด	6	
จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพาราน้อยที่สุด	1	

ด้านอาชีพหลักของสมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า ส่วนใหญ่คือทำสวนยางพารา คิดเป็น ร้อยละ 93.20 รองลงมาทำอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 3.00 ส่วนอาชีพเสริมพบว่า อาชีพเสริมส่วนใหญ่ร้อยละ 29 ของสมาชิกคือมีการทำเกษตรอื่น ๆ ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ไก่ มีการปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ตะไคร้ พริก มะนาว พลู่ หอม ผักเหียง มีการปลูกไผ่ เป็นต้น รองลงมาคือทำอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 15.30 สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชัญญา (2560) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวในการประกอบอาชีพของสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรในชุมชนบ้านท่าพรุ อำเภอดงตาล จังหวัดนครราชสีมา ในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 เกษตรกรในชุมชนบ้านท่าพรุมีการทำเกษตรที่หลากหลาย ได้แก่ 1) ทำนา เช่น ปลูกข้าวพันธุ์สังข์หยด 2) ทำสวนยางพารา 3) ไม้ผล เช่น ปลูกต้นลองกอง ทูเรียน เงาะ มังคุด 4) ปลูกปาล์มน้ำมัน 5) พืชผักสวนครัว และ 6) เลี้ยงสัตว์ เช่น วัว เป็นต้น ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ทำสวนยางพารา	340	93.20
ค้าขาย	11	3.00
รับจ้างทั่วไป	3	0.80
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	1.90
พนักงานเอกชน	1	0.30
ประมง	3	0.80
การประกอบอาชีพเสริม*		
ทำสวนยางพารา	18	4.90

ตารางที่ 7 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของลักษณะการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	56	15.30
รับจ้างทั่วไป	46	12.60
ทำเกษตรอื่น ๆ (ระบุ)	106	29.00
ประมง	20	5.50

หมายเหตุ* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านรายได้รวมของครัวเรือนทั้งสิ้น พบว่า รายได้ของครัวเรือนสมาชิกสหกรณ์ สกย. ต่อเดือนสูงสุดอยู่ในช่วง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.00 รองลงมาคือมีรายได้ 20,001-40,000 บาทต่อเดือนคิดเป็นร้อยละ 32.10 มีรายได้รวมอยู่ในช่วง 40,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.80 และมีรายได้รวมอยู่ในช่วง 60,001-80,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.40 และมากกว่า 80,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 0.80 ตามลำดับโดยแต่ละครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีรายได้รวมทั้งครัวเรือนต่อเดือนเฉลี่ย คือ 23,805.21 บาท

หากคิดเฉพาะรายได้จากการทำสวนยางพาราทั้งสิ้น พบว่า รายได้จากการทำสวนยางพาราต่อเดือนสูงสุดอยู่ในช่วง 15,001-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.22 รองลงมาคือมีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 23.89 มีรายได้ระหว่าง 50,001-10,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 17.78 มีรายได้มากกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.50 มีรายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.61 โดยแต่ละครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีรายได้จากการทำสวนยางพารารวมต่อครัวเรือนเฉลี่ย คือ 16,313.32 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลชนก (2557) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าการดำเนินงานของการรวมกลุ่มสหกรณ์กองทุนสวนยางในอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา พบว่า ส่วนใหญ่รายได้จากการทำสวนยางพาราของครัวเรือนต่อเดือนเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในช่วง 10,000-20,000 บาท เนื่องจากพื้นที่สวนยางพาราที่กรี๊ดได้ที่สมาชิกถือครองมากที่สุดคือน้อยกว่า 11 ไร่

ซึ่งรายได้จากการทำสวนยางพาราเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนของประเทศไทย พ.ศ. 2558 คือ 26,915 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดสงขลา พ.ศ. 2558 คือ 27,660 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559)

ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนของสมาชิกส่วนใหญ่ รายได้เพียงพอกับรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 69.30 รายได้น้อยกว่ารายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 26.30

สอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปฐวิษณุ (2561) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางจากปัญหาราคายางพาราตกต่ำในอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางร้อยละ 46.05 ระบุว่า มีรายได้ที่ไม่เพียงพอกับรายจ่าย เนื่องจากในช่วงที่ราคายางพาราตกต่ำ เกษตรกรชาวสวนยางก็ยังมีต้นทุนการผลิตยางพาราและค่าครองชีพมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น มีแรงกระตุ้นจากกระแสบริโภคนิยมท่ามกลางการพัฒนาสมัยใหม่ และรายได้มากกว่ารายจ่าย/เหลือใช้ คิดเป็นร้อยละ 4.40

รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือนพบว่า รายจ่ายรวมจากการประกอบอาชีพจากทุกคนและทุกอาชีพในครัวเรือนสมาชิกสหกรณ์ สกย. ต่อเดือนสูงสุด น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 59.50 รองลงมามีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วงระหว่าง 20,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 30.10 มีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 40,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.50 มีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 60,001-80,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.10 และมีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 80,001-100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.80 โดยแต่ละครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีรายจ่ายรวมต่อครัวเรือนต่อเดือนเฉลี่ย 22,802.08 บาท ซึ่งสูงกว่ารายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2558 คือ 21,157 บาท และต่ำกว่ารายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2558 คือ 23,617 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559)

เงินออมของครัวเรือน พบว่า เงินออมของครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ มีเงินออมเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.79 รองลงมามีเงินออมเฉลี่ย 60,001-80,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.22 มีเงินออมเฉลี่ย 40,001-60,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.92 มีเงินออมเฉลี่ย 20,001-40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.62 และมีเงินออมเฉลี่ยมากกว่า 80,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.43 ตามลำดับ

หนี้สินของครัวเรือน พบว่า ครัวเรือนสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ ไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 36.70 มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 63.30 โดยหนี้สินส่วนใหญ่ไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.90 รองลงมามีหนี้สินอยู่ในช่วง 100,001-500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.20 และมีหนี้สินอยู่ในช่วงระหว่าง 500,001-1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6.80 ตามลำดับ หนี้สินโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือน 147,501.40 บาท ซึ่งต่ำกว่าหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2558 คือ 156,770.00 บาท และต่ำกว่าหนี้สินโดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนของจังหวัดสงขลา ปี พ.ศ. 2558 คือ 172,272.00 บาท (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559) จากการสัมภาษณ์สมาชิก ส่วนใหญ่จะกู้มาเพื่อซื้อรถยนต์ ปรับปรุงบ้าน กู้เพื่อเป็นการหมุนเวียนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร และเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน

โดยส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์ สกย. จะเป็นหนี้ในระบบถึงร้อยละ 93.99 รองลงมาคือการเป็นหนี้นอกระบบ ร้อยละ 5.15 และเป็นหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ ร้อยละ 0.86 ซึ่งสถาบันการเงินที่สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีหนี้สินมากที่สุด คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส) ร้อยละ 61.90 รองลงมาคือ กองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 29.90 กู้ยืมจากสหกรณ์ สกย. ร้อยละ 20.8 กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 5.50 กู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 4.10 กู้ยืมจากธนาคารออมสิน ร้อยละ 2.20 กู้ยืมจากสถาบันอื่น ๆ 3 ราย ได้แก่ กู้ยืมจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร (2546) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่บ้านแก่งไฮ ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย พบว่า ชาวบ้านต้องมีการลงทุนที่มากพอสมควร ทั้งค่าจ้างแรงงาน ค่าพันธุ์พืช การลงทุนซื้อเครื่องมือทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ชาวบ้านต้องมีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินทุนในระบบมากกว่าแหล่งเงินทุนนอกระบบโดยใช้วิธีการกู้ยืมจากธนาคาร โดยเฉพาะ ธกส. และเงินกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งเป็นการกู้ยืมที่มีดอกเบี้ยต่ำ และมีระยะเวลาส่งคืนนาน ประกอบกับเงื่อนไขในการยืมที่ไม่ค่อยจุกจิก ทำให้ชาวบ้านเข้าถึงได้ง่าย

ส่วนหนี้นอกระบบ มีเพียง 16 ราย มีการกู้ยืมจากญาติพี่น้องมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 3 รองลงมาคือกู้ยืมจากเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 0.8 และมีการกู้ยืมจากนายทุน คิดเป็นร้อยละ 0.5 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้รวมของครัวเรือนทั้งสิ้น (บาท/เดือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	208	57.00
20,001-40,000	117	32.10
40,001-60,000	32	8.80
60,001-80,000	5	1.40
มากกว่า 80,000	3	0.80
รายได้รวมครัวเรือนเฉลี่ย	23,805.21	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	17,278.80	
รายได้รวมครัวเรือนมากที่สุด	200,000.00	
รายได้รวมครัวเรือนน้อยที่สุด	4,000.00	

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการทำสวนยางพาราทั้งสิ้น (บาท/เดือน)	n=360	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5,000	49	13.61
5,001-10,000	64	17.78
10,001-15,000	86	23.89
15,001-20,000	98	27.22
มากกว่า 20,000	63	17.50
รายได้รวมครัวเรือนจากการทำสวนยางพาราเฉลี่ย	16,221.64	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	16,313.32	
รายได้รวมครัวเรือนจากการทำสวนยางพารามากที่สุด	200,000.00	
รายได้รวมครัวเรือนจากการทำสวนยางพาราน้อยที่สุด	2,000.00	
ขนาดพื้นที่ถือครองรวม (ไร่/ครัวเรือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	179	49.00
11-20	144	39.50
มากกว่า 20	42	11.50
ขนาดพื้นที่ถือครองรวมเฉลี่ย	11.65	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	9.64	
ขนาดพื้นที่ถือครองรวมมากที่สุด	123.00	
ขนาดพื้นที่ถือครองรวมน้อยที่สุด	2.00	
ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย (ไร่/ครัวเรือน)	n=365	
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1	348	95.3
1-2	14	3.8
2-3	3	0.8
ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยเฉลี่ย	0.66	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.39	
ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยมากที่สุด	3.00	
ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยน้อยที่สุด	0.50	

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่เปิดกรีด (ไร่/ครัวเรือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10	276	75.60
11-20	81	22.20
มากกว่า 20	8	2.20
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่เปิดกรีดเฉลี่ย	9.14	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	7.91	
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่เปิดกรีดมากที่สุด	120.00	
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่เปิดกรีดน้อยที่สุด	1.00	
ขนาดพื้นที่สวนยางที่ยังไม่เปิดกรีด (ไร่/ครัวเรือน) n=110		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5	67	60.91
6-10	30	27.27
มากกว่า 10	13	11.82
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดเฉลี่ย	1.73	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	3.74	
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดมากที่สุด	24.00	
ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดน้อยที่สุด	1.00	
ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น (ไร่/ครัวเรือน) n=96		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 2	86	89.58
2-4	6	6.25
มากกว่า 4	4	4.17
ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นเฉลี่ย	0.27	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.72	
ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นมากที่สุด	5.00	
ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นน้อยที่สุด	0.50	
ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน		
รายได้มากกว่ารายจ่าย	16	4.40

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้เพียงพอกับรายจ่าย	253	69.30
รายได้น้อยกว่ารายจ่าย	96	26.30
รายจ่ายของครัวเรือน (บาท/เดือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	217	59.50
20,001-40,000	110	30.10
40,001-60,000	31	8.50
60,001-80,000	4	1.10
80,001-100,000	3	0.80
รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ย	22,802.08	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	15,105.02	
รายจ่ายของครัวเรือนมากที่สุด	100,000.00	
รายจ่ายของครัวเรือนน้อยที่สุด	2,500.00	
เงินออมของครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน)		
n=212		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000	78	36.79
20,001-40,000	31	14.62
40,001-60,000	38	17.92
60,001-80,000	45	22.22
มากกว่า 80,000	20	9.43
เงินออมของครัวเรือนเฉลี่ย	25,944.17	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	31,564.78	
เงินออมของครัวเรือนมากที่สุด	100,000.00	
เงินออมของครัวเรือนน้อยที่สุด	10,000.00	
หนี้สินของครัวเรือน		
ไม่มีหนี้สิน	134	36.70
มีหนี้สิน	231	63.30

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและร้อยละของลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100,000	237	64.90
100,001-500,000	103	28.20
500,001-1,000,000	25	6.80
หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเฉลี่ย	147,501.40	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	222,636.00	
หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนมากที่สุด	1,000,000.00	
หนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนน้อยที่สุด	10,000.00	
การกู้ยืมเงินของสมาชิก		
	n=233	
ในระบบ	219	93.99
นอกระบบ	12	5.15
ทั้ง 2 แหล่ง	2	0.86
แหล่งเงินกู้ในระบบ*		
	n=221	
ธ.ก.ส	226	61.90
ธนาคารออมสิน	8	2.20
กองทุนหมู่บ้าน	109	29.90
สหกรณ์ สกย.	76	20.80
ธนาคารพาณิชย์	20	5.50
สหกรณ์การเกษตร	15	4.10
อื่น ๆ (ระบุ)	3	0.80
แหล่งเงินกู้นอกระบบ*		
	n=14	
ญาติพี่น้อง	11	78.57
เพื่อนบ้าน	3	21.43
นายทุน	2	14.29

หมายเหตุ* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านสมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า ส่วนใหญ่ ใช้ระยะห่างในการปลูก 3×7 เมตร คิดเป็นร้อยละ 86.30 ใช้ระยะห่างในการปลูก 3×6 เมตร คิดเป็นร้อยละ 11.00 และใช้ระยะห่างในการปลูก 3×8 เมตร คิดเป็นร้อยละ 1.40 ใช้ระยะห่างในการปลูก 3×5 และ 2×5 คิดเป็นร้อยละ 0.50 และมีระยะปลูก 4×6 คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์ สกย. นิยมปลูกใช้ระยะห่าง 3×7 มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปुरुวิชญ์ (2559) ที่ศึกษาสิ่งจูงใจต่อการปลูกยางพาราในพื้นที่นาของเกษตรกรตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 69.44 ใช้ระยะปลูก 3×7 โดยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เลือกใช้ระยะปลูกตามคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ กยท.

พันธุ์ยางพารา พบว่า พันธุ์ที่ใช้ปลูกในสวนยางพาราที่เปิดกรีดของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่คือ RRIM 600 คิดเป็นร้อยละ 97.30 รองลงมาใช้พันธุ์ RRIT 251 คิดเป็นร้อยละ 2.70 ใช้พันธุ์ PB 235 คิดเป็นร้อยละ 2.20 และใช้พันธุ์ BPM 24 คิดเป็นร้อยละ 1.90 ตามลำดับ

ส่วนพันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูกในสวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่พันธุ์ที่ใช้คือ RRIM 600 คิดเป็นร้อยละ 91.34 รองลงมาใช้พันธุ์ RRIT 251 คิดเป็นร้อยละ 6.30 และใช้พันธุ์ PB 235 คิดเป็นร้อยละ 2.36 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปुरुวิชญ์ (2559) ที่ศึกษาสิ่งจูงใจต่อการปลูกยางพาราในพื้นที่นาของเกษตรกรตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรทุกรายปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 เนื่องจากเป็นพันธุ์ยางพาราที่ให้ผลผลิตสูง จะเห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์ สกย. นิยมปลูกยางพันธุ์พันธุ์ RRIM 600 เพราะเจ้าหน้าที่หน่วยงาน กยท. ได้เข้ามาแนะนำสมาชิกสหกรณ์ สกย. ให้มีความเข้าใจในพันธุ์ยางพารามากขึ้น

จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย พบว่า จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยของสมาชิก ส่วนใหญ่ จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย จะใส่ปุ๋ย 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 68.49 ใส่ปุ๋ย 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 29.04 ใส่ปุ๋ย 3 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.47 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลฮาฟิซ (2557) ที่ศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ย 1 ครั้งต่อปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.70 จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกมีรายได้จากการทำสวนยางพาราน้อยเนื่องจากราคาดผลผลิตยางพาราตกต่ำ ทำให้สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ใส่ปุ๋ยเพียงปีละ 1 ครั้ง ซึ่งตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยางระบุว่า การใส่ปุ๋ยต้นยางควรใส่อย่างน้อย 1

กิโลกรัมต่อต้นต่อปีและควรแบ่งใส่สองถึงสามครั้งโดยใส่ครั้งแรกหลังจากที่ขางผลัดใบแล้วในช่วงฤดูฝน ประมาณเดือนพฤษภาคม ครั้งที่สองใส่ในช่วงปลายฤดูฝน ประมาณเดือนกันยายน-ตุลาคม (มานะชัย, 2555)

รูปแบบการใส่ปุ๋ย พบว่า รูปแบบการใส่ปุ๋ยของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ จะใส่ปุ๋ยแบบหว่าน คิดเป็นร้อยละ 83.80 ใส่ปุ๋ยแบบทั้งหว่านและหลุม คิดเป็นร้อยละ 13.70 ใส่ปุ๋ยแบบหลุม คิดเป็นร้อยละ 2.20 และใส่ปุ๋ยแบบแถบ คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอับดุลฮาฟิส (2557) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา พบว่า เกษตรกรใส่ปุ๋ยสวนยางแบบหว่านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.30 ซึ่งตามที่สถาบันวิจัยยางแนะนำนั้น การใส่ปุ๋ยควรใส่กึ่งกลางระหว่างแถวต้นยาง หรือจะใส่เป็นหลุมแล้วกลบ ต้นละสองถึงสี่หลุม เพื่อป้องกันการสูญเสียของปุ๋ย (มานะชัย, 2555)

การใส่ปุ๋ยในสวนยางพารา พบว่า การใส่ปุ๋ยในสวนยางพาราของสมาชิก ส่วนใหญ่ ใช้ทั้งปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 72.90 ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียว คิดเป็นร้อยละ 24.40 และ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 2.70 ตามลำดับ ซึ่งข้อดีของสมาชิกที่ซื้อปุ๋ยกับสหกรณ์ สกย. คือ สมาชิกสามารถผ่อนจ่ายให้กับสหกรณ์ สกย. ได้ และเจ้าหน้าที่ กยท. ได้ให้ความรู้ในการใส่ปุ๋ยอีกด้วย

โรคและแมลงศัตรูที่พบ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่พบโรคและแมลงศัตรู คิดเป็นร้อยละ 24.90 รองลงมา พบปลวก คิดเป็นร้อยละ 38.60 พบอาการเปลือกแห้ง คิดเป็นร้อยละ 35.90 พบโรคเส้นดำ คิดเป็นร้อยละ 20.00 พบโรครากขาว คิดเป็นร้อยละ 15.30 พบ โรคใบร่วง คิดเป็นร้อยละ 11.00 พบโรคราสีชมพู คิดเป็นร้อยละ 4.70 พบหนอนทราย คิดเป็นร้อยละ 3.80 และพบใบจุดก้ำปลา คิดเป็นร้อยละ 1.10 ตามลำดับ

การใช้แรงงานของสมาชิกในการทำสวนยางพารา พบว่า การใช้แรงงานของสมาชิกในการทำสวนยางพารา ส่วนใหญ่สมาชิกทำเอง/ใช้แรงงานในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.10 รองลงมา มีการจ้าง คิดเป็นร้อยละ 9.04 ตามลำดับ โดยจำนวนแรงงานจ้างในการทำสวนยางพารา พบว่า ส่วนใหญ่มีแรงงานจ้างจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมา มีแรงงานจ้าง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 42.42 มีแรงงานจ้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ตามลำดับ

แหล่งแรงงานจ้างพบว่า ส่วนใหญ่เป็นคนในหมู่บ้าน/ตำบลใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 84.85 รองลงมามีแรงงานจ้างญาติ คิดเป็นร้อยละ 12.12 และมีแรงงานจ้างจากต่างถิ่น (คนไทย) คิดเป็นร้อยละ 3.03 ตามลำดับ เพื่อช่วยทำสวนยางพาราของสมาชิก ซึ่งแตกต่างจากลักษณะการจ้างแรงงานของสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษาเพื่อช่วยกิจการของสหกรณ์ พบว่า ส่วนใหญ่ สหกรณ์ สกย. มีการจ้างแรงงานจากภาคอีสาน เช่น จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดสกลนคร บางส่วนจ้างแรงงานมาจากประเทศลาว และบางส่วนจ้างคนในพื้นที่ ที่จ้างแรงงานเพื่อทำเปอร์เซ็นต์ยาง เป็นพนักงานขับรถ พนักงานบัญชี เป็นต้น

จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืช พบว่าจำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่กำจัดวัชพืช 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.66 รองลงมากำจัดวัชพืช 2 ครั้งต่อปี คิดเป็น ร้อยละ 37.99 กำจัดวัชพืช 3 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 2.74 และกำจัดวัชพืช 4 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 0.61 ตามลำดับ

การกำจัดวัชพืชในสวนยาง พบว่า การกำจัดวัชพืชในสวนยางของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ก่อนหน้าใช้วิธีตัดหญ้า คิดเป็นร้อยละ 76.20 ใช้ใช้สารเคมีและตัดหญ้า คิดเป็นร้อยละ 10.70 ใช้วิธีแฉ่งกิ่ง คิดเป็นร้อยละ 7.90 ใช้วิธีตัดหญ้าและแฉ่งกิ่ง คิดเป็นร้อยละ 4.70 และใช้สารเคมี คิดเป็นร้อยละ 1.90 ตามลำดับ

ช่วงเวลาในการกรีด พบว่า ช่วงเวลาในการกรีดของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่สมาชิกจะกรีดช่วงเวลา 03.00-04.00 น. คิดเป็นร้อยละ 40.80 กรีดช่วงเวลา 04.00-05.00 น. ซึ่งจะเห็นได้ว่าสมาชิกสหกรณ์ สกย. จะกรีดในช่วงเวลา 03.00-04.00 น. เนื่องจากช่วงเวลาที่เหมาะสมในการกรีดยางให้ได้น้ำยางดีจะอยู่ระหว่างเวลา 03.00-06.00 น. (มานะชัย, 2555) และสมาชิกโดยส่วนใหญ่จะนำน้ำยางสดมาจำหน่ายให้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางในช่วงเวลา 08.00-10.00 น.

รูปแบบการกรีดยางพารา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่สมาชิกจะกรีด 3 วันเว้น 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 55.30 รองลงมากกรีด 2 วันเว้น 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 39.20 กรีดวันเว้นวัน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ตามลำดับ

ระบบกรีดยางพาราพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่กรีดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S) คิดเป็นร้อยละ 70.40 รองลงมากกรีดครึ่งลำต้น (1/2S) คิดเป็นร้อยละ 29.60 ตามลำดับ เนื่องจากสหกรณ์กองทุนสวนยางได้ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐในการให้เจ้าหน้าที่

ได้แนะนำระบบกริดยางพาราที่ทำให้สมาชิกได้ผลผลิตในปริมาณมาก ซึ่งผลการศึกษาของทัศนีย์ และคณะ (2557) พบว่า เมื่อเปรียบเทียบระบบกริด สายพันธุ์ และช่วงอายุของต้นยางพารา ระบบกริดครั้งลำต้น (1/2S) วันเว้นวัน ให้ผลผลิตที่สูงกว่าระบบกริดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S) วันเว้นวัน โดยระบบกริดมีอิทธิพลต่อปริมาณและคุณภาพของยางพาราต่างสายพันธุ์ ยางพาราพันธุ์ RRIM 600 อายุ 19 ปี ให้ปริมาณผลผลิตและเปอร์เซ็นต์เนื้อเยื่ออย่างสูงที่สุดในระบบกริดครั้งลำต้น (1/2S) และระบบหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S) นอกจากนี้พบว่าระบบกริดครั้งลำต้น (1/2S) มีความสิ้นเปลืองเปลือกมากกว่าระบบกริดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S) โดยที่สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ กริด 3 วันเว้น 1 วัน เนื่องจากเป็นความสะดวกของสมาชิกเอง และส่วนใหญ่สมาชิกใช้ระบบกริดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S) เนื่องจากได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ กยท. (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ลักษณะการผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะห่างระหว่างการปลูกลำต้นยางพารา*		
3×5 เมตร	2	0.50
3×6 เมตร	40	11.00
3×7 เมตร	315	86.30
3×8 เมตร	5	1.40
2×5 เมตร	2	0.50
4×6 เมตร	1	0.30
พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูกลงในสวนยางพาราที่เปิดกริด*		
RRIM 600	355	97.30
RRIT 251	10	2.70
BPM 24	7	1.90
PB 235	8	2.20
พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูกลงในสวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกริด*		
n=127		
RRIM 600	116	91.34
RRIT 251	8	6.30

ตารางที่ 9 (ต่อ) ลักษณะการผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
PB 235	3	2.36
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยสวนยางพารา (ครั้ง/ปี)		
1 ครั้ง	250	68.49
2 ครั้ง	106	29.04
3 ครั้ง	9	2.47
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยสวนยางเฉลี่ย	1.35	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.53	
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยสวนยางมากที่สุด	3	
จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ยสวนยางน้อยที่สุด	1	
รูปแบบการใส่ปุ๋ย*		
หว่าน	306	83.8
หลุม	8	2.2
แถบ	1	0.3
ทั้งหว่านและหลุม	50	13.7
การใช้ปุ๋ยในสวนยางพารา*		
ปุ๋ยเคมี	89	24.4
ปุ๋ยอินทรีย์	10	2.7
ทั้งปุ๋ยเคมีและอินทรีย์	266	72.9
โรคและแมลงศัตรูที่พบ*		
ไม่พบโรคและแมลงศัตรู	n= 274	
โรครากขาว	91	24.9
โรครากดำ	56	15.3
โรคเส้นดำ	73	20
โรคใบร่วง	40	11
หนอนทราย	14	3.8
ปลวก	141	38.6
อาการเปลือกแห้ง	131	35.9

ตารางที่ 9 (ต่อ) ลักษณะการผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ราสีชมพู	17	4.7
ใบจุดก้างปลา	4	1.1
การใช้แรงงานการทำสวนยางพารา*		
ทำเอง/ใช้แรงงานในครัวเรือนทั้งหมด	347	95.1
จ้าง	33	9.04
จำนวนแรงงานที่จ้างในการทำสวนยางพารา		
	n =33	
1 คน	15	45.45
2 คน	14	42.42
3 คน	4	12.12
ที่มา/อนุมัติค่าเช่าแรงงานจ้าง		
	n =33	
ญาติ	4	12.12
คนในหมู่บ้าน/ตำบลใกล้เคียง	28	84.85
แรงงานต่างถิ่น (คนไทย)	1	3.03
จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชต่อปี		
	n=329	
1 ครั้ง	193	58.66
2 ครั้ง	125	37.99
3 ครั้ง	9	2.74
4 ครั้ง	2	0.61
จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชเฉลี่ย	1.31	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	0.70	
จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชมากที่สุด	4	
จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชน้อยที่สุด	1	
วิธีการในการกำจัดวัชพืชในสวนยาง		
ใช้สารเคมี	7	1.90
ตัดหญ้า	278	76.20
แต่งกิ่ง	29	7.90

ตารางที่ 9 (ต่อ) ลักษณะการผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ใช้สารเคมีและตัดหญ้า	39	10.70
ตัดหญ้าและแต่งกิ่ง	17	4.70
ช่วงเวลาในการกรีด		
01.00-02.00 น.	34	9.30
02.00-03.00 น.	58	15.90
03.00-04.00 น.	149	40.80
04.00-05.00 น.	75	20.30
05.00-06.00 น.	35	9.60
06.00-07.00 น.	14	3.80
รูปแบบการกรีดยางพารา		
กรีด 3 วันเว้น 1 วัน	202	55.30
กรีด 2 วันเว้น 1 วัน	143	39.20
กรีดวันเว้นวัน	20	5.50
ระบบกรีดยางพารา		
กรีดครั้งลำต้น (1/2S)	108	29.60
กรีดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S)	257	70.40

ด้านระยะเวลาในการเป็นสมาชิก พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกระหว่าง 18-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30 รองลงมาเป็นสมาชิกระหว่าง 6-11 ปี คิดเป็นร้อยละ 21.40 เป็นสมาชิกน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.50 เป็นสมาชิกระหว่าง 24-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 12.60 และเป็นสมาชิกระหว่าง 12-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.20 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลชนก (2557) ที่ทำการศึกษาเรื่องผลการดำเนินงานของการรวมกลุ่มสหกรณ์กองทุนสวนยางในอำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ในอำเภอบางกล่ำมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกที่มากที่สุด คือ มากกว่า 10 ปี เนื่องจากสหกรณ์ สกย. มีสวัสดิการให้กับสมาชิกอย่างต่อเนื่อง เช่น มีเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนประจำปี มีทุนการศึกษาให้กับบุตรหลานสมาชิก ค่ารักษาพยาบาลหรือกรณีสมาชิกเสียชีวิตมีการให้เงินสงเคราะห์ตามความเหมาะสมและบางราย บิดา-มารดา เคยเป็นสมาชิกมาก่อนจึงให้รุ่นลูกสมัครสมาชิกตามไปด้วย

สาเหตุจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ตนเองเห็นความสำคัญ คิดเป็นร้อยละ 85.75 ได้รับความชักชวนจากผู้ที่เป็นสมาชิกมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 5.48 ได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ สกย./เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 9.04 ตามลำดับ

รูปแบบการจำหน่ายผลผลิตยางพารา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปแบบน้ำยางสด คิดเป็นร้อยละ 97.00 รองลงมาจำหน่ายในรูปแบบยางก้อนถ้วย คิดเป็นร้อยละ 3.00 ตามลำดับ โดยสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่จะนำมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 นอกจากนั้นจะเป็นการแปรรูปเป็นยางฟองและยางคัตติ้ง ซึ่งยางแผ่นรมควันชั้น 3 จะมีการนำไปจำหน่ายต่อให้กับตลาดกลางยางพาราสงขลา

ผู้รับซื้อผลผลิต พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์ สกย. จำหน่ายผลผลิตให้กับสหกรณ์กองทุนสวนยางร้อยละ 96.70 รองลงมาจำหน่ายให้กับพ่อค้านอกท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 2.20 และจำหน่ายให้กับกลุ่มน้ำยางในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 1.10 ตามลำดับ ซึ่งสหกรณ์ สกย. จะรับซื้อน้ำยางสดจากสมาชิกสหกรณ์ สกย. โดยอิงราคาจากตลาดกลางยางพาราสงขลา ซึ่งสหกรณ์ สกย. ไม่ได้จ่ายเงินให้กับสมาชิกวันต่อวัน แต่มีรูปแบบที่แตกต่างกันไป เช่น จ่ายเงิน 7 วันต่อ 1 รอบ 3 วันต่อรอบ เป็นต้น

ความสม่ำเสมอของสมาชิกในการขายยางให้กับสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ขายให้ทุกครั้งที่มีผลผลิต ไม่เคยขายที่อื่นเลย คิดเป็นร้อยละ 77.30 รองลงมาขายให้สหกรณ์ สกย. เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบางครั้งจะขายให้พ่อค้าอื่น/กลุ่มน้ำยาง คิดเป็นร้อยละ 21.40 และขายให้สหกรณ์ สกย. เป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่ขายให้พ่อค้าอื่น/กลุ่มน้ำยาง คิดเป็นร้อยละ 0.55 ตามลำดับ

ปัญหาเรื่องการขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 96.70 รองลงมามีปัญหาคือ ราคาที่ได้รับไม่ยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 3.30 เนื่องจากในบางช่วงราคาที่สหกรณ์ ให้แก่สมาชิกมีความต่างกับพ่อค้าทั่วไปมาก สมาชิกจึงเกิดความรู้สึกว่าราคาที่ได้รับไม่ยุติธรรม (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	53	14.50
6-11 ปี	78	21.40
12-17 ปี	30	8.20
18-23 ปี	158	43.30
24-29 ปี	46	12.60
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกเฉลี่ย	15.34	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	7.33	
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมากที่สุด	24	
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกน้อยที่สุด	1	
สาเหตุในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.*		
ตนเองเห็นความสำคัญ	313	85.75
ได้รับคำชักชวนจากผู้ที่ เป็นสมาชิกมาก่อน	20	5.48
ได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ สกย./เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์	33	9.04
รูปแบบการผลิตยางพาราที่จำหน่ายในปัจจุบัน*		
น้ำยางสด	365	97.00
ยางก้อนถ้วย	11	3.00
แหล่งที่นำผลผลิตยางพาราไปขาย*		
สหกรณ์ สกย.	365	96.70
กลุ่มน้ำยางในหมู่บ้าน	4	1.10
พ่อค้านอกท้องถิ่น	8	2.20
ความถี่ในการขายยางให้สหกรณ์ สกย. บ่อยแค่ไหน*		
ขายให้ทุกครั้งที่มีผลผลิต ไม่เคยขายที่อื่นเลย	285	78.08

หมายเหตุ* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 10 (ต่อ) ลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.

(n=365)		
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ขายให้สหกรณ์ สกย. เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบางครั้งจะขายให้พ่อค้าอื่น/กลุ่มน้ำยาง	78	21.37
ขายให้สหกรณ์ สกย. เป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่ขายให้พ่อค้าอื่น/กลุ่มน้ำยาง	2	0.55
วิธีการนำผลผลิตยางพาราไปขาย*		
นำไปขายด้วยตนเอง	341	93.40
คนรับจ้างกรีดนำไปขาย	19	5.20
พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน	6	1.60
ปัญหาเรื่องการขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย.		
มีปัญหา	12	3.30
ไม่มีปัญหา	353	96.70
ลักษณะของปัญหาเรื่องการขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย.*		
ราคาที่ได้รับไม่ยุติธรรม	12	3.30

หมายเหตุ* สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านการใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เคยใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. ร้อยละ 78.90 และไม่เคยใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. เลย ร้อยละ 21.00

บริการที่สมาชิกใช้จากสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ใช้บริการโดยรับการอบรมความรู้การทำสวนยาง คิดเป็นร้อยละ 78.90 รองลงมาคือการซื้อปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 60.50 และกู้ยืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 47.40

ทั้งนี้สมาชิกใช้บริการรับการอบรมความรู้การทำสวนยางมากที่สุด เนื่องจากจะมีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ สอดแทรกกิจกรรมที่น่าสนใจ ทำให้สนุกสนานไม่น่าเบื่อในการอบรม ในส่วนของการซื้อปุ๋ยที่สมาชิกใช้บริการนั้น เนื่องจากปุ๋ยเป็นปัจจัยสำคัญในการบำรุงต้นยางพารา อีกทั้งสหกรณ์ สกย. ยังจำหน่ายปุ๋ยคุณภาพดี ราคาถูกกว่าท้องตลาด ซึ่งสมาชิก

สามารถผ่อนชำระค่าปุ๋ยได้ แตกต่างจากเกษตรกรทั่วไปที่ไม่สามารถชำระปุ๋ยได้ และการใช้บริการกู้ยืมเงิน เนื่องจากสหกรณ์ สกย. มีการให้กู้ยืมไม่เกินกว่ามูลค่าหุ้นที่สมาชิกมีอยู่ ดอกเบี้ยต่ำ สมาชิกจึงนิยมกู้ยืมจากสหกรณ์ สกย. เมื่อยามจำเป็น ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. ในฐานะสมาชิก

	(n=365)	
รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้บริการจากสหกรณ์ สกย.		
เคย	288	78.90
ไม่เคย	77	21.00
บริการที่สมาชิกเคยใช้จากสหกรณ์ สกย.*		
	n =288	
กู้ยืมเงิน	173	47.40
ซื้อปุ๋ย	221	60.50
รับการอบรมในเรื่องการทำสวนยางพารา	288	78.90

หมายเหตุ * สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ด้านระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลางจากการให้บริการของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$) โดยแยกเป็นการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดในส่วนของการเข้าร่วมประชุม ($\bar{x} = 4.77$) การมีส่วนร่วมในระดับมากในส่วนของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์ สกย. จัด ($\bar{x} = 3.57$) การมีส่วนร่วมในส่วนของการเลือกตั้งคณะกรรมการ ($\bar{x} = 3.47$) การมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในส่วนของการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่สหกรณ์ สกย. จัดให้กับสมาชิก ($\bar{x} = 3.40$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.33$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ($\bar{x} = 3.13$) การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การไปทัศนศึกษา ($\bar{x} = 3.07$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x} = 2.97$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดราคารับซื้อน้ำยางของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 2.97$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งขายผลผลิตยางของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 2.93$)

จากตารางที่ 12 ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่จากการให้บริการของสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) โดยแยกเป็นการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดในส่วนของการเข้าร่วมประชุม ($\bar{x} = 4.45$) การมีส่วนร่วมในระดับมากในส่วนของการมี

ส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการ ($\bar{x} = 3.96$) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์ สกย. จัด ($\bar{x} = 3.69$) การมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่สหกรณ์ สกย. จัดให้กับสมาชิก ($\bar{x} = 3.67$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.50$) การมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในส่วนของการกำหนดแหล่งขายผลผลิตยางพาราของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.22$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x} = 3.05$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดราคาซื้อขายของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.05$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ($\bar{x} = 2.90$)

ระดับมีส่วนร่วมจากการให้บริการของสหกรณ์ สกย. โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$) โดยแยกเป็นการมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุดในส่วนของการเข้าร่วมประชุมของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 4.48$) การมีส่วนร่วมในระดับมากในส่วนของการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการ ($\bar{x} = 3.92$) การมีส่วนร่วมในการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่สหกรณ์ สกย. จัดให้กับสมาชิก ($\bar{x} = 3.65$) การเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การไปทัศนศึกษา ($\bar{x} = 3.56$) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์ สกย. จัด ($\bar{x} = 3.68$) การมีส่วนร่วมในระดับปานกลางในส่วนของการมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.49$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งขายผลผลิตยางของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.19$) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุอุปกรณ์ ($\bar{x} = 3.05$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดราคาซื้อขายของสหกรณ์ สกย. ($\bar{x} = 3.04$) การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน ($\bar{x} = 2.92$) ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การมีส่วนร่วม	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ	\bar{x}	S.D.	การ	\bar{x}	S.D.	การ
			แปลผล			แปลผล			แปลผล
การเข้าร่วม ประชุมของ สหกรณ์ สกย.	4.77	0.43	มาก ที่สุด	4.45	0.91	มาก ที่สุด	4.48	0.88	มาก ที่สุด

ตารางที่ 12 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
ในธุรกิจของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การมีส่วนร่วม	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ เลือกตั้งคณะ กรรมการ	3.47	1.43	ปาน กลาง	3.96	1.06	มาก	3.92	1.10
การมีส่วนร่วม ร่วมในการ กำหนด หลักเกณฑ์ หรือระเบียบ ของสหกรณ์ สกย.	3.33	1.35	ปาน กลาง	3.50	1.25	มาก	3.49	1.26	ปาน กลาง
การมีส่วนร่วม ร่วมในการ กำหนดแหล่ง ขายผลผลิต ยางพาราของ สหกรณ์ สกย.	2.93	1.64	ปาน กลาง	3.22	1.57	ปาน กลาง	3.19	1.57	ปาน กลาง
การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ จัดหาปัจจัย การผลิต เช่น วัสดุอุปกรณ์	2.97	1.65	ปาน กลาง	3.05	1.56	ปาน กลาง	3.05	1.57	ปาน กลาง

ตารางที่ 12 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
ในธุรกิจของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การมีส่วนร่วม	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ตัดสินใจ จัดหาปัจจัย การผลิต เช่น วัสดุอุปกรณ์	2.97	1.65	ปาน กลาง	3.05	1.56	ปาน กลาง	3.05	1.57
การมีส่วนร่วม ร่วมในการ กำหนดราคา รับซื้อน้ำยาง ของสหกรณ์ สกย.	2.97	1.73	ปาน กลาง	3.05	1.55	ปาน กลาง	3.04	1.57	ปาน กลาง
การมีส่วนร่วม ร่วมในการ กำหนดอัตรา เงินปันผล และเงินเฉลี่ย คืน	3.13	1.48	ปาน กลาง	2.90	1.54	ปาน กลาง	2.92	1.53	ปาน กลาง
การมีส่วนร่วม ร่วมในการจัด ฝึกอบรม หลักสูตร ต่างๆ ที่	3.40	1.33	ปาน กลาง	3.67	1.20	มาก	3.65	1.21	มาก

ตารางที่ 12 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและผลของระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก
ในธุรกิจของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การมีส่วนร่วม	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	สหกรณ์ สกย. จัดให้กับ สมาชิก การเข้าร่วม กิจกรรมอื่น ๆ เช่น การไป ทัศนศึกษา การมีส่วน ร่วมใน กิจกรรม สาธารณะ ประโยชน์ที่ สหกรณ์ สกย. จัด	3.07	1.66	ปาน กลาง	3.61	1.41	มาก	3.56	1.44
โดยภาพรวม	3.36	1.38	ปาน กลาง	3.51	1.33	มาก	3.50	1.21	มาก

4.3 ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ผลการวิเคราะห์ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ประกอบไปด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลางมีระดับการปรับตัวด้านสังคมโดยรวมในระดับมาก (\bar{x} =3.65) โดย 1) มีระดับการปรับตัวด้านสังคมในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม (\bar{x} =3.67) ได้แก่ สมาชิกมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาทางพารากับ

สมาชิกสหกรณ์ สกย. ($\bar{x}=3.90$) สมาชิกมีส่วนร่วมในการเรียกร้อยราคาขายพารา ($\bar{x}=3.60$) สมาชิกยอมรับกิจกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำหน่วยงานภาครัฐหรือจากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ในการแก้ไขปัญหาการผลิตขายพารา ($\bar{x}=3.50$)

สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวทางด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.17$) โดย 1) มีระดับการปรับตัวด้านสังคมปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม ($\bar{x}=3.10$) ได้แก่ สมาชิกมีการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาขายพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ ($\bar{x}=3.32$) สมาชิกยอมรับกิจกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำหน่วยงานภาครัฐหรือจากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ในการแก้ไขปัญหาการผลิตขายพารา ($\bar{x}=3.17$) สมาชิกมีส่วนร่วมในการเรียกร้อยราคาขายพารา ($\bar{x}=2.82$) 2) มีการปรับตัวในระดับปานกลาง ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}=3.36$) ได้แก่ สมาชิกมีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ($\bar{x}=3.36$)

สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีระดับการปรับตัวทางด้านสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.20$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรหลังราคาขายพาราตกต่ำ: กรณีศึกษา ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวหลังราคาขายพาราตกต่ำด้านสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.10$) เช่นเดียวกัน โดย 1) มีการปรับตัวในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมทางสังคม ($\bar{x}=3.15$) ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์ สกย. จะมีการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาขายพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ ($\bar{x}=3.36$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร (2546) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่บ้านแก่งไส ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย ในส่วนของการศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาขายพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านและคนในชุมชนมีการพูดคุยกันในเรื่องทั่ว ๆ ไปน้อยลง อันเนื่องมาจากต่างคนต่างก็ต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพของตนเอง สมาชิกยอมรับกิจกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำหน่วยงานภาครัฐหรือจากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ในการแก้ไขปัญหาการผลิตขายพารา ($\bar{x}=2.89$) สมาชิกมีส่วนร่วมในการเรียกร้อยราคาขายพารา ($\bar{x}=3.19$) และ 2) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านการติดตามข้อมูลข่าวสาร ($\bar{x}=3.37$) ได้แก่ สมาชิกมีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขายพารา ($\bar{x}=3.37$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปฐวิษญ์ (2560) ที่ได้ศึกษาการรับรู้ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาจังหวัดสงขลาที่พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางมีการปรับตัวในส่วนของการอบรม การประชุมหรือ

สัมมนา ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เนื่องจากสมาชิกยังเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อนำไปใช้ในการผลิตยางพารา ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวด้านสังคมของสมาชิก สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัวด้านสังคม	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
การมีส่วนร่วมทางสังคม	3.67	0.62	มาก	3.10	1.28	ปานกลาง	3.15	1.25	ปานกลาง
1. สมาชิกมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหายางพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน/อื่น ๆ	3.90	0.66	มาก	3.32	1.26	ปานกลาง	3.36	1.23	ปานกลาง
2. สมาชิกมีส่วนร่วมเรียกร้อยราคายางพารา	3.60	0.56	มาก	2.82	1.42	ปานกลาง	3.19	1.13	ปานกลาง
3. สมาชิกยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆ จากผู้นำหน่วยงานภาครัฐ/ภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการผลิตยางพารา	3.50	0.63	มาก	3.17	1.17	ปานกลาง	2.89	1.39	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวด้านสังคมของสมาชิก สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัวด้านสังคม	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	\bar{x}	S.D.	การแปลผล	\bar{x}	S.D.	การแปลผล
การติดตามข้อมูลข่าวสาร	3.60	0.72	มาก	3.36	1.13	ปานกลาง	3.37	1.10	ปานกลาง
4. สมาชิกมีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยางพารา	3.60	0.72	มาก	3.36	1.13	ปานกลาง	3.37	1.10	ปานกลาง
โดยภาพรวม	3.65	0.64	มาก	3.17	1.25	ปานกลาง	3.20	1.21	ปานกลาง

สมาชิกสหกรณ์ สกย.ขนาดเล็กและขนาดกลาง มีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} =2.81) โดย 1) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือน (\bar{x} =3.67) ได้แก่ ครัวเรือนมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียปลั๊กทิ้งไว้ เป็นต้น (\bar{x} =3.67) 2) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านรายได้ของครัวเรือน (\bar{x} =3.47) ได้แก่ ครัวเรือนมีการแบ่งรายได้เป็นสัดส่วน เช่น เพื่อการลงทุนอาหาร ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น (\bar{x} =3.47) 3) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านเงินออมของครัวเรือน ได้แก่ ครัวเรือนมีการออมเงินไว้ใช้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล (\bar{x} =3.43) 4) มีระดับการปรับตัวน้อย ด้านหนี้สินของครัวเรือน ได้แก่ เมื่อมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุน สมาชิกได้ใช้บริการจากแหล่งเงินกู้ในระบบ เช่น กู้ยืมเพื่อการลงทุน เพื่อปรับปรุงการผลิตยางพารา (\bar{x} =3.50) และไม่มีการปรับตัว (\bar{x} =0.00) ได้แก่ สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ (\bar{x} =0.00)

สมาชิกสหกรณ์ สกย.ขนาดใหญ่ มีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (\bar{x} =2.60) โดย 1) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านค่าใช้จ่ายของครัวเรือน (\bar{x} =3.43) ได้แก่ ครัวเรือนมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น (\bar{x} =3.43) 2) มีระดับการปรับตัว

ปานกลางด้านรายได้ของครัวเรือน ได้แก่ ครัวเรือนมีการแบ่งรายได้เป็นสัดส่วนเช่น เพื่อการลงทุน อาหาร ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น ($\bar{x}=3.38$) 3) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านเงินออมของครัวเรือนมีการออมเงินไว้ใช้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ($\bar{x}=3.16$) 4) มีระดับการปรับตัวน้อย ด้านหนี้สินของครัวเรือน ($\bar{x}=1.51$) ได้แก่ เมื่อมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุน สมาชิกได้ใช้บริการจากแหล่งเงินกู้ในระบบ เช่น กู้ยืมเพื่อการลงทุน เพื่อปรับปรุงการผลิตยางพารา ($\bar{x}=2.84$) และไม่มีการปรับตัว ได้แก่ สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนจากแหล่งเงินกู้ในระบบ ($\bar{x}=0.18$)

สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.61$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา และคณะ (2561) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรหลังราคายางพาราคต่ำ: กรณีศึกษา ตำบลท่าประดู่ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปรับตัวหลังราคายางพาราคต่ำด้านเศรษฐกิจในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.39$) เช่นเดียวกัน โดย 1) มีระดับการปรับตัวมาก ด้านรายจ่ายของครัวเรือน ($\bar{x}=3.45$) ได้แก่ ครัวเรือนมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียปลีกทิ้งไว้ เป็นต้น ($\bar{x}=3.43$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ (2558) ที่ได้ศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางจากสภาวะราคายางพาราคต่ำในอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางพาราส่วนใหญ่มีการปรับตัวโดยการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ภาษีสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากร และปฐวิษุ์ (2560) ที่ได้ศึกษาการรับรู้ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาจังหวัดสงขลาที่พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางมี การลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น/ไม่ก่อหนี้สินเพิ่มจากเดิม ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เนื่องจากปัญหาการราคาของพาราคต่ำทำให้รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยลดลง เกษตรกรชาวสวนยางจึงต้องลดค่าใช้จ่าย 2) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านรายได้ของครัวเรือน ($\bar{x}=3.38$) ได้แก่ ครัวเรือนมีการแบ่งรายได้เป็นสัดส่วนเช่น เพื่อการลงทุน อาหาร ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น ($\bar{x}=3.38$) 3) มีระดับการปรับตัวปานกลาง ด้านเงินออมในครัวเรือน ($\bar{x}=3.18$) ได้แก่ ครัวเรือนมีการออมเงินไว้ใช้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล ($\bar{x}=3.18$) เมื่อมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุน สมาชิกได้ใช้บริการจากแหล่งเงินกู้ในระบบ เช่น กู้ยืมเพื่อการลงทุน เพื่อปรับปรุงการผลิตยางพารา ($\bar{x}=2.89$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปฐวิษุ์ (2560) ที่ได้ศึกษาการรับรู้ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาจังหวัดสงขลาที่พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางมีการปรับตัวในส่วนของการกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงการผลิตยางพารา ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน เนื่องจากเงินทุนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการลงทุน เช่น ลงทุนด้านการศึกษาของบุตรหลาน

การซื้อพันธุ์ยางพารา และซื้อปุ๋ยที่มีคุณภาพ เป็นต้น และ 4) มีระดับการปรับตัวน้อยด้านหนี้สินของครัวเรือน ($\bar{X}=1.50$) และไม่มีการปรับตัวได้แก่ สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ ($\bar{X}=0.16$) ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
	การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ								
รายได้ของครัวเรือน	3.47	0.78	ปานกลาง	3.38	0.95	ปานกลาง	3.38	0.93	ปานกลาง
1. ครัวเรือนมีการแบ่งรายได้เป็นส่วนเช่น เพื่อการลงทุน อาหาร ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น	3.47	0.78	ปานกลาง	3.38	0.95	ปานกลาง	3.38	0.93	ปานกลาง
ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน	3.67	0.88	มาก	3.43	0.94	ปานกลาง	3.45	0.94	ปานกลาง
2. ครัวเรือนมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทาน อาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียปลั๊กทิ้งไว้	3.67	0.88	มาก	3.43	0.94	ปานกลาง	3.45	0.94	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจของ
สมาชิก สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัวด้าน เศรษฐกิจ	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาด ใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การแปล ผล	\bar{x}	S.D.	การแปล ผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	หนี้สินของ ครัวเรือน	1.75	0.51	น้อย	1.51	1.19	น้อย	1.50	1.01
3. เมื่อมีการกู้ยืม เพื่อการลงทุน สมาชิกได้ใช้ บริการจากแหล่ง เงินกู้ในระบบ เช่น กู้ยืมเพื่อการ ลงทุน	3.50	1.01	มาก	2.84	1.44	ปาน กลาง	2.89	1.42	ปานกลาง
4. สมาชิกกู้ยืมเงิน เพื่อใช้จ่ายใน ครัวเรือนจาก แหล่งเงินกู้ นอก ระบบ	0	0	ไม่ ปรับตัว	0.18	0.93	ไม่ ปรับตัว	0.16	0.89	ไม่ ปรับตัว
เงินออมของ ครัวเรือน	3.43	0.90	ปาน กลาง	3.16	1.14	ปาน กลาง	3.18	1.12	ปานกลาง
5. ครัวเรือนมีการ ออมเงินไว้ใช้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล	3.43	0.90	ปาน กลาง	3.16	1.14	ปาน กลาง	3.18	1.12	ปานกลาง
โดยภาพรวม	2.81	0.71	ปาน กลาง	2.60	1.08	ปาน กลาง	2.61	1.06	ปานกลาง

สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลาง มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.49$) โดย 1) การลดขั้นตอนในการผลิตและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดการใช้แรงงานคน ($\bar{x}=3.66$) ได้แก่ สมาชิกมีการเพิ่ม/พัฒนาทักษะความต้องการให้ตัวเอง ($\bar{x}=3.80$) สมาชิกมีความใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้และพัฒนาในการผลิต ($\bar{x}=3.73$) สมาชิกมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.73$) สมาชิกมีการใช้เทคโนโลยีในการทำสวนยางที่มีคุณภาพเช่น เครื่องตัดหญ้า ($\bar{x}=3.53$) สมาชิกมีการนำความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีที่ใหม่ในการทำสวนยางพารา ($\bar{x}=3.53$) 2) การลดต้นทุนการผลิต ($\bar{x}=2.69$) ได้แก่ สมาชิกผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ($\bar{x}=0.80$) สมาชิกลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=1.37$) สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=1.03$) สมาชิกผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ($\bar{x}=1.00$) สมาชิกลดปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ($\bar{x}=0.87$) สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=3.00$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานกำจัดวัชพืชแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=4.30$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานดูแลรักษาสวนยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือน ($\bar{x}=4.33$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานเก็บน้ำยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือน ($\bar{x}=4.30$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานกรีดยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=4.33$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานใส่ปุ๋ยแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=4.30$) 3) การสร้างความหลากหลายในการผลิตยางพารา ($\bar{x}=2.12$) ได้แก่ สมาชิกโค่นยางเก่าเพื่อปลูกยางพาราแบบใหม่ที่ กยท. ส่งเสริม โดยมีลักษณะเป็นวนเกษตร/ให้มีไม้ผล, ไม้ยืนต้นร่วมด้วย ($\bar{x}=2.40$) สมาชิกเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสดเป็นยางแผ่นดิบ ($\bar{x}=1.47$) 4) การลดความเสี่ยงทางการตลาด ($\bar{x}=1.73$) ได้แก่ สมาชิกมีการปลูกพืชแซมร่วมยาง/ไม้ป่าร่วมยาง/วนเกษตร ($\bar{x}=1.63$) สมาชิกมีการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพารา ($\bar{x}=1.47$) สมาชิกโค่นยางพาราเก่าเพื่อปลูกยางพาราใหม่ ($\bar{x}=1.53$) สมาชิกมีการปลูกพืช-ผักต่าง ๆ นอกสวนยางพารา ($\bar{x}=2.77$) 5) การหารายได้ การทำกิจกรรมนอกภาคการเกษตร ($\bar{x}=1.58$) ได้แก่ สมาชิกมีธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น ($\bar{x}=2.03$) สมาชิกมีการประกอบอาชีพรับจ้างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านการเกษตร ($\bar{x}=1.13$) 6) การเปลี่ยนชนิดของพันธุ์ยางพารา ($\bar{x}=1.23$) ได้แก่ สมาชิกมีการเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราที่หลากหลายมาใช้ ($\bar{x}=1.23$)

สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.20$) โดย 1) มีระดับการปรับตัวปานกลางด้านการลดขั้นตอนในการผลิตและเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อลดการใช้แรงงานคน ($\bar{x}=3.27$) ได้แก่ สมาชิกมีการเพิ่ม/พัฒนาทักษะความต้องการให้ตัวเอง ($\bar{x}=3.47$) สมาชิกมีความใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้และพัฒนาในการผลิต ($\bar{x}=3.41$) สมาชิกมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารทางการเกษตรได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=3.19$) สมาชิกมีการใช้เทคโนโลยีในการทำสวนยางที่มีคุณภาพ เช่น เครื่องตัดหญ้า ($\bar{x}=3.15$) สมาชิกมีการนำความรู้

เกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีที่ใหม่ในการทำสวนยาง ($\bar{x}=3.11$) 2) การลดต้นทุนการผลิต ($\bar{x}=2.25$) ได้แก่ สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=3.07$) สมาชิกลดปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ($\bar{x}=1.34$) สมาชิกผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ($\bar{x}=1.06$) สมาชิกผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ($\bar{x}=1.39$) สมาชิกลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=1.94$) สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=1.50$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานกำจัดวัชพืชแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=2.86$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานดูแลรักษาสวนยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=2.92$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานเก็บน้ำยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=2.91$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานกรีดยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=2.86$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานปุ๋ยแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x}=2.93$) 3) การสร้างความหลากหลายในการผลิตยางพารา ($\bar{x}=1.79$) ได้แก่ สมาชิกโค่นยางเก่าเพื่อปลูกยางพารารูปแบบใหม่ที่ กยท. ส่งเสริมโดยมีลักษณะเป็นวนเกษตร/ให้มีไม้ผล, ไม้ยืนต้นร่วมด้วย ($\bar{x}=2.03$) สมาชิกเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าเช่น จากน้ำยางสดเป็นยางแผ่นดิบ ($\bar{x}=1.55$) 4) การลดความเสี่ยงทางการตลาด ($\bar{x}=1.75$) ได้แก่ สมาชิกมีการปลูกพืชแซมร่วมยาง/ไม้ป่าร่วมยาง/วนเกษตร ($\bar{x}=1.88$) สมาชิกมีการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพารา ($\bar{x}=1.62$) สมาชิกมีการปลูกพืช-ผักต่าง ๆ นอกสวนยางพารา ($\bar{x}=2.53$) สมาชิกโค่นยางพาราเก่าเพื่อปลูกยางพาราใหม่ ($\bar{x}=1.48$) สมาชิกจำหน่ายผลผลิตยางให้กับกลุ่มน้ำยางอื่น ๆ ($\bar{x}=1.24$) 5) การหารายได้ การทำกิจกรรมนอกภาคการเกษตร ($\bar{x}=1.59$) ได้แก่ สมาชิกมีธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น ($\bar{x}=1.65$) สมาชิกมีการประกอบอาชีพรับจ้างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านการเกษตร ($\bar{x}=1.52$) 6) การเปลี่ยนชนิดของพันธุ์ยางพารา ($\bar{x}=0.54$) ได้แก่ สมาชิกมีการเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราที่หลากหลายมาใช้ ($\bar{x}=0.54$)

สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.21$) โดย 1) มีระดับการปรับตัวปานกลางด้านการลดขั้นตอนการผลิตและการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{x}=3.29$) ได้แก่ สมาชิกมีการใช้เทคโนโลยีในการทำสวนยางที่มีคุณภาพ เช่น เครื่องตัดหญ้า ($\bar{x}=3.14$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของถาวร (2546) ที่ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ที่บ้านแก่งไฮ ตำบลหนองบัว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดเลย พบว่า ชาวบ้านมีการนำเอาเทคโนโลยีทางการเกษตรสมัยใหม่เข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต การนำเอารถไถนาแบบเดินตามมาดัดแปลงเป็นรถอีแต๊กที่มีลักษณะคล้าย ๆ กับรถยนต์ คือ มีล้อ มีพวงมาลัยสำหรับบังคับเลี้ยว ซึ่งเป็นรถที่มีประโยชน์แบบเอนกประสงค์ ใช้ในการบรรทุกในการเดินทางไปไร่ ไปนา ไปสวน ที่สภาพถนนไม่เอื้อต่อการใช้พาหนะอื่น ๆ 2) ระดับการปรับตัวด้านการลดต้นทุนการผลิต ($\bar{x}=2.29$) ได้แก่ สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ($\bar{x}=3.06$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลากรและปัฐวิชัย (2560) ที่ได้ศึกษาการรับรู้ผลกระทบ

และการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาจังหวัดสงขลาที่พบว่า เกษตรกรชาวสวนยางมีการปรับตัวในส่วนของการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อบำรุงดิน ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน สมาชิกเลิกจ้างแรงงานใส่ปุ๋ยแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x} = 3.04$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานเก็บน้ำยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x} = 3.02$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานดูแลรักษาสวนยางพาราแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x} = 3.04$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานกรีดยางพาราแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x} = 2.98$) สมาชิกเลิกจ้างแรงงานกำจัดวัชพืชแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน ($\bar{x} = 2.98$) สมาชิกลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี ($\bar{x} = 1.89$) สมาชิกใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี ($\bar{x} = 1.46$) สมาชิกผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง ($\bar{x} = 1.36$) สมาชิกผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง ($\bar{x} = 1.04$) 3) ระดับการปรับตัวน้อย ด้านการสร้างความหลากหลายในการผลิตยางพารา ($\bar{x} = 1.81$) ได้แก่ สมาชิกโค่นยางเก่าเพื่อปลูกยางพารารูปแบบใหม่ที่ กยท. ส่งเสริม โดยมีลักษณะเป็นวนเกษตร/ให้มีไม้ผล, ไม้ยืนต้นร่วมด้วย ($\bar{x} = 2.06$) สมาชิกเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสดเป็นยางแผ่นดิบ ($\bar{x} = 1.55$) โดยสมาชิกจะไม่มีมีการแปรรูปน้ำยางสดในครัวเรือนแต่นำน้ำยางสดไปขายให้สหกรณ์ สกย. แปรรูปต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริมา (2556) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรจากปัญหาการปลูกมะพร้าวในเขตอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า เกษตรกรบางส่วนไม่มีการแปรรูปผลผลิตที่ได้จากมะพร้าว เพราะไม่ต้องลงทุนมากนักจำหน่ายมะพร้าวเป็นลูกให้พ่อค้าคนกลาง และมีอาชีพเสริมคือการค้าขายอยู่แล้ว 4) ระดับการปรับตัวน้อยในด้านการลดความเสี่ยงทางการตลาด ($\bar{x} = 1.75$) ได้แก่ สมาชิกมีการปลูกพืชผักต่าง ๆ นอกสวนยางพารา ($\bar{x} = 2.55$) สมาชิกมีการปลูกพืชแซมร่วมยาง/ไม้ป่าร่วมยาง/วนเกษตร ($\bar{x} = 1.61$) สมาชิกมีการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพารา ($\bar{x} = 1.61$) สมาชิกโค่นยางพาราเก่าเพื่อปลูกยางพาราใหม่ ($\bar{x} = 1.49$) สมาชิกจำหน่ายผลผลิตยางให้กับกลุ่มน้ำยางอื่น ๆ ($\bar{x} = 1.24$) 5) ระดับการปรับตัวน้อยที่สุด ด้านการหารายได้ การทำกิจกรรมนอกภาคการเกษตร ($\bar{x} = 1.59$) ได้แก่ สมาชิกมีธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น ($\bar{x} = 1.68$) สมาชิกมีการประกอบอาชีพรับจ้างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านการเกษตร ($\bar{x} = 1.49$) ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ สกย. ไม่ได้ทำกิจกรรมนอกภาคการเกษตรมากนัก บางส่วนค้าขาย เช่น ขายน้ำพริก เป็นต้น หรือรับจ้างทั่วไปซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชญญา (2560) ที่ได้ศึกษาการปรับตัวในการประกอบอาชีพของสมาชิกครัวเรือนเกษตรกรในชุมชนบ้านท่าพรุ อำเภอดาไบบ จังหวัดนราธิวาส ในการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า ในปี พ.ศ. 2560 เกษตรกรในชุมชนบ้านท่าพรุ ที่ทำสวนยางพาราที่กรีดยางและเก็บเกี่ยวผลผลิตเองเหลือเพียงร้อยละ 10 สาเหตุเนื่องมาจากเกษตรกรมีอายุมากขึ้น และไม่ต้องการจ้างแรงงานไปกรีดยางเนื่องจากบุตรหลานได้ปรับเปลี่ยนอาชีพจากการทำการเกษตรไปประกอบอาชีพนอกภาคการเกษตร

ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 30 เช่น รับเหมาก่อสร้าง รับจ้างทั่วไป ค้าขาย รับราชการ เป็นต้น 6) ไม่มีการปรับตัว ด้านการเปลี่ยนชนิดพันธุ์ยาง ($\bar{x} = 0.59$) ได้แก่ สมาชิกมีการเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราที่หลากหลายมาใช้ ซึ่งหมายความว่า สมาชิก สหกรณ์ สกย. ไม่มีการเปลี่ยนชนิดพันธุ์ยาง โดยสมาชิกยังนิยมใช้พันธุ์ยาง RRIM 600 ตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ กยท. ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางการผลิตของสมาชิก สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
การปรับตัว ด้านการผลิต									
การสร้างควม หลากหลายใน การผลิต ยางพารา	2.12	1.82	น้อย	1.79	1.70	น้อย	1.81	1.71	น้อย
1. สมาชิกโค่น ยางเก่าเพื่อ ปลูกลยางพารา รูปแบบใหม่ที่ กยท. ส่งเสริม โดยมีลักษณะ เป็นวนเกษตร/ ให้มีไม้ผล, ไม้ ยืนต้นร่วมด้วย	2.40	1.83	น้อย	2.03	1.73	น้อย	2.06	1.73	น้อย
2. สมาชิก เปลี่ยนรูปแบบ การผลิตเพื่อ	1.47	1.81	น้อย ที่สุด	1.55	1.67	น้อย	1.55	1.68	น้อย

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ	\bar{x}	S.D.	การ	\bar{x}	S.D.	การ
			แปลผล			แปลผล			แปลผล
เพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสด เป็นยาง แผ่นดิบ									
การเปลี่ยน ชนิดของพันธุ์ ยางพารา	1.23	1.50	น้อย ที่สุด	0.54	1.21	ไม่ ปรับตัว	0.59	1.25	ไม่ ปรับตัว
3. สมาชิกมี การเปลี่ยน พันธุ์ยางพารา ที่หลากหลาย มาใช้	1.23	1.50	น้อย ที่สุด	0.54	1.21	ไม่ ปรับตัว	0.59	1.25	ไม่ ปรับตัว
การลดความ เสี่ยงทาง การตลาด	1.73	1.79	น้อย	1.75	1.74	น้อย	1.75	1.73	น้อย
4. สมาชิกมี การเลี้ยงสัตว์ ในสวน ยางพารา	1.47	1.78	น้อย ที่สุด	1.62	1.73	น้อย	1.61	1.73	น้อย
5. สมาชิกมีการ ปลูกพืช-ผัก ต่าง ๆ นอก สวนยางพารา	2.77	1.96	ปาน กลาง	2.53	1.80	ปาน กลาง	2.55	1.81	ปาน กลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	6.สมาชิกมีการ ปลูกพืชแซม ร่วมยาง/ไม้ ป่าร่วมยาง/ วนเกษตร	1.63	1.85	น้อย	1.88	1.83	น้อย	1.61	1.73
7.สมาชิกโค่น ยางพาราเก่า เพื่อปลูก ยางพารา ใหม่	1.53	1.78	น้อย	1.48	1.71	น้อย ที่สุด	1.49	1.71	น้อย ที่สุด
8. สมาชิก จำหน่าย ผลผลิตยาง ให้กับกลุ่ม น้ำยางอื่น ๆ	1.23	1.57	น้อย ที่สุด	1.24	1.61	น้อย ที่สุด	1.24	1.60	น้อย ที่สุด
การลดต้นทุน การผลิต	2.69	1.24	ปาน กลาง	2.25	1.75	น้อย	2.29	1.74	น้อย
9. สมาชิกใช้ปุ๋ย อินทรีย์ ร่วมกับ ปุ๋ยเคมี	3.00	2.00	ปาน กลาง	3.07	1.70	ปาน กลาง	3.06	1.73	ปาน กลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	10. สมาชิกผลิต ปุ๋ยอินทรีย์ ใช้เอง	1.00	1.49	น้อย ที่สุด	1.39	1.57	น้อย ที่สุด	1.36	1.57
11. สมาชิกผสม ปุ๋ยเคมีใช้เอง	0.80	1.35	ไม่ ปรับตัว	1.06	1.40	น้อย ที่สุด	1.04	1.39	น้อย ที่สุด
12. สมาชิกใช้ปุ๋ย อินทรีย์แทน ปุ๋ยเคมี	1.03	1.52	น้อย ที่สุด	1.50	1.58	น้อย ที่สุด	1.46	1.58	น้อย ที่สุด
13. สมาชิกลด ปริมาณการ ใช้ปุ๋ย อินทรีย์	0.87	1.36	ไม่ ปรับตัว	1.34	1.48	น้อย ที่สุด	1.30	1.58	น้อย ที่สุด
14. สมาชิกลด ปริมาณการ ใช้ปุ๋ยเคมี	1.37	1.67	น้อย ที่สุด	1.94	1.71	น้อย ที่สุด	1.89	1.72	น้อย ที่สุด
15. สมาชิกเลิก จ้างแรงงาน กรีดยางแล้ว หันมาใช้ แรงงานใน ครัวเรือน แทน	4.33	0.80	มาก	2.86	1.97	ปาน กลาง	2.98	1.94	ปาน กลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	16. สมาชิกเล็ก จ้างแรงงาน กำจัดวัชพืช แล้วหันมาใช้ แรงงานใน ครัวเรือน แทน	4.30	0.88	มาก	2.86	1.95	ปาน กลาง	2.98	1.93
17. สมาชิกเล็ก จ้างแรงงาน เก็บน้ำยาง แล้วหันมาใช้ แรงงานใน ครัวเรือน แทน	4.30	0.88	มาก	2.91	1.97	ปาน กลาง	3.02	1.94	ปาน กลาง
18. สมาชิกเล็ก จ้างแรงงาน ใส่ปุ๋ยแล้ว หันมาใช้ แรงงานใน ครัวเรือน	4.30	0.88	มาก	2.93	1.95	ปาน กลาง	3.04	1.92	ปาน กลาง
19. สมาชิกเล็ก จ้างแรงงาน ดูแลรักษา	4.33	0.80	มาก	2.92	1.95	ปาน กลาง	3.04	1.92	น้อย ที่สุด

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล	\bar{X}	S.D.	การ แปลผล
	สวนยางแล้ว หันมาใช้ แรงงานใน ครัวเรือน แทน								
การลดขั้นตอนใน การผลิตและ เลือกใช้เทคโนโลยี ที่เหมาะสมเพื่อลด การใช้แรงงานคน	3.66	0.71	มาก	3.27	0.94	ปาน กลาง	3.29	0.93	ปาน กลาง
20. สมาชิกมีการ เพิ่ม/พัฒนา ทักษะให้ ตัวเอง	3.80	0.71	มาก	3.47	1.07	ปาน กลาง	3.50	1.04	มาก
21. สมาชิกมีความ ใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้ และพัฒนาใน การผลิต	3.73	0.74	มาก	3.41	0.89	ปาน กลาง	3.43	0.89	ปาน กลาง
22. สมาชิกมีการ ใช้เทคโนโลยี ในการสื่อสาร ทางเกษตรได้ อย่างเหมาะสม	3.73	0.64	มาก	3.19	0.93	ปาน กลาง	3.23	0.92	ปาน กลาง

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	23. สมาชิกมี การนำความรู้ อุปกรณ์ เครื่องมือที่มี ในท้องถิ่นมา ใช้กับ เทคโนโลยีที่ ใหม่ในการทำ สวนยาง	3.53	0.73	มาก	3.11	0.93	ปาน กลาง	3.17	0.86
24. สมาชิกมี การใช้ เทคโนโลยีที่มี คุณภาพ เช่น เครื่องตัดหญ้า การหารายได้ การทำกิจกรรม นอกภาค การเกษตร	3.53	0.73	มาก	3.15	0.86	ปาน กลาง	3.14	0.92	ปาน กลาง
25. สมาชิกมี ธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น	1.58	1.92	น้อย	1.59	1.81	น้อย	1.59	1.82	น้อย
	2.03	2.14	น้อย	1.65	1.87	น้อย	1.68	1.89	น้อย

ตารางที่ 15 (ต่อ) ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปรับตัวทางด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

การปรับตัว ด้านการผลิต	สหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก และขนาดกลาง			สหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่			ภาพรวม		
	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล	\bar{x}	S.D.	การ แปลผล
	26. สมาชิกมี การประกอบ อาชีพรับจ้าง อื่น ๆ ที่ ไม่ใช่ด้าน การเกษตร	1.13	1.70	น้อย ที่สุด	1.52	1.74	น้อย ที่สุด	1.49	1.74
โดยภาพรวม	2.49	1.35	น้อย	2.20	1.57	น้อย	2.21	1.57	น้อย

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต

ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา เป็นความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้รวมของครัวเรือน รายได้จากการทำสวนยางพารา ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดิน ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด พื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น รายจ่ายของครัวเรือน เงินออมของครัวเรือน หนี้สินของครัวเรือน ลักษณะการผลิต ได้แก่ จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืช ลักษณะการเป็นสมาชิก ได้แก่ ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. กับภาพรวมการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของ สมาชิกสหกรณ์ สกย. ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวแปรและความหมายของตัวแปรไว้ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 กลุ่มตัวแปรและความหมายของตัวแปร

กลุ่มตัวแปร	ความหมายของตัวแปร
1. ลักษณะทางประชากร	X_1 หมายถึง อายุ (ปี) X_2 หมายถึง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน) X_3 หมายถึง จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา (คน)
2. ลักษณะทางเศรษฐกิจ	X_4 หมายถึง รายได้รวมของครัวเรือน (บาท/เดือน) X_5 หมายถึง รายได้จากการทำสวนยางพารา (บาท/เดือน)
3. ลักษณะการผลิต	X_6 หมายถึง ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดิน (ไร่) X_7 หมายถึง ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย (ไร่) X_8 หมายถึง ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว (ไร่) X_9 หมายถึง ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด (ไร่) X_{10} หมายถึง พื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น (ไร่) X_{11} หมายถึง รายจ่ายของครัวเรือน (บาท/เดือน) X_{13} หมายถึง หนี้สินของครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน) X_{14} หมายถึง จำนวนครั้งในการใส่ปุ๋ย (ครั้ง/ปี) X_{15} หมายถึง จำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืช (ครั้ง/ปี)
4. ลักษณะการเป็นสมาชิก	X_{16} หมายถึง ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. (ปี)
Y หมายถึง ภาพรวมการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของ สมาชิกสหกรณ์ สกย.	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจการผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวด้านสังคมแยกเป็นประเด็นดังนี้

รายได้รวมของครัวเรือนทั้งสิ้น มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านสังคมในทิศทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีรายได้รวมของครัวเรือนทั้งสิ้นมาก ซึ่งโดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีรายได้ครัวเรือนทั้งสิ้นต่อเดือนอยู่ในช่วง น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.00 จะทำให้สมาชิกสหกรณ์ สกย. ปรับตัวทางสังคมน้อย เนื่องจากเมื่อสมาชิกมีรายได้มากจะไม่ค่อยร่วมกิจกรรมหรือดำเนินการ เช่น การเรียกร้องราคา ยางพารา การติดตามสื่อต่าง ๆ และสมาชิกจะไม่ค่อยสนใจที่จะเข้าร่วมกลุ่มเพื่อปรึกษา/แลกเปลี่ยน

ความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เช่น ไม่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องราคาขายพาราตกต่ำ ไม่ค่อยติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยางพารา

เงินออม มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านสังคมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีเงินออมมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านสังคมมาก โดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีเงินออมเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 63.30 จะทำให้สมาชิกปรับตัวทางสังคมได้มาก เนื่องจากสมาชิกจะมีการติดตามสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหายางพารา มีการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำเพื่อนำเงินออมมาลงทุนพัฒนาสวนยางพาราของสมาชิก มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา

หนี้สิน มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านสังคมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีหนี้สินมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านสังคมมาก ซึ่งส่วนใหญ่ครัวเรือนสมาชิกมีหนี้สินไม่เกิน 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 64.90 จะทำให้สมาชิกปรับตัวทางสังคมได้มาก เนื่องจากหากสมาชิกจะมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาราคายางพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ด้วยกัน สมาชิกจะมีการเรียกร้องราคายางพารามากขึ้น มีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับยางพารา และยอมรับกิจกรรมจากหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการผลิตยางพารา

การกำจัดวัชพืชมีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านสังคมในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีการกำจัดวัชพืชบ่อยครั้ง สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านสังคมมาก โดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีการกำจัดวัชพืช 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.66 โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีตัดหญ้า คิดเป็นร้อยละ 76.20 ซึ่งทำให้สมาชิกต้องติดตามข้อมูลข่าวสารทางหน่วยงานของรัฐที่เข้ามาสนับสนุนให้คำแนะนำและความรู้ เรื่องการบริหารจัดการสวนยางพารา เมื่อมีการจัดอบรมหรือมาให้ความรู้ สมาชิกก็จะเข้าร่วม เพราะเป็นประโยชน์ในการจัดการสวนยางพาราตนเอง (ดังตารางที่ 17)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจการผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจแยกเป็นประเด็นดังนี้

ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจมาก โดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยน้อย

กว่าหรือเท่ากับ 1 ไร่/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.3 จะสามารถใช้บริเวณที่อยู่อาศัยในทำอาชีพเสริมอื่น ๆ การปลูกพืชผักสวนครัว การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจมาก โดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.58 ทำให้สมาชิกลดรายจ่ายครัวเรือนในเรื่องอาหารและเป็นการเพิ่มรายได้ในอีกช่องทางหนึ่ง

เงินออม มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อครัวเรือนสมาชิกมีเงินออมมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจมาก เนื่องจากในการทำสวนยางพาราในแต่ละเดือน สมาชิกจะมีรายได้โดยเฉลี่ย 16,221.64 บาทต่อเดือน มาแบ่งเป็นสัดส่วน ส่วนหนึ่งเก็บออมไว้ เมื่อสมาชิกมีเงินออมก็จะมีเงินในการลงทุนมากขึ้น

ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจมาก โดยส่วนใหญ่ สมาชิกสหกรณ์ สกย. จะเป็นสมาชิกระหว่าง 18-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30 จากการสัมภาษณ์สมาชิกพบว่า สมาชิกจะได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนประจำปี นอกจากนี้ยังได้รับทุนการศึกษา ค่ารักษาพยาบาล และเงินช่วยเหลือเมื่อเสียชีวิต จะเห็นได้ว่าการเข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. เมื่อเกิดภาวะราคายางพาราดตกต่ำ สมาชิกยังได้รับความช่วยเหลือจากสหกรณ์ สกย. และนำเงินส่วนนี้ไปหมุนเวียนใช้จ่ายในครัวเรือนได้ (ดังตารางที่ 18)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจการผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตแยกเป็นประเด็นดังนี้

จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีจำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารามาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก ซึ่งส่วนใหญ่สมาชิกมีแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพาราน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 คนคิดเป็นร้อยละ 77.30 โดยแรงงานหลักในครัวเรือน คือ คู่สมรสและบุตรที่อยู่ในวัยช่วยเหลืองานได้ เช่น ช่วยใส่ปุ๋ย เพื่อเพิ่มผลผลิต ช่วยกำจัดวัชพืชเพื่อลดการแย่งธาตุอาหารกับยางพารา ช่วยกรีดยางพารา ทำให้ประหยัดเวลามากขึ้น ครอบครัวสมาชิกลดต้นทุนการจ้างแรงงานจากแหล่งอื่น ๆ ได้มาก

ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทั้งสิ้นมีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อมีขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทั้งสิ้นเป็นจำนวนมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก โดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีขนาดพื้นที่ถือครองรวมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 49 ทำให้สมาชิกปลูกพืชยางพาราและพืชชนิดอื่นได้มากจากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า มีการปลูกพืชเสริม เช่น ไม้ ทูเรียน หมาก พืชผักสวนครัว เช่น ตะไคร้ พริก ผักเหียง ทำให้มีผลผลิตที่มากและหลากหลาย

ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่จะมีขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ไร่/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 95.3 สมาชิกจะสามารถปลูกพืชผักสวนครัวชนิดอื่นได้มากจากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า มีการปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ตะไคร้ พริก ผักเหียง เป็นต้น เพื่อเพิ่มผลผลิตได้มากขึ้น

ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า สวนยางพาราที่สมาชิกปลูกไว้แต่ยังไม่เปิดกรีดมีเป็นจำนวนมาก จะทำให้สมาชิกมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก ซึ่งส่วนใหญ่สมาชิกจะมีขนาดพื้นที่สวนยางที่ยังไม่เปิดกรีดน้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.91 โดยขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด สมาชิกส่วนใหญ่ปลูกยางพาราพันธุ์ RRIM 600 คิดเป็นร้อยละ 91.34 เนื่องจากเป็นพันธุ์ยางพาราที่ให้ผลผลิตสูง สมาชิกสามารถที่จะปลูกพืชเสริมได้หลากหลายชนิด จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกมีการปลูก ไม้ หมาก ทูเรียน ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ตะไคร้ พริก ผักเหียง

ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นเป็นจำนวนมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก ซึ่งส่วนใหญ่จะมีขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นน้อยกว่าหรือเท่ากับ 2 ไร่/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 89.58 สมาชิกสามารถที่จะปลูกพืชได้หลายชนิดจากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกมีการปลูกพืชเสริม เช่น ไม้ หมาก ทูเรียน ปลูกพืชผักสวนครัว เช่น ตะไคร้ พริก ผักเหียง เป็นต้น และสมาชิกสามารถเลี้ยงสัตว์ได้เป็นจำนวนมาก จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกมีการเลี้ยงไก่ เป็ด และวัว จะทำให้สมาชิกเพิ่มมูลค่าของผลผลิตได้สูงขึ้น

เงินออม มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อครัวเรือนสมาชิกมีจำนวนเงินออมมาก จะทำให้สมาชิกมี

ระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก เนื่องจากการทำสวนยางพาราแต่ละรอบของการปลูกตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ สมาชิก จะมีการใส่ปุ๋ยมากกว่า 1 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 31.51 เพราะจะทำให้มีน้ำยางมากขึ้นผลผลิตเพิ่ม ชาวสวนยางมีการลงทุนในส่วนของกำลังแรงงาน และกำลังทรัพย์ ซึ่งโดยส่วนใหญ่สมาชิกมีเงินออมเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาทต่อครัวเรือน เพื่อใช้ในการทำสวนยางพารา เมื่อชาวสวนยางพารามีเงินออมมากก็ยิ่งทำให้มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมากขึ้น เพราะมีเงินในการลงทุน

การกำจัดวัชพืช มีความสัมพันธ์กับระดับการปรับตัวด้านการผลิตในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งอธิบายได้ว่า เมื่อสมาชิกมีจำนวนครั้งในการกำจัดวัชพืชต่อปีมาก สมาชิกจะมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตมาก ซึ่งโดยส่วนใหญ่สมาชิกจะมีการกำจัดวัชพืช 1 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 58.66 การกำจัดวัชพืชส่วนใหญ่ของสมาชิกจะใช้วิธีการตัดหญ้า คิดเป็นร้อยละ 76.20 ทำให้วัชพืชลดการแย่งธาตุอาหารกับต้นยางพาราทำให้สมาชิกลดการใส่ปุ๋ยได้มากและได้ผลผลิตยางพาราที่สูงขึ้น (ดังตารางที่ 19)

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม
ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

var	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y	
X ₁	1.00																	
X ₂	-.054	1.00																
X ₃	.074	.535**	1.00															
X ₄	-.078	.291**	.067	1.00														
X ₅	.048	.154**	.003	.439**	1.00													
X ₆	.069	.463**	.878**	.117*	.020	1.00												
X ₇	.017	.157**	.347**	-.045	.033	.409**	1.00											
X ₈	.066	.513**	.973**	.060	-.013	.906**	.354**	1.00										
X ₉	.069	.075	.162**	.175**	.108*	.552**	.173**	.173**	1.00									
X ₁₀	.014	.088	.121*	.084	-.050	.282**	.188**	.126*	.253**	1.00								
X ₁₁	-.081	.922**	.333**	.352**	.222**	.276**	.037	.296**	.069	.071	1.00							
X ₁₂	.012	.081	.242**	.118*	.014	.298**	.361**	.244**	.158**	.260**	.040	1.00						
X ₁₃	-.074	-.019	.043	.192**	.093	.126*	.097	.081	.149**	.019	-.008	.190**	1.00					

ตารางที่ 17 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

var	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y
X ₁₄	-.060	-.053	.024	.018	-.068	.146**	.079	.059	.179**	.165**	-.044	.180**	.204**	1.00			
X ₁₅	.033	.144**	.130*	.026	-.011	.124*	.110*	.139*	-.008	.154**	.103	.021	-.003	.088	1.00		
X ₁₆	.119*	-.180**	.089	.088	.101	.145**	.190**	.113*	.093	.126*	-.176**	.197**	.110*	.068	-.003	1.00	
Y	.016	-.120*	-.095	.040	.022	-.049	.055	-.088	.033	-.006	-.097	.148**	.136**	.129*	-.087	.070	1.00

หมายเหตุ **นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ
ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

var	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y	
X ₁	1.00																	
X ₂	-.078	1.00																
X ₃	.048	.439**	1.00															
X ₄	-.054	.291**	.154**	1.00														
X ₅	.074	.067	.003	.535**	1.00													
X ₆	.069	.117*	.020	.463**	.878**	1.00												
X ₇	.017	-.045	.033	.157**	.347**	.409**	1.00											
X ₈	.066	.060	-.013	.513**	.973**	.906**	.354**	1.00										
X ₉	.069	.175**	.108*	.075	.162**	.552**	.173**	.173**	1.00									
X ₁₀	.014	.084	-.050	.088	.121**	.282**	.188**	.126*	.253**	1.00								
X ₁₁	-.081	.352**	.222**	.922**	.333**	.276**	.037	.296**	.069	.071	1.00							

ตารางที่ 18 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ
ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

var	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y
X ₁₂	.012	.118*	.014	.081	.242**	.298**	.361**	.244**	.158**	.260**	.040	1.00					
X ₁₃	-.074	.192**	.093	-.019	.043	.126*	.097	.081	.149**	.019	-.008	.190**	1.00				
X ₁₄	.033	.026	-.011	.144**	.130*	.124*	.110*	.139**	-.008	.154**	.103	.021	-.003	1.00			
X ₁₅	-.060	.018	-.068	-.053	.024	.146**	.079	.059	.179**	.165**	-.044	.180**	.204**	.088	1.00		
X ₁₆	.119*	.088	.101	-.180**	.089	.145**	.190**	.113*	.093	.126*	-.176**	.197**	.110*	-.003	.068	1.00	
Y	.081	-.052	.045	-.075	.006	.038	.275**	.004	.036	.252**	-.046	.326**	-.027	.036	.055	.237**	1.00

หมายเหตุ

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านการผลิต
ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

var	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y	
X ₁	1.00																	
X ₂	-.078	1.00																
X ₃	.048	.439**	1.00															
X ₄	-.054	.291**	.154**	1.00														
X ₅	.074	.067	.003	.535**	1.00													
X ₆	.069	.117*	.020	.463**	.878**	1.00												
X ₇	.017	-.045	.033	.157**	.347**	.409**	1.00											
X ₈	.066	.060	-.013	.513**	.973**	.906**	.354**	1.00										
X ₉	.069	.175**	.108*	.075	.162**	.552**	.173**	.173**	1.00									
X ₁₀	.014	.084	-.050	.088	.121*	.282**	.188**	.126**	.253**	1.00								
X ₁₁	-.081	.352**	.222**	.922**	.333**	.276**	.037	.296**	.069	.071	1.00							

ตารางที่ 19 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

var	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y
X ₁₂	.012	.118*	.014	.081	.242**	.298**	.361**	.244**	.158**	.260**	.040	1.00					
X ₁₃	-.074	.192**	.093	-.019	.043	.126*	.097	.081	.149**	.019	-.008	.190**	1.00				
X ₁₄	.033	.026	-.011	.144**	.130*	.124*	.110*	.139**	-.008	.154**	.103	.021	-.003	1.00			
X ₁₅	-.060	.018	-.068	-.053	.024	.146**	.079	.059	.179**	.165**	-.044	.180**	.204**	.088	1.00		
X ₁₆	.119*	.088	.101	-.180**	.089	.145**	.190**	.113*	.093	.126*	-.176**	.197**	.110*	-.003	.068	1.00	
Y	-.009	-.099	.105*	-.045	-.005	.105*	.242**	.009	.184**	.266**	-.059	.202**	.011	.063	.188**	.090	1.00

หมายเหตุ **นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

จากผลการศึกษาลักษณะด้านสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย. สามารถสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1) ลักษณะทางประชากร

ลักษณะสังคมเป็นตัวแปรหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ซึ่งจากผลการวิเคราะห์พบว่า ครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ส่วนใหญ่ร้อยละ 77.30 มีจำนวนแรงงานที่ช่วยทำสวนยาง 1-2 คน

2) ลักษณะทางเศรษฐกิจ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีรายได้รวมจากอาชีพหลักและอาชีพเสริมเฉลี่ย 23,805.21 บาทต่อเดือน โดยที่มาของรายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำสวนยางพารา ส่วนค่าใช้จ่ายของสมาชิกสหกรณ์ สกย. อยู่ที่ 22,802.08 บาทต่อครัวเรือน และสมาชิกสหกรณ์ สกย. ร้อยละ 58.08 มีการออมเงิน โดยมีจำนวนเงินออมเฉลี่ย 25,944 บาทต่อครัวเรือน ในส่วนหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่ามีสัดส่วนของการเป็นหนี้สินและไม่เป็นหนี้สิน ร้อยละ 63.30 และ 36.30 ตามลำดับ ซึ่งมีจำนวนหนี้สินเฉลี่ย 147,501.40 บาทต่อครัวเรือน โดยสาเหตุของการเป็นหนี้ได้แก่ การหมุนเวียนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ปรับปรุงบ้าน และเพื่อใช้ในการศึกษาของบุตรหลาน ตามลำดับ

3) ลักษณะการผลิตยางพารา

จากการวิเคราะห์พบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่ร้อยละ 86.30 ใช้ระยะในการปลูก 3×7 เมตร โดยพันธุ์ที่นิยมใช้มากที่สุดในสวนยางที่เปิดกรีดและไม่เปิดกรีดคือพันธุ์ RRIM 600 คิดเป็นร้อยละ 97.30 และ 91.34 ตามลำดับ ในด้านแรงงานจ้างในการทำสวนยางพารา สมาชิกมีแรงงานจ้างมากที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 โดยแรงงานจ้างส่วนใหญ่มาจากคนในหมู่บ้าน/ตำบลใกล้เคียง คิดเป็นร้อยละ 84.85 มีช่วงเวลาในการกรีดมากที่สุดคือ 03.00-04.00 น. คิดเป็นร้อยละ 15.90 สมาชิกจะกรีด 3 วันเว้น 1 วันมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.30 ระบบการกรีด พบว่าส่วนใหญ่กรีดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3S) คิดเป็นร้อยละ 70.40

4) ลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.

จากการวิเคราะห์ พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. ส่วนใหญ่เป็นสมาชิก ระหว่าง 18-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30 สาเหตุจากการเป็นสมาชิกเนื่องจากตนเองเห็นความสำคัญมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 85.75 มีรูปแบบการจำหน่ายผลผลิตยางพาราในรูปแบบน้ำยางสดและจำหน่ายให้กับสหกรณ์ สกย. คิดเป็นร้อยละ 97.00 ในส่วนของปัญหาเรื่องการขายผลผลิตพบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา คิดเป็นร้อยละ 96.70 ในด้านการใช้บริการ สมาชิกเคยใช้บริการและไม่เคยใช้บริการคิดเป็นร้อยละ 78.90 และ 21.00 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่สมาชิกใช้บริการโดยรับการอบรมความรู้การทำสวนยาง คิดเป็นร้อยละ 78.90 ส่วนระดับการมีส่วนร่วมจากการให้บริการของสหกรณ์ สกย. โดยสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 สรุปประเด็นระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และภาพรวมในจังหวัดสงขลา

ประเด็นการมีส่วนร่วม	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ขนาด เล็กและขนาดกลาง	ระดับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกสหกรณ์ ขนาดใหญ่	ในภาพรวม
	การแปลผล	การแปลผล	
การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม หลักสูตรต่าง ๆ ที่สหกรณ์ สกย. จัดให้สมาชิก	ปานกลาง	มาก	มาก
การเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การไปทัศนศึกษา	ปานกลาง	มาก	มาก
การมีส่วนร่วมในกิจกรรม สาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์ สกย. จัด	มาก	มาก	มาก

5.1.2 ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

จากผลการวิจัยพบว่าระดับการปรับตัวของสมาชิกสรุปเป็นประเด็นดังตารางดังนี้

ระดับการปรับตัวในภาพรวมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลาง พบว่า ด้านสังคมมีระดับการปรับตัวมาก ($\bar{X} = 3.65$) ด้านเศรษฐกิจมีระดับการปรับตัวปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) ด้านการผลิตมีระดับการปรับตัวน้อย ($\bar{X} = 2.49$)

จากผลการวิจัยในประเด็นการปรับตัว พบว่า ระดับการปรับตัวในภาพรวมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่ พบว่า ด้านสังคมมีระดับการปรับตัวปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) ด้านเศรษฐกิจมีระดับการปรับตัวปานกลาง ($\bar{X} = 2.60$) และด้านการผลิตมีระดับการปรับตัวน้อย ($\bar{X} = 2.20$)

ระดับการปรับตัวในภาพรวมของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในภาพรวม พบว่า ด้านสังคมมีระดับการปรับตัวปานกลาง ($\bar{X} = 3.20$) ด้านเศรษฐกิจมีระดับการปรับตัวปานกลาง ($\bar{X} = 2.61$) ด้านการผลิตมีระดับการปรับตัวน้อย ($\bar{X} = 2.21$) ซึ่งสรุปเป็นประเด็นที่สำคัญดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 สรุปประเด็นระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และภาพรวมในจังหวัดสงขลา

ประเด็นการปรับตัว	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ขนาด เล็กและขนาดกลาง	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ ขนาดใหญ่	ในภาพรวม
	การแปลผล	การแปลผล	การแปลผล
การปรับตัวด้านสังคม	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
1. การมีส่วนร่วมทางสังคม	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
- สมาชิกมีการปรึกษาแลกเปลี่ยน ความคิดในการแก้ไขปัญหา ทางพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
- สมาชิกมีส่วนในการเรียกร้อง ราคาขายพารา	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
- สมาชิกยอมรับกิจกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำ หน่วยงานภาครัฐหรือจาก	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง

ตารางที่ 21 (ต่อ) สรุปประเด็นระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง
ขนาดใหญ่ และภาพรวมในจังหวัดสงขลา

ประเด็นการปรับตัว	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ขนาด เล็กและขนาดกลาง	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ขนาด ใหญ่	ในภาพรวม
	การแปลผล	การแปลผล	การแปลผล
หน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการผลิต ยางพารา			
2. การติดตามข้อมูลข่าวสาร	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
1. ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
- ครัวเรือนสมาชิกมีการจัดการ รายจ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การ รับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียบปลั๊กทิ้งไว้ เป็นต้น	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
- เมื่อมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุน สมาชิกใช้บริการจากแหล่งเงินกู้ ในระบบ เช่น กู้ยืมเพื่อการ ลงทุน เพื่อปรับปรุงการผลิต ยางพารา	มาก	ปานกลาง	ปานกลาง
การปรับตัวด้านการผลิต	น้อย	น้อย	น้อย
1. การสร้างความหลากหลายใน การผลิตยางพารา	น้อย	น้อย	น้อย
- สมาชิกเปลี่ยนรูปแบบการผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยาง สดเป็นยางแผ่นดิบ	น้อยที่สุด	น้อย	น้อย

ตารางที่ 21 (ต่อ) สรุปประเด็นระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และภาพรวมในจังหวัดสงขลา

ประเด็นการปรับตัว	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ขนาด เล็กและขนาดกลาง	ระดับการปรับตัวของ สมาชิกสหกรณ์ขนาด ใหญ่	ในภาพรวม
	การแปลผล	การแปลผล	การแปลผล
2. การเปลี่ยนชนิดของพันธุ์ ยางพารา	น้อยที่สุด	ไม่ปรับตัว	ไม่ปรับตัว
- สมาชิกมีการเปลี่ยนพันธุ์ ยางพาราที่หลากหลายมากขึ้น	น้อยที่สุด	ไม่ปรับตัว	ไม่ปรับตัว
3. การลดความเสี่ยงทางการตลาด	น้อย	น้อย	น้อย
- สมาชิกมีการปลูกพืช-ผักต่าง ๆ นอกสวนยางพารา	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
- สมาชิก โคนยางพาราเก่าเพื่อ ปลูกยางพาราใหม่	น้อย	น้อยที่สุด	น้อยที่สุด
4. การลดต้นทุนการผลิต	ปานกลาง	น้อย	น้อย
- สมาชิกผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง	น้อยที่สุด	น้อยที่สุด	น้อยที่สุด
- สมาชิกผลิตปุ๋ยเคมีใช้เอง	ไม่ปรับตัว	น้อย	น้อยที่สุด

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ สกย. สามารถอธิบายแยกเป็นรายประเด็นได้ดังนี้

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม ได้แก่ รายได้รวมของครัวเรือนทั้งสิ้นมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ เงินออมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก หนี้สินมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก การกำจัดวัชพืชมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก เงินออมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิก กับระดับการปรับตัวด้านการผลิต ได้แก่ จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารามีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทั้งสิ้นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดยังมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก เงินออมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก การกำจัดวัชพืชมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

ความสัมพันธ์	ทิศทางบวก (+)	ทิศทางลบ (-)
ระดับการปรับตัวด้านสังคม	- เงินออม - หนี้สิน - การกำจัดวัชพืช	- รายได้รวมของครัวเรือน ทั้งสิ้น
ระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ	- ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย - ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น - เงินออม - ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก	
ระดับการปรับตัวด้านการผลิต	- จำนวนแรงงานในครัวเรือน - ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดิน - ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย	

ตารางที่ 22 (ต่อ) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ การผลิต และการเป็นสมาชิก
กับระดับการปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย.
ในจังหวัดสงขลา

ความสัมพันธ์	ทิศทางบวก (+)	ทิศทางลบ (-)
ระดับการปรับตัวด้านการผลิต	- ขนาดพื้นที่สวน ยางพาราที่ยัง ไม่เปิดกรีด - ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืช ชนิดอื่น - เงินออม - การกำจัดวัชพืช	

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสหกรณ์ สกย. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะต่อสมาชิกสหกรณ์ สกย. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1) ข้อเสนอแนะในส่วนของระดับการปรับตัว

1.1) จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวด้านสังคมในส่วนของ การปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหายางพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สหกรณ์ สกย. ควรที่จะเข้ามาส่งเสริมจัดกิจกรรมสนับสนุนให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นกันให้มากขึ้น

1.2) จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวด้านสังคมในส่วนของ การยอมรับกิจกรรมเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำ หน่วยงานภาครัฐ/จากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ในการแก้ไขปัญหาการผลิตยางพาราอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สมาชิกควรติดตามข่าวสารต่าง ๆ อยู่เสมอ และหน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาให้ความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent : AI) เพื่อให้สมาชิกมีความตื่นตัวต่อเทคโนโลยีในการที่จะเข้ามาช่วยทำสวนยางพาราในอนาคต

1.3) จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในส่วนของ การจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน

ค่าไฟส่วนเกินที่เสียปลั๊กทิ้งไว้ เป็นต้น อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น สมาชิกควรทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในแต่ละวันเพื่อวางแผนออมเงินไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น

1.4) จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลางมีระดับการปรับตัวด้านการผลิตในส่วนของการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสดเป็นยางแผ่นดิบอยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตในส่วนของการเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสดเป็นยางแผ่นดิบอยู่ในระดับน้อย โดยสมาชิกส่วนใหญ่จำหน่ายในรูปแบบน้ำยางสด คิดเป็นร้อยละ 97.00 ดังนั้น สมาชิกควรมีการแปรรูปผลผลิตเป็นรูปแบบอื่นเพื่อจัดจำหน่าย เช่น การทำยางแผ่นซึ่งจะมีราคาสูงกว่าการจำหน่ายในรูปแบบน้ำยางสด และสหกรณ์ควรจัดอบรมให้ความรู้การเพิ่มมูลค่ายางพาราอยู่เสมอ

1.5) จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตในส่วนของการปลูกพืช-ผักต่าง ๆ นอกสวนยางพาราอยู่ในระดับปานกลาง จากการสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย. พบว่า สมาชิกมีการปลูกไม้ หนาม ทุเรียน ตะไคร้ พริก ผักเห็ดต่าง ๆ ดังนั้น สหกรณ์ สกย. และหน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมสมาชิกให้ปลูกพืช-ผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ให้มากยิ่งขึ้นประกอบกับนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้

1.6) จากผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดเล็กและขนาดกลาง มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตในส่วนของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และผลิตปุ๋ยเคมีใช้เองอยู่ในระดับน้อยที่สุด และสมาชิกสหกรณ์ สกย. ขนาดใหญ่ มีระดับการปรับตัวด้านการผลิตในส่วนของการผลิตปุ๋ยอินทรีย์และผลิตปุ๋ยเคมีใช้เองอยู่ในระดับน้อยโดยบริการที่สมาชิกเคยใช้จากสหกรณ์ สกย. คือ การซื้อปุ๋ย คิดเป็นร้อยละ 60.90 ดังนั้น หากสหกรณ์ส่งเสริมให้ความรู้สมาชิกในการทำปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีด้วยตนเองจะทำให้ลดต้นทุนได้มากขึ้นและหน่วยงานภาครัฐควรเข้ามาส่งเสริมให้สมาชิกผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยเคมีใช้เองเพื่อลดต้นทุนในการผลิต

2) ข้อเสนอแนะในส่วนของการทดสอบความสัมพันธ์

2.1) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า รายได้ของครัวเรือนทั้งสิ้นมีความสัมพันธ์ในทิศทางลบกับระดับการปรับตัวด้านสังคม โดยพบว่า รายได้ของครัวเรือนทั้งสิ้นส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.00 ซึ่งหากสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีการเข้าร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ สกย. ติดตามข้อมูลข่าวสารหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับยางพาราที่มากขึ้นสมาชิกก็จะมีโอกาสได้รับความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มช่องทางในการหารายได้ที่มากขึ้นของสมาชิก

2.2) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า เงินออมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม โดยพบว่า เงินออมของครัวเรือนส่วนใหญ่ มีเงินออมเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.79 ซึ่งหากสมาชิกมีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับยางพารา ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำ หน่วยงานภาครัฐ/จากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการผลิตยางพารามากขึ้นสมาชิกก็จะออมเงินมากขึ้นเพื่อรอการลงทุน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐควรจะให้ความรู้ในเรื่องของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent : AI) ในการที่จะเข้ามาช่วยทำการสวนยางพาราต่อไปในอนาคต

2.3) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า การกำจัดวัชพืชมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการปรับตัวด้านสังคม โดยพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกจะมีการกำจัดวัชพืช 1 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 58.66 โดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการตัดหญ้า คิดเป็นร้อยละ 76.20 ซึ่งหากสมาชิกมีการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำ หน่วยงานภาครัฐ/จากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการผลิตยางพารา ติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาก็เกี่ยวกับยางพารามากขึ้นสมาชิกก็รู้จักเทคโนโลยีใหม่ ๆ ซึ่งสามารถเปลี่ยนวิธีการกำจัดวัชพืชโดยวิธีการตัดหญ้าเป็นการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาแทน โดยหน่วยงานภาครัฐควรที่จะเข้ามาให้ความรู้ในเรื่องของเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligent : AI) เพื่อที่จะทำให้สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีความสะดวกสบายมากขึ้นในการกำจัดวัชพืชต่อไปในอนาคต

2.4) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า เงินออมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ โดยพบว่า เงินออมของครัวเรือนส่วนใหญ่ มีเงินออมเฉลี่ยน้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาทต่อครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.79 ซึ่งหากสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียบปลั๊กทิ้งไว้ จะทำให้สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีเงินออมเพิ่มมากขึ้นเพื่อเอาไว้ใช้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

2.5) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจ โดยพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์ สกย. จะมีระยะเวลาในการเป็นสมาชิก 18-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.30 ซึ่งหากสมาชิกมีการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียบปลั๊กทิ้งไว้ นำเงินออมที่ได้มาแบ่งเพื่อการลงทุนโดยการซื้อหุ้นของสหกรณ์ สกย. เพิ่มมากขึ้นก็จะยังได้รับเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนประจำปีมากขึ้น

2.6) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ขนาดพื้นที่สวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการปรับตัวด้านการผลิต โดยสมาชิกส่วนใหญ่จะมีขนาดพื้นที่สวนยางที่ยังไม่เปิดกรีดย่อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ไร่/ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 60.91 ซึ่งหากสมาชิกใช้พื้นที่สวนยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีดยี่ โดยการปลูกพืชเสริมให้หลากหลายมากขึ้น เช่น ตะไคร้ พริก ผักเห็ดขิง ก็จะมีผลผลิตที่มากขึ้น

2.7) จากการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า จำนวนเงินออมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับระดับการปรับตัวด้านการผลิต ซึ่งหากสมาชิกสหกรณ์ สกย. มีการปรับเปลี่ยนการผลิตยางพาราด้วยการลดต้นทุนการผลิตตั้งแต่การเตรียมพื้นที่ปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว เช่น การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง หรือการใช้แรงงานในครัวเรือนแทนการจ้างจากแหล่งอื่น จะทำให้สมาชิกสหกรณ์ สกย. มีเงินออมเพิ่มมากขึ้นมีกำลังที่จะผลิตยางพาราได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมลชนก สุวรรณรัตน์. 2557. ผลการดำเนินงานของการรวมกลุ่มสหกรณ์กองทุนสวนยางใน
อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจ
เกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. 2556. ประกาศกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ เรื่อง การกำหนดเกณฑ์การจัด
ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2556. (ออนไลน์).
http://www.cad.go.th/ewt_dl_link.php?nid=18386. [สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2560].
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2560ก. ประเภทสหกรณ์. (ออนไลน์).
<http://www.cpd.go.th/cpdth2560/index.php/component/k2/item/185>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 4
สิงหาคม 2560].
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2560ข. รายชื่อสหกรณ์กองทุนสวนยางที่จดทะเบียน จังหวัดสงขลา.
(ออนไลน์). <http://www.cpd.go.th>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2560].
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2556. ความเป็นมาของสหกรณ์. (ออนไลน์).
http://www1.cpd.go.th/more_news.php?cid=616&filename=index.
[สืบค้นเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2560].
- กฤษณี พิสิฐศุกกุล. 2558. สถานการณ์ยางพาราปี 2557 และแนวโน้มยางพาราปี 2558. (ออนไลน์).
<https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Southern/ReasearchPaper/Rubber2014andTrend2015.pdf>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2560].
- กฤษณี พิสิฐศุกกุล. 2559. สถานการณ์ยางพาราปี 2558 และแนวโน้มยางพาราปี 2559. (ออนไลน์).
<https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Southern/ReasearchPaper/Rubber%20situation%20in%202015%20and%20Trend.pdf>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2560].
- การยางแห่งประเทศไทย. 2560. ความเคลื่อนไหวราคายางชนิดต่าง ๆ . (ออนไลน์).
<http://www.rubber.co.th/rubber2012/menu5.php>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 13 เมษายน 2560].
- การยางแห่งประเทศไทย. 2561. เกี่ยวกับองค์กร-ยุทธศาสตร์. (ออนไลน์)
http://www.rubber.co.th/ewt_news.php?nid=3740&filename=index. [สืบค้นเมื่อวันที่ 23
กรกฎาคม 2561].

- จุมจินต์ สลัดทุกข์. 2543. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1. ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชญาดา บุญถึง. 2556. เจื่อนใจที่มีผลต่อการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตจากเกษตรเคมีเป็นเกษตรกรรมทางเลือก :กรณีศึกษาบ้านดอนเจียง ตำบลสบเปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชฎาธาร สิทธิโท 2550. การศึกษาบทเรียนการปรับตัวของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรดพันธุ์นางแลที่สามารถดำรงคงอยู่ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ฐนกร ศรีราม 2555. ผลกระทบของราคาขายพาราต่อการจัดการสวนยางและสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยาง ในอำเภอศรีบรรพต จังหวัดพัทลุง. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ฐาปนีย์ ชัยพัฒน์. 2557. ผลกระทบราคาขายพาราตกต่ำกับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตประชาชน อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาผู้นำสังคม ธุรกิจและการเมือง มหาวิทยาลัยรังสิต.
- เต็มศักดิ์ คทวนิช. 2549. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ถาวร คำพิระ. 2546. การเปลี่ยนแปลงและกระบวนการปรับตัวทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม : กรณีศึกษา บ้านแก่งไฮ ตำบลหนองบัว อำเภอภูเรือ จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ทัศนีย์ ชุมศรี, พนิดา คงสวัสดิ์วรกุล, ถาวร วินิจสานันท์ และวัชระ จินตโกวิท. 2557. อิทธิพลของระบบกรีดและอายุของต้นยางพาราต่อปริมาณและคุณภาพของน้ำยาง. วารสารวิจัย มข. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 608-615.
- ธิดารัตน์ จุฬามณี. 2558. ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรชาวสวนยางพาราจากสภาวะราคาขายตกต่ำในอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นภดล หงส์ศรีพันธ์. 2552. การปรับตัวของเกษตรกรสู่การเกษตรกรรมทางเลือกตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง: กรณีศึกษา หมู่บ้านป่าไผ่ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- นราศักดิ์ ชุมแก้ว. 2555. ผลกระทบของราคาขายพาราต่อการจัดการสวนยางและสภาพเศรษฐกิจของเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- นุกูล กรเย็นรงค์. 2554. หลักและวิธีการสหกรณ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บัญชา สมบูรณ์สุข, ปริญญา เถิดโฉม, ปรีตถ พรหมมี และจรจร หนูสังข์. 2547. การปรับตัวทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรชาวสวนยางในระบบการทำฟาร์มสวนยางขนาดเล็กเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม. รายงานการสัมมนาาระบบเกษตรแห่งชาติ ครั้งที่ 3 : ผู้ประกอบการผลิตอาหารที่ปลอดภัย สร้างมูลค่าเพิ่ม และใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน; 9-11 พฤศจิกายน 2547. เชียงใหม่. 95-109.
- ประทุมวัน ประจันผล. 2543. ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : กรณีศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประพันธ์ เสวตนันท์. 2538. เศรษฐศาสตร์สหกรณ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยงค์ สายประเสริฐ. 2536. ยางพารากับการพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- พระราชบัญญัติสหกรณ์. 2542. พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542. (ออนไลน์).
<http://legal.cad.go.th/download/coop.pdf>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2561].
- พลากร สัตย์ชื่อ และปुरुวิชญ์ พิทยาภินันท์. 2559. สิ่งจูงใจต่อการปลูกยางพาราในพื้นที่นาของเกษตรกรตำบลท่าข้าม อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารเกษตรพระจอมเกล้าสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 61-72.
- พลากร สัตย์ชื่อ และปुरुวิชญ์ พิทยาภินันท์. 2560. การรับรู้ผลกระทบและการปรับตัวของเกษตรกรสวนยางพาราและอุตสาหกรรมยางพาราจากการเข้าร่วมประชคมเศรษฐกิจอาเซียนกรณีศึกษาจังหวัดสงขลา. สำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย.
- พลากร สัตย์ชื่อ และปुरुวิชญ์ พิทยาภินันท์. 2561. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางจากปัญหาาราคายางพาราคต่ำในอำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดพัทลุง. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 71-84.
- พัชรา สุวรรณพิวัฒน์. 2557. เปรียบเทียบต้นทุนและอัตราผลตอบแทนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางพ่วงพรหมคร จำกัด อ.เคียนซา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- พินิตา ตันจะโฮ. 2554. ทศนคติการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานของสหกรณ์กองทุนสวนยาง ในจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ม.อ. โพล. 2559. ม.อ. โพลเผยชาวสวนยางหนี้เพิ่ม 2 เท่าหลังวิกฤตราคายาง. (ออนไลน์) www.jobkkk.com/jobregion/southern/वाईดี/เศรษฐกิจ/ม.อ. โพล-เผยชาวสวนยาง-หนี้เพิ่ม-2-เท่า-หลังวิกฤตราคายาง.html. [สืบค้นเมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2560].
- มานะชัย สังข์วาทิน. 2555. การทำสวนยางพารา. กรุงเทพฯ: เกษตรสยาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ลักขณา สิริวัฒน์. 2544. จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤณี. 2543. จิตวิทยากับการปรับตัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิทยา ชันติยู. 2552. การผลิตยางพาราของเกษตรกรอำเภอรัตนวาปี จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- วินัย อาจคงหาญ และกฤตยา พรธคอนันต์. 2540. สหกรณ์กองทุนสวนยาง นโยบายและการปฏิบัติ, วารสารเศรษฐศาสตร์. 4(2), 151-155.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการป้องกันและจัดการภัยพิบัติ. 2556. ผลกระทบด้านต่าง ๆ ในภาพรวมจากเหตุการณ์สึนามิประเทศญี่ปุ่น ปี 2554. (ออนไลน์). <http://dpm.nida.ac.th/main/index.php/articles/tsunami-and-earthquake>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2560].
- สถานวิจัยสารสนเทศภูมิศาสตร์ฯ คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2561. ขอบเขตจังหวัดสงขลาระบุที่ตั้งสหกรณ์ สกย. ที่ศึกษา. คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- สถาบันวิจัยยาง. 2557. สถิติยางไทย. (ออนไลน์). http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2560].
- สวีณา พลพิชน์. 2556. วิกฤตยางพารา. (ออนไลน์). http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2556/oct2556-2.pdf. [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560].
- สันติ เลียดปฐุม. 2547. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของสหกรณ์กองทุนสวนยางในจังหวัดสงขลา. สารนิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางดั่ง. 2547. รู้จัก สกย. (ออนไลน์).
<http://orrafrang.tripod.com/html/activies.htm>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560].
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2548. ความเป็นมาของ สกย. (ออนไลน์).
<http://www.rubber.co.th>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560].
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2556. ประวัติ สกย. (ออนไลน์).
http://www.rubber.co.th/ewt_news.php=1560. [สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2560].
- สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง. 2561. ความเหมาะสมของสายพันธุ์ยางพารา.
 (ออนไลน์). <http://www.arda.or.th/kasetinfo/south/para/controller/01-02-03.php>.
 [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2561].
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2560. สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปี ๒๕๖๐. (ออนไลน์).
<http://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/yearbook60.pdf>. [สืบค้นเมื่อวันที่ 22 มิถุนายน
 2561].
- สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เมืองเจนีวา. 2558. สถานการณ์ยางพาราประเทศ
 สาธารณรัฐอินเดีย. (ออนไลน์). http://www.ditp.go.th/contents_attach/138441/138441.pdf.
 [สืบค้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2560].
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2559. การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน. (ออนไลน์).
<http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries11.html>.
 [สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤษภาคม 2561].
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดชัยภูมิ. 2560. สหกรณ์การเกษตร. (ออนไลน์).
<http://web.cpd.go.th/chaiyaphum/index.php/maindata/knowledge/coop1>.
 [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560].
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดมุกดาหาร. 2561. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของสหกรณ์
 การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรในจังหวัดมุกดาหาร. (ออนไลน์).
<http://web.cpd.go.th/mukdahan/index.php> . [สืบค้นเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2561].
- สิริมา แทนนิล. 2556. การปรับตัวของเกษตรกรจากปัญหาปลูกระหว่างในเขตอำเภอทับสะแก
 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุกัญญา พวงจีน, สุนิษา บุญมาเกิด, วิมาดา ชุมจันทร์, วรรณกรณ์ บริพันธ์ และเจษฎา นกน้อย.
 2561. การปรับตัวของเกษตรกรหลังราคายางพาราตกต่ำ: กรณีศึกษา ตำบลท่าประดู่ อำเภอ

นาทวี จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาติ วลัยลักษณ์วิจัย ครั้งที่ 10 ระหว่างวันที่ 27-28 มีนาคม 2561.

สุชัยญา เหนือเมฆ. 2560. การปรับตัวในการประกอบอาชีพของสมาชิกครัวเรือนเกษตรในชุมชนบ้านท่าพรุ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สุชา จันทร์เอม. 2536. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

สุวรี ศิวะแพทย์. 2549. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อับดุลฮาฟิซ ลีแล. 2557. ผลกระทบของสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อเกษตรกรชาวสวนยางในอำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

โอภาวดี เข้มทอง. 2548. สหกรณ์ : เครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Gilmer, C.V. 1975. "Psychology." Singapore: Times Printers.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. 1970. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement (3) 607-610.

Nunnally, J.C. and Bernstein, I.H. 1994. The Assessment of Reliability. Psychometric Theory (3) 248-292.

Smit, B. and Wandel, J. 2006. Adaptation, adaptive capacity and vulnerability. Global Environmental Change. (16) 282-292.

ภาคผนวก ก

**เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้วิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร และการแบ่งขนาดของ
สหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา**

การวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์ตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2556) มีเกณฑ์ในการวิเคราะห์โดยการใช้คะแนนของตัวแปรด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทุนดำเนินงาน รายได้ธุรกิจหลัก และจำนวนสมาชิก เพื่อดูว่าคะแนนรวมของแต่ละสหกรณ์ สามารถจัดอยู่ในช่วงชั้นขนาดใด โดยแบ่งเป็น 4 ขนาด คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มากดังนี้

ตัวแปรในการวิเคราะห์ขนาดสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร						คะแนนรวม 3 ตัวแปร ชี้วัดขนาดสหกรณ์และ กลุ่มเกษตรกร	
สมาชิก		ทุนดำเนินงาน		รายได้ธุรกิจหลัก			
ช่วง ข้อมูล	คะแนน	ช่วงข้อมูล	คะแนน	ช่วงข้อมูล	คะแนน	ช่วงคะแนน รวม	
(หน่วย : คน)	(1)	(หน่วย : บาท)	(2)	(หน่วย : บาท)	(3)	(1)+(2)+(3)	ขนาด สหกรณ์
1-12	0.25	>1-1,100	0.33	>1-300	0.42		
13-22	0.5	>1,100-4,800	0.67	>300-1,300	0.83		
23-39	0.75	>4,800-20,500	1.00	>1,300-6,400	1.25	1.00-3.75	เล็ก
40-69	1	>20,500-87,800	1.33	>6,400-60,000	1.67	3.76-6.50	กลาง
70-123	1.25	>87,800-375,000	1.67	>60,000-140,000	2.08	6.51-9.25	ใหญ่
124-165	1.50	>375,000- 776,000	2.00	>140,000- 303,000	2.50	9.26-12.00	ใหญ่ มาก
166-293	1.75	>776,000- 3,320,000	2.33	>303,000- 1,415,000	2.92		
294-520	2.00	>3,320,000- 14,000,000	2.67	>1,415,000- 6,600,000	3.33		
521-923	2.25	>14,000,000- 60,700,000	3.00	>6,600,000- 30,800,000	3.75		
924- 1,639	2.50	>60,700,000- 259,500,000	3.33	>30,800,000- 144,000,000	4.17		
1,640- 2,912	2.75	>259,500,000- 1,110,000,000	3.67	>144,000,000- 672,000,000	4.58		
>2,913	3.00	>1,110,000,000	4.00	>672,000,000	5.00		

ที่มา: กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2556)

การแบ่งขนาดของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	คะแนน	ทุนดำเนินงาน	คะแนน	รายได้ธุรกิจหลัก	คะแนน	คะแนนรวม	ขนาดสหกรณ์
1	สหกรณ์ สกย. บ้านยางงาม จำกัด	296	2	48,264,193.04	3	63,888,005.62	4.17	9.17	ใหญ่
2	สหกรณ์ สกย. เขาแดง (สละบาย้อย 3) จำกัด	628	2.25	30,117,878.03	3	22,364,204.5	3.75	9.00	ใหญ่
3	สหกรณ์ สกย. บ้านทรายขาว จำกัด	348	2	17,258,506.53	3	29,779,530.53	3.75	8.75	ใหญ่
4	สหกรณ์ สกย. บ้านดอนขี้เหล็ก จำกัด	443	2	32,198,954.2	3	20,144,709.45	3.75	8.75	ใหญ่
5	สหกรณ์ สกย. คลองช้าง จำกัด	180	2	12,581,149.9	2.67	38,352,912	4.17	8.59	ใหญ่
6	สหกรณ์ สกย. บ้านแหลมยาง จำกัด	186	1.75	11,880,178.07	2.67	30,867,038.5	4.17	8.59	ใหญ่
7	สหกรณ์ สกย. ความนิยมใน จำกัด	168	1.75	18,346,054.18	3	21,832,392.56	3.75	8.50	ใหญ่
8	สหกรณ์ สกย. บ้านคลองต่อ จำกัด	304	2	10,285,186.23	2.67	27,421,092	3.75	8.42	ใหญ่
9	สหกรณ์ สกย. ความหมากพัฒนา จำกัด	145	1.5	13,918,034.77	2.67	43,426,581.37	4.17	8.34	ใหญ่
10	สหกรณ์ สกย. สะพานไม้แก่น จำกัด	139	1.5	14,833,362.28	3	26,626,328	3.75	8.25	ใหญ่
11	สหกรณ์ สกย. ทำข้ามพัฒนายาง จำกัด	178	1.75	5,721,582.5	2.67	15,311,792.95	3.75	8.17	ใหญ่
12	สหกรณ์ สกย. บ้านทุ่งโพธิ์ จำกัด	222	1.75	4,523,586.9	2.67	28,656,521	3.75	8.17	ใหญ่
13	สหกรณ์ สกย. บ้านนาหว้า จำกัด	205	1.75	10,530,596.1	2.67	27,647,774.37	3.75	8.17	ใหญ่

การแบ่งขนาดของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	คะแนน	ทุนดำเนินงาน	คะแนน	รายได้ธุรกิจหลัก	คะแนน	คะแนนรวม	ขนาดสหกรณ์
14	สหกรณ์ สกย. พิจิตร จำกัด	180	1.75	4,739,566.52	2.67	14,993,657	3.75	8.17	ใหญ่
15	สหกรณ์ สกย. ยุงทอง จำกัด	175	1.75	13,971,048.29	2.67	27,282,733.7	3.75	8.17	ใหญ่
16	สหกรณ์ สกย. บ้านคลองแก้ว จำกัด	178	1.75	7,929,324.93	2.67	23,787,370	3.75	8.17	ใหญ่
17	สหกรณ์ สกย. บ้านวังพา จำกัด	103	1.25	6,624,313.57	2.67	34,681,474.56	4.17	8.09	ใหญ่
18	สหกรณ์ สกย. บ้านแก้วร้าง จำกัด	99	1.25	14,799,370.52	3	23,657,932.94	3.75	8.00	ใหญ่
19	สหกรณ์ สกย. บ้านควนนา จำกัด	157	1.5	4,402,414.8	2.67	21,688,467	3.75	7.92	ใหญ่
20	สหกรณ์ สกย. บ้านพอนไม้ไฟ จำกัด	143	1.5	6,754,931.76	2.67	26,325,486.5	3.75	7.92	ใหญ่
21	สหกรณ์ สกย. บ้านพรุขบา จำกัด	129	1.5	3,633,271.51	2.67	18,221,736.24	3.75	7.92	ใหญ่
22	สหกรณ์ สกย. บ้านวัดพัฒนา จำกัด	138	1.5	8,569,181.38	2.67	29,986,932	3.75	7.92	ใหญ่
23	สหกรณ์ สกย. บ้านโหละหมูน จำกัด	124	1.5	6,540,926.36	2.67	16,475,215	3.75	7.92	ใหญ่
24	สหกรณ์ สกย. เปียน (สะพาน้อย 7) จำกัด	128	1.5	4,935,618.54	2.67	14,854,253.17	3.75	7.92	ใหญ่
25	สหกรณ์ สกย. บ้านป่ายาง จำกัด	153	1.5	6,955,742.58	2.67	22,960,305	3.75	7.92	ใหญ่
26	สหกรณ์ สกย. บ้านท่ามะพร้าวค้ายางทอง จำกัด	126	1.5	6,557,310.25	2.67	24,429,888	3.75	7.92	ใหญ่

การแบ่งขนาดของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	คะแนน	ทุนดำเนินงาน	คะแนน	รายได้ธุรกิจหลัก	คะแนน	คะแนนรวม	ขนาดสหกรณ์
27	สหกรณ์ สกย. บ้านควนบก จำกัด	137	1.5	6,441,213.53	2.67	28,122,553.58	3.75	7.92	ใหญ่
28	สหกรณ์ สกย. รมใจดูนายสังข์ จำกัด	151	1.5	10,255,080.38	2.67	19,964,890.86	3.75	7.92	ใหญ่
29	สหกรณ์ สกย. บ้านยางทอง จำกัด	199	1.75	2,199,791.04	2.33	6,732,594	3.75	7.83	ใหญ่
30	สหกรณ์ สกย. ดอนเจ้เหล็กพัฒนา จำกัด	179	1.75	1,818,861.36	2.33	6,022,567	3.75	7.83	ใหญ่
31	สหกรณ์ สกย. บ้านโนหนด (สระบัวย่อย 4) จำกัด	89	1.25	5,432,965.73	2.67	14,425,578.5	3.75	7.67	ใหญ่
32	สหกรณ์ สกย. พงษ์ศรี จำกัด	83	1.25	3,403,701.39	2.67	12,752,553	3.75	7.67	ใหญ่
33	สหกรณ์ สกย. บ้านทุ่งหลุมนก จำกัด	115	1.25	7,097,824.73	2.67	23,014,478.08	3.75	7.67	ใหญ่
34	สหกรณ์ สกย. น้ำเขียว (สระบัวย่อย 10) จำกัด	99	1.25	4,355,557.37	2.67	22,845,524.64	3.75	7.67	ใหญ่
35	สหกรณ์ สกย. บนควนพาราทอง จำกัด	115	1.25	7,074,674.84	2.67	15,401,153	3.75	7.67	ใหญ่
36	สหกรณ์ สกย. ท่าแม่เหล็ก จำกัด	100	1.25	7,078,221.98	2.67	16,224,605	3.75	7.67	ใหญ่
37	สหกรณ์ สกย. ทุ่งตั้งพัฒนา จำกัด	73	1.25	3,803,105.15	2.67	13,721,679	3.75	7.67	ใหญ่
38	สหกรณ์ สกย. หัวสวนพัฒนา จำกัด	128	1.5	2,153,294.54	2.33	16,087,611	3.75	7.58	ใหญ่

การแบ่งขนาดของสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อสหกรณ์	จำนวนสมาชิก	คะแนน	ทุนดำเนินงาน	คะแนน	รายได้ธุรกิจหลัก	คะแนน	คะแนนรวม	ขนาดสหกรณ์
39	สหกรณ์ สกย. บ้านใหม่ จำกัด	61	1	5,054,345.74	2.67	16,057,587	3.75	7.42	ใหญ่
40	สหกรณ์ สกย. กำแพงพัฒนา จำกัด	45	1	6,687,720.92	2.67	12,097,114	3.75	7.42	ใหญ่
41	สหกรณ์ สกย. บ้านหนองบัวพัฒนาการยาง จำกัด	111	1.25	1,993,918.3	2.33	25,734,520.99	3.75	7.33	ใหญ่
42	สหกรณ์ สกย. บ้านห้วยโธน จำกัด	105	1.25	2,532,782.09	2.33	9,624,264	3.75	7.33	ใหญ่
43	สหกรณ์ สกย. บ้านเขาคดถึง จำกัด	110	1.25	2,386,581.63	2.33	8,162,169	3.75	7.33	ใหญ่
44	สหกรณ์ สกย. ตำบลเกาะใหญ่ จำกัด	128	1.5	1,137,878.03	2.33	3,348,042	3.33	7.16	ใหญ่
45	สหกรณ์ สกย. บ้านหน้าคอก จำกัด	68	1	1,185,344.32	2.33	29,491,349.92	3.75	7.08	ใหญ่
46	สหกรณ์ สกย. บ้านห้วยคู 49 จำกัด	47	1	1,732,040.54	2.33	16,760,274.15	3.75	7.08	ใหญ่
47	สหกรณ์ สกย. ฤดูพัฒนา จำกัด	88	1.25	1,119,121.85	2.33	3,477,722	3.33	6.91	ใหญ่
48	สหกรณ์ สกย. บ้านห้วยถนน จำกัด	37	0.75	2,111,515.99	2.33	6,225,925	3.33	6.41	กลาง
49	สหกรณ์ สกย. บ้านวังไพร จำกัด	37	0.75	302,890.7	1.67	175,137	2.50	4.92	กลาง
50	สหกรณ์ สกย. บ้านไร่ตัก จำกัด	15	0.5	632,716.05	2	4,079.51	1.25	3.75	เล็ก

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์
ของการวิจัยหรือเนื้อหา (IOC: Index of item Objective Congruence)

จากการวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโชติ จรุงรุ่งโรจน์
2. ดร.ปองเพชร ชาราสุข
3. ดร.ปรีวิชญ์ พิทยาภินันท์

ได้ผลของการวิเคราะห์ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย ดังนี้

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC)	ผลการ ประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.1 อายุ	1	1	1	1	ใช้ได้
1.2 เพศ	1	1	1	1	ใช้ได้
1.3 ศาสนา	1	1	1	1	ใช้ได้
1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด	1	1	1	1	ใช้ได้
1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม)	1	1	1	1	ใช้ได้
1.6 จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำ สวนยางพารา (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม)	1	1	1	1	ใช้ได้
1.7 อาชีพหลัก (รายได้หลัก)	1	1	1	1	ใช้ได้
1.8 การประกอบอาชีพเสริม (รายได้รอง)	1	1	1	1	ใช้ได้
1.9 อาชีพเสริม (ถ้ามี ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
1.10 รายได้รวมจากครัวเรือนทั้งสิ้น	1	1	1	1	ใช้ได้
1.11 รายได้รวมจากการทำสวน ยางพาราทั้งสิ้น	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1.12 ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทั้งสิ้น	1	1	1	1	ใช้ได้
1.13 ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน	1	1	1	1	ใช้ได้
1.14 รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน ประมาณ	1	1	1	1	ใช้ได้
1.15 ปัจจุบันครัวเรือนท่านมีเงินออม หรือไม่	1	1	1	1	ใช้ได้
1.16 ในกรณีที่มีเงินออมครัวเรือนท่านมี เงินออมประมาณ	1	1	1	1	ใช้ได้
1.17 ปัจจุบันครัวเรือนท่านมีภาระ หนี้สินหรือไม่	1	1	1	1	ใช้ได้
1.18 ปัจจุบันครัวเรือนท่านมีหนี้สินรวม ทั้งสิ้น	1	1	1	1	ใช้ได้
1.19 ท่านกู้ยืมเงินจากแหล่งใด	1	1	1	1	ใช้ได้
1.20 แหล่งเงินกู้ในระบบ	1	1	1	1	ใช้ได้
1.21 แหล่งเงินกู้นอกระบบ	1	1	1	1	ใช้ได้
2.1 ระยะห่างระหว่างการปลูกต้น ยางพารา [ระหว่างต้น×ระหว่างแถว (เมตร×เมตร)]	1	1	1	1	ใช้ได้
2.2 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ในกรณี ที่สวนยางพาราเปิดกรีดท่านใช้ยางพันธุ์ ใดในการปลูก	1	1	1	1	ใช้ได้
2.3 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ในกรณี ที่สวนยางพารายังไม่เปิดกรีด ท่านใช้ พันธุ์ยางพาราใดในการปลูก	1	1	1	1	ใช้ได้
2.4 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านมี การใส่ปุ๋ยสวนยางปีละกี่ครั้ง	1	1	1	1	ใช้ได้
2.5 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านมี การใส่ปุ๋ยในรูปแบบใด	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
2.6 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านใช้ปัญญาประดิษฐ์ในสวนยางพารา	1	1	1	1	ใช้ได้
2.7 โรคและแมลงศัตรูยางพาราที่พบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
2.8 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านใช้แรงงานในการทำสวนยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
2.9 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) หากมีการจ้างแรงงานท่านมีการจ้างแรงงานในการทำสวนยางจำนวนกี่คน	1	1	1	1	ใช้ได้
2.10 หากมีแรงงานจ้าง แรงงานมาจากที่ใด	1	1	1	1	ใช้ได้
2.11 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านมีการกำจัดวัชพืชปีละกี่ครั้ง	1	1	1	1	ใช้ได้
2.12 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านกำจัดวัชพืชโดยวิธีใด	1	1	1	1	ใช้ได้
2.13 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านกรีดยางในช่วงเวลาใด	1	1	1	1	ใช้ได้
2.14 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) รูปแบบการกรีดยางของท่านเป็นแบบใด	1	1	1	1	ใช้ได้
2.15 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ระบบกรีดยางของท่านเป็นแบบใด	1	1	1	1	ใช้ได้
3.1 ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. มาแล้วกี่ปี	1	1	1	1	ใช้ได้
3.2 ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
3.3 การขายผลผลิตยางพารา ปัจจุบันท่านขายยางพาราในรูปแบบใดมากที่สุด	1	1	1	1	ใช้ได้
3.4 ท่านขายยางแก่ใครบ้าง	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อความ	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.5 ท่านขายยางให้สหกรณ์ สกย. บ่อยแค่ไหน	1	1	1	1	ใช้ได้
3.6 ท่านขายผลผลิตยางพาราอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
3.7 ท่านมีปัญหาเรื่องขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย. หรือไม่	1	1	1	1	ใช้ได้
3.8 ปัญหาเรื่องการขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
3.9 ท่านเคยใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. หรือไม่	1	1	1	1	ใช้ได้
3.10 นอกจากการนำผลผลิตมาจำหน่าย ท่านเคยใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. ในแง่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	1	1	1	1	ใช้ได้
3.11 การมีส่วนร่วมในการขายน้ำยางให้กับสหกรณ์	-1	0	1	0	ตัดออก
3.12 การเข้าร่วมประชุมของสหกรณ์ฯ	1	1	1	1	ใช้ได้
3.13 การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการ	1	1	1	1	ใช้ได้
3.14 การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบของสหกรณ์	1	1	1	1	ใช้ได้
3.15 การมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งขายผลผลิตยางพาราของสหกรณ์	1	1	1	1	ใช้ได้
3.16 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุอุปกรณ์	1	1	1	1	ใช้ได้
3.17 การมีส่วนร่วมในการกำหนดราคารับซื้อน้ำยางของสหกรณ์	1	1	1	1	ใช้ได้
3.18 การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตราเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
3.19 การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่สหกรณ์จัดให้กับสมาชิก	1	1	1	1	ใช้ได้
3.20 การเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การไปทัศนศึกษา	1	1	1	1	ใช้ได้
3.21 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์จัด	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1.1 ท่านมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาทางพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการเรียกร้องราคาขางพารา	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1.3 ท่านยอมรับกิจกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำหน่วยงานภาครัฐ หรือจากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการผลิตขางพารา	1	1	1	1	ใช้ได้
4.1.4 ท่านมีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับขางพารา	1	1	1	1	ใช้ได้
4.2.1 คราวเรือนมีการแบ่งรายได้เป็นสัดส่วนเพื่อการลงทุน อาหาร ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4.2.2 คราวเรือนท่านมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การรับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟ ส่วนเกินที่เสียปลั๊กทิ้งไว้ เป็นต้น	1	0	1	0.67	ใช้ได้

ข้อความคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.2.3 เมื่อมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุน ท่านใช้บริการของสหกรณ์ สกย. เช่น กู้ยืมเพื่อการลงทุน เพื่อปรับปรุงการผลิตยางพารา	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4.2.4 ท่านกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนจากแหล่งเงินกู้ในระบบ	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4.2.5 ครัวเรือนท่านมีการออมเงินไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น เช่น ค่ารักษาพยาบาล	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.1 ท่าน โคนยางเก่าเพื่อปลูกยางพารา รูปแบบใหม่ที่ กยท. ส่งเสริม โดยมีลักษณะเป็นวนเกษตร/ให้มีไม้ผล, ไม้ยืนต้นร่วมด้วย	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.2 ท่านเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสดเป็นยางแผ่นดิบ	-1	1	1	0.33	ตัดออก
4.3.3 ท่านมีการเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราที่หลากหลายมาใช้	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.4 ท่านมีการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพารา	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.5 ท่านมีการปลูกพืช-ผักต่าง ๆ นอกสวนยางพารา	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.6 ท่านมีการปลูกพืชแซมร่วมยาง/ไม้ป่าร่วมยาง/วนเกษตร	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.7 ท่าน โคนยางพาราเก่าเพื่อปลูกยางพาราใหม่	0	1	1	0.67	ใช้ได้
4.3.8 ท่านจำหน่ายผลผลิตยางให้กับกลุ่มน้ำยางอื่น ๆ	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.3.9 ท่านใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.10 ท่านผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.11 ท่านผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.12 ท่านใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.13 ท่านลดปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.14 ท่านลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.15 ท่านเลิกจ้างแรงงานกรีดยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.16 ท่านเลิกจ้างแรงงานกำจัดวัชพืชแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.17 ท่านเลิกจ้างแรงงานเก็บน้ำยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.18 ท่านเลิกจ้างแรงงานใส่ปุ๋ยแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.19 ท่านเลิกจ้างแรงงานดูแลรักษาสวนยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.20 ท่านมีการเพิ่ม/พัฒนาทักษะความต้องการให้ตัวเอง	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4.3.21 ท่านมีความชำนาญในการผลิต	0	1	-1	0	ตัดออก
4.3.22 ท่านมีความใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้และพัฒนาในการผลิต	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.23 ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารทางเกษตรได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.24 ท่านมีการนำความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีที่ใหม่ในการทำสวนยาง	1	1	1	1	ใช้ได้

ข้อคำถาม	ผลการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ			ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	ผลการประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
4.3.25 ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการทำสวนยางที่มีคุณภาพ	1	1	1	1	ใช้ได้
4.3.26 ท่านมีธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น	1	0	1	0.67	ใช้ได้
4.3.27 ท่านมีการประกอบอาชีพรับจ้างด้านการเกษตร	-1	0	1	0	ตัดออก
4.3.28 ท่านมีการประกอบอาชีพรับจ้างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านการเกษตร	1	0	1	0.67	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถาม

Reliability Statistics			
		Cronbach's Alpha	N of Items
		.867	45
Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
C11	4.6333	.88992	30
C12	4.3000	1.05536	30
C13	4.3000	.70221	30
C14	3.9333	.98027	30
C15	3.9333	.98027	30
C16	4.0333	.99943	30
C17	3.9333	1.04826	30
C18	4.1000	1.02889	30
C19	3.6333	.99943	30
C20	2.6333	1.42595	30
D1.1	2.9667	.88992	30
D1.2	3.1000	.84486	30
D1.3	3.2000	.84690	30
D1.4	3.2333	.89763	30
D2.1	3.4000	.56324	30
D2.2	3.2000	.99655	30
D2.3	2.6333	1.42595	30
D2.4	2.4333	1.61210	30
D2.5	2.7333	1.70057	30
D3.1	2.9000	1.62629	30
D3.2	3.0667	1.63861	30
D3.3	2.2667	1.50707	30
D3.4	2.1667	1.72374	30
D3.5	2.1000	1.39827	30
D3.6	3.0667	1.25762	30
D3.7	2.2000	1.44795	30

Reliability Statistics			
	Cronbaen's Alpha		N of Items
	.867		45
Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
D3.8	1.8667	1.43198	30
D3.9	2.4000	1.30252	30
D3.10	2.1667	1.34121	30
D3.11	2.4667	1.10589	30
D3.12	0.6000	1.40443	30
D3.13	0.6000	1.40443	30
D3.14	0.6000	1.40443	30
D3.15	0.6000	1.40443	30
D3.16	0.6000	1.40443	30
D3.17	3.6333	1.03335	30
D3.18	3.2333	0.67891	30
D3.19	3.0667	0.63968	30
D3.20	2.8667	0.57135	30
D3.21	2.7333	0.63968	30
D3.22	3.5000	1.22474	30
D3.23	3.1000	0.88474	30
D3.24	3.5000	1.19626	30
D3.25	1.7667	1.38174	30
D3.26	2.3333	1.21296	30

ภาคผนวก ง

แบบสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ สกย.

การปรับตัวด้านสังคม เศรษฐกิจ และการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ สกย. ในจังหวัดสงขลา ภายใต้

ภาวะวิกฤตราคาขายพาราตกต่ำ

- แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย.
- กรุณาตอบแบบสัมภาษณ์ทุกข้อตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน คำตอบของท่านจะมีคุณค่ายิ่งต่อ งานวิจัยนี้
- ผู้วิจัยจะเก็บรักษาคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ ผลงานวิจัยจะถูกนำเสนอในภาพรวมของกลุ่ม การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณในความร่วมมือน ในการตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้ เป็นอย่างสูง

แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 4 ตอน

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ตอนที่ 2 ลักษณะการผลิตขายพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ตอนที่ 3 ลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ตอนที่ 4 ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. (พ.ศ. 2558-2560)

คำชี้แจง: โปรดเติมคำในช่องว่าง.....และทำเครื่องหมาย ลงใน ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรและเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ สกย.

ชื่อผู้ตอบแบบสัมภาษณ์.....เบอร์โทรศัพท์.....

ชื่อสหกรณ์ สกย. ที่เป็นสมาชิก.....

1.1 อายุ..... ปี

1.2 เพศ

1.2.1) ชาย

1.2.2) หญิง

1.3 ศาสนา

1.3.1) พุทธ

1.3.2) คริสต์

1.3.3) อิสลาม

1.3.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.4 ระดับการศึกษาสูงสุด

- 1.4.1) ไม่ได้เข้ารับการศึกษ 1.4.2) ประถมศึกษา
- 1.4.3) มัธยมศึกษาตอนต้น 1.4.4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
- 1.4.5) อนุปริญญา/ปวส. 1.4.6)ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

1.5 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม).....คน

1.6 จำนวนแรงงานครัวเรือนที่ช่วยทำสวนยางพารา (รวมผู้ตอบแบบสอบถาม).....คน

1.7 อาชีพหลัก (รายได้หลัก)

- 1.7.1) ทำสวนยางพารา 1.7.2) ค้าขาย
- 1.7.3) รับจ้างทั่วไป 1.7.4) ข้าราชการ/พนักงานรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 1.7.5) พนักงานเอกชน 1.7.6) ทำเกษตรอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.7.7) ประมง 1.7.8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.8 การประกอบอาชีพเสริม (รายได้รอง)

- 1.8.1) มี 1.8.2) ไม่มี

1.9 อาชีพเสริม (ถ้ามี ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.9.1) ทำสวนยางพารา 1.9.2) ค้าขาย
- 1.9.3) รับจ้างทั่วไป 1.9.4) ข้าราชการ/พนักงานรัฐ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ
- 1.9.5) พนักงานเอกชน 1.9.6) ทำเกษตรอื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.9.7) ประมง 1.9.8) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.10 รายได้รวมของครัวเรือนทั้งสิ้น.....บาท/เดือน

1.11 รายได้จากการทำสวนยางพาราทั้งสิ้น.....บาท/เดือน

1.12 ขนาดพื้นที่ถือครองที่ดินทั้งสิ้น.....ไร่ แบ่งเป็น

- 1.12.1) ขนาดพื้นที่ที่อยู่อาศัย.....ไร่
- 1.12.2) ขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา
- 1.12.2.1) ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว.....ไร่
- 1.12.2.2) ขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด.....ไร่
- 1.12.3) ขนาดพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่น.....ไร่
- 1.12.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....ไร่

1.13 ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนท่านเป็นอย่างไร

- 1.13.1) รายได้มากกว่ารายจ่าย/เหลือใช้
- 1.13.2) รายได้เพียงพอกับรายจ่าย/พอใช้
- 1.13.3) รายได้น้อยกว่ารายจ่าย/ไม่พอใช้

1.14 รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือนประมาณ.....บาท

1.15 ปัจจุบันครัวเรือนท่านมีเงินออมหรือไม่

- 1.15.1) มี 1.15.2) ไม่มี
- 1.16 ในกรณีที่มีเงินออมครัวเรือนท่านมีเงินออม ประมาณ.....บาท/ครัวเรือน
- 1.17 ปัจจุบันครัวเรือนท่านมีภาระหนี้สินหรือไม่
 1.17.1) ไม่มีหนี้สิน (ข้ามไปตอนที่ 2) 1.17.2) มีหนี้สิน
- 1.18 ปัจจุบันครัวเรือนท่านมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น.....บาท/ครัวเรือน
- 1.19 ท่านกู้ยืมเงินจากแหล่งใด
 1.19.1) ในระบบ 1.19.2) นอกกระบบ 1.19.3) ทั้ง 2 แหล่ง
- 1.20 แหล่งเงินกู้ในระบบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1.20.1) ธ.ก.ส 1.20.2) ธนาคารออมสิน
 1.20.3) กองทุนหมู่บ้าน 1.20.4) สหกรณ์ สกย.
 1.20.5) ธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ 1.20.6) สหกรณ์การเกษตร
 1.20.7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.21 แหล่งเงินกู้นอกกระบบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 1.21.1) ญาติพี่น้อง 1.21.2) เพื่อนบ้าน
 1.21.3) นายทุน 1.21.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ตอนที่ 2 ข้อมูลลักษณะการผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ สกย.**
- 2.1 ระยะห่างของการปลูกต้นยางพารา [ระหว่างต้น × ระหว่างแถว (เมตร×เมตร)] (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 2.1.1) 3×5 2.1.2) 3×6 2.1.3) 3×7 2.1.4) 3×8
 2.1.5) 2×5 2.1.6) 4×6 2.1.7) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 2.2 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ในกรณีที่สวนยางพาราเปิดกรีด ท่านใช้พันธุ์ยางพาราใดในการปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 2.2.1) RRIM 600 2.2.2) RRIT 251
 2.2.3) BPM 24 2.2.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 2.3 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ในกรณีที่สวนยางพารายังไม่เปิดกรีด ท่านใช้พันธุ์ยางพาราใดในการปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 2.3.1) RRIM 600 2.3.2) RRIT 251
 2.3.3) BPM 24 2.3.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 2.4 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านมีการใส่ปุ๋ยสวนยางปีละ.....ครั้ง
- 2.5 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านมีการใส่ปุ๋ยในรูปแบบใด
 2.5.1) แบบหว่าน 2.5.2) แบบหลุม 2.5.3) แบบแถบ
 2.5.4) ทั้งหว่านและหลุม 2.5.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 2.6 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านใช้ปุ๋ยชนิดใดในสวนยางพารา

- 2.6.1) ปุ๋ยเคมี 2.6.2) ปุ๋ยอินทรีย์
 2.6.3) ทั้งปุ๋ยเคมีและอินทรีย์ 2.6.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.7 โรคและแมลงศัตรูยางพาราที่พบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.7.1) ไม่พบ
 2.7.2) พบโรครากขาว
 2.7.3) พบโรคเส้นดำ 2.7.4) พบโรคใบร่วง 2.7.5) พบหนอนทวาย
 2.7.6) พบปลวก 2.7.7) พบอาการเปลือกแห้ง 2.7.8) พบโรคราสีชมพู
 2.7.9) พบโรคใบจุดก้างปลา 2.7.10) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.8 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านใช้แรงงานในการทำสวนยางพาราจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.8.1) ทำเอง/ใช้แรงงานในครัวเรือนทั้งหมด 2.8.2) จ้าง
 2.8.3) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.9 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) หากมีการจ้างแรงงานท่านมีการจ้างแรงงานในการทำสวนยางจำนวนกี่คน

- 2.9.1) 1 คน 2.9.2) 2 คน 2.9.3) 3 คน
 2.9.4) 4 คน 2.9.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.10 หากมีแรงงานจ้าง ที่มา/ภูมิถิ่นแรงงานมาจากที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.10.1) ญาติ 2.10.2) คนในหมู่บ้าน/ตำบลใกล้เคียง
 2.10.3) แรงงานต่างถิ่น (คนไทย) 2.10.4) แรงงานต่างด้าว

2.11 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านมีการกำจัดวัชพืชปีละ.....ครั้ง

2.12 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านกำจัดวัชพืชโดยวิธีใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 2.12.1) ใช้สารเคมี 2.12.2) ตัดหญ้า 2.12.3) แต่งกิ่ง
 2.12.4) ใช้สารเคมีและตัดหญ้า 2.12.5) ตัดหญ้าและแต่งกิ่ง
 2.12.6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.13 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ท่านกรีดยางในช่วงเวลาใด

- 2.13.1) 03.00-04.00 น. 2.13.2) 04.00-05.00 น. 2.13.3) 05.00-06.00 น.
 2.13.4) 06.00-07.00 น. 2.13.5) 01.00-02.00 น. 2.13.6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.14 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) รูปแบบการกรีดยางของท่านเป็นแบบใด

- 2.14.1) กรีด 3 วัน เว้น 1 วัน 2.14.2) กรีด 2 วัน เว้น 1 วัน
 2.14.3) กรีดวันเว้นวัน 2.14.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2.15 ปัจจุบัน (พ.ศ. 2558-2560) ระบบกรีดยางของท่านเป็นแบบใด

- 2.15.1) กรีดครั้งลำต้น (1/2 S) 2.15.2) กรีดหนึ่งในสามของลำต้น (1/3 S)

- 2.15.3) กรีดหนึ่งในสี่ของลำต้น (1/4 S) 2.15.4) กรีดหนึ่งในแปดของลำต้น (1/8 S)
 2.15.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 ข้อมูลลักษณะการเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย.

- 3.1 ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. มาแล้ว.....ปี
- 3.2 ท่านเป็นสมาชิกสหกรณ์ สกย. เนื่องจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 3.2.1) ตนเองเห็นความสำคัญ 3.2.2) ได้รับคำชักชวนจากผู้ที่เป็สมาชิกมาก่อน
 3.2.3) ได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ สกย./เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์
 3.2.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3.3 การขายผลผลิตยางพารา ปัจจุบันท่านขายยางพาราในรูปแบบใดมากที่สุด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 3.3.1) น้ำยางสด 3.3.2) ยางแผ่นดิบ
 3.3.3) ยางก้อนถ้วย 3.3.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3.4 ท่านขายยางแก่ใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 3.4.1) สหกรณ์ สกย.
 3.4.2) กลุ่มน้ำยางในหมู่บ้าน
 3.4.3) พ่อค้านอกท้องถิ่น
 3.4.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3.5 ท่านขายยางให้สหกรณ์ สกย. บ่อยแค่ไหน
- 3.5.1) ขายให้ทุกครั้งที่มีผลผลิต ไม่เคยขายที่อื่นเลย
 3.5.2) ขายให้สหกรณ์ สกย. เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบางครั้งจะขายให้พ่อค้าอื่น/กลุ่มน้ำยาง
 3.5.3) ขายให้สหกรณ์ สกย. เป็นบางครั้ง ส่วนใหญ่ขายให้พ่อค้าอื่น/กลุ่มน้ำยาง
 3.5.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3.6 ท่านขายผลผลิตยางพาราอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 3.6.1) นำไปขายด้วยตนเอง 3.6.2) คนรับจ้างกรีดนำไปขาย
 3.6.3) พ่อค้ามารับซื้อถึงสวน 3.6.4) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 3.7 ท่านมีปัญหาเรื่องการขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย. หรือไม่ (ถ้าไม่มีข้ามไปข้อ 3.9)
- 3.7.1) มี 3.7.2) ไม่มี
- 3.8 ปัญหาเรื่องการขายผลผลิตยางพาราให้กับสหกรณ์ สกย. (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- 3.8.1) ราคาที่ได้รับ ไม่ยุติธรรม 3.8.2) เครื่องชั่งน้ำหนักไม่ได้มาตรฐาน
 3.8.3) การวัดเปอร์เซ็นต์ยางแห้งผิดพลาด 3.8.4) เจ้าหน้าที่ให้บริการไม่ดี
 3.8.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. ในฐานะสมาชิก

- 3.9 ท่านเคยใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. หรือไม่
- 3.9.1) เคย 3.9.2) ไม่เคย (ข้ามไปข้อ 3.11)

3.10 นอกจากการนำผลผลิตมาจำหน่าย ท่านเคยใช้บริการจากสหกรณ์ สกย. ในแง่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 3.10.1) กู้ยืมเงิน 3.10.2) ซื้อปุ๋ย 3.10.3) รับการอบรมในเรื่องการทำสวนยางพารา
 3.10.4) ซื้อวัสดุทางการเกษตร 3.10.5) ซื้อข้าวสาร 3.10.6) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

การมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ สกย.

ท่านมีส่วนร่วมในธุรกิจของสหกรณ์ สกย. มากน้อยเพียงใด (โดยมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้คือระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมมาก ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อย ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด และระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วม)

การมีส่วนร่วม		ระดับการมีส่วนร่วม					
		5	4	3	2	1	0
3.11	การเข้าร่วมประชุมของสหกรณ์ สกย.						
3.12	การมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งคณะกรรมการ						
3.13	การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือระเบียบของสหกรณ์ สกย.						
3.14	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแหล่งขายผลผลิตยางพาราของสหกรณ์ สกย.						
3.15	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดหาปัจจัยการผลิต เช่น วัสดุ อุปกรณ์						
3.16	การมีส่วนร่วมในการกำหนดราคารับซื้อน้ำยางของสหกรณ์ สกย.						
3.17	การมีส่วนร่วมในการกำหนดอัตราเงินปันผลและ เงินเฉลี่ยคืน						
3.18	การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่สหกรณ์ สกย. จัดให้กับสมาชิก						
3.19	การเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การไปทัศนศึกษา						
3.20	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ที่สหกรณ์ สกย. จัด						

ตอนที่ 4 ระดับการปรับตัวของสมาชิกสหกรณ์ สกย. (พ.ศ. 2558-2560)

หมายเหตุ: แบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับการปรับตัวด้านต่าง ๆ ของสมาชิกสหกรณ์ สกย. โปรดขอยางพารา ขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของครัวเรือนของท่าน (โดยมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้คือ ระดับคะแนน 5 หมายถึง ระดับการปรับตัวมากที่สุด ระดับคะแนน 4 หมายถึง ระดับการปรับตัวมาก ระดับคะแนน 3 หมายถึง ระดับการปรับตัวปานกลาง ระดับคะแนน 2 หมายถึง ระดับการปรับตัวน้อย ระดับคะแนน 1 หมายถึง ระดับการปรับตัวน้อยที่สุด และระดับคะแนน 0 หมายถึง ไม่มีการปรับตัว)

ปัจจัย	ระดับการปรับตัว					
	5	4	3	2	1	0
4.1 การปรับตัวด้านสังคม						
การมีส่วนร่วมทางสังคม						
4.1.1 ท่านมีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา ทางพารากับสมาชิกสหกรณ์ สกย. ชุมชน หรือกลุ่มอื่น ๆ						
4.1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการเรียกร้องราคาของพารา						
4.1.3 ท่านยอมรับกิจกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ จากผู้นำ หน่วยงาน ภาครัฐ หรือจากหน่วยงานภายนอกที่เสนอให้ ในการแก้ไขปัญหาการ ผลิตของพารา						
การติดตามข้อมูลข่าวสาร						
4.1.4 ท่านมีการติดตามสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับของพารา						
4.2 การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ						
รายได้ของครัวเรือน						
4.2.1 ครัวเรือนมีการแบ่งรายได้เป็นสัดส่วนเช่น เพื่อการลงทุน อาหาร ค่าเล่าเรียนบุตร เป็นต้น						
ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน						
4.2.2 ครัวเรือนท่านมีการจัดการค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น เช่น การ รับประทานอาหารนอกบ้าน ค่าไฟส่วนเกินที่เสียปลั๊กทิ้งไว้ เป็นต้น						
หนี้สินของครัวเรือน						
4.2.3 เมื่อมีการกู้ยืมเพื่อการลงทุน ท่านใช้บริการจากแหล่งเงินกู้ใน ระบบ เช่น กู้ยืมเพื่อการลงทุน เพื่อปรับปรุงการผลิตของพารา						
4.2.4 ท่านกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายในครัวเรือนจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ						
เงินออมของครัวเรือน						
4.2.5 ครัวเรือนท่านมีการออมเงินไว้ใช้ เช่น ค่ารักษาพยาบาล						
4.3 การปรับตัวด้านการผลิต						
การสร้างความหลากหลายในการผลิตของพารา						
4.3.1 ท่านโค่นยางเก่าเพื่อปลูกยางพาราแบบใหม่ที่ กยท. ส่งเสริม โดยมีลักษณะเป็นวนเกษตร/ให้มีไม้ผล, ไม้ยืนต้นร่วมด้วย						
4.3.2 ท่านเปลี่ยนรูปแบบการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า เช่น จากน้ำยางสด เป็นยางแผ่นดิบ						

ปัจจัย	ระดับการปรับตัว					
	5	4	3	2	1	0
การเปลี่ยนชนิดของพันธุ์ยางพารา						
4.3.3 ท่านมีการเปลี่ยนพันธุ์ยางพาราที่หลากหลายมาใช้						
การลดความเสี่ยงทางการตลาด						
4.3.4 ท่านมีการเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพารา						
4.3.5 ท่านมีการปลูกพืช-ผักต่าง ๆ นอกสวนยางพารา						
4.3.6 ท่านมีการปลูกพืชแซมร่วมยาง/ไม้ป่าร่วมยาง/วนเกษตร						
4.3.7 ท่านโค่นยางพาราเก่าเพื่อปลูกยางพาราใหม่						
4.3.8 ท่านจำหน่ายผลผลิตยางให้กับกลุ่มน้ำยางอื่น ๆ						
การลดต้นทุนการผลิต						
4.3.9 ท่านใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี						
4.3.10 ท่านผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง						
4.3.11 ท่านผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง						
4.3.12 ท่านใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี						
4.3.13 ท่านลดปริมาณการใช้ปุ๋ยอินทรีย์						
4.3.14 ท่านลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี						
4.3.15 ท่านเลิกจ้างแรงงานกรีดยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน						
4.3.16 ท่านเลิกจ้างแรงงานกำจัดวัชพืชแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน						
4.3.17 ท่านเลิกจ้างแรงงานเก็บน้ำยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน						
4.3.18 ท่านเลิกจ้างแรงงานใส่ปุ๋ยแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน						
4.3.19 ท่านเลิกจ้างแรงงานดูแลรักษาสวนยางแล้วหันมาใช้แรงงานในครัวเรือนแทน						
การลดขั้นตอนในการผลิตและการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม						
4.3.20 ท่านมีการเพิ่ม/พัฒนาทักษะความต้องการให้ตัวเอง						
4.3.21 ท่านมีความใฝ่รู้ที่จะเรียนรู้และพัฒนาในการผลิต						

ปัจจัย	ระดับการปรับตัว					
	5	4	3	2	1	0
4.3.22 ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารทางเกษตรได้อย่างเหมาะสม						
4.3.23 ท่านมีการนำความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ เครื่องมือต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีที่ใหม่ในการทำสวนยาง						
4.3.24 ท่านมีการใช้เทคโนโลยีในการทำสวนยางที่มีคุณภาพ เช่น เครื่องตัดหญ้า						
การหารายได้ การทำกิจกรรมนอกภาคการเกษตร						
4.3.25 ท่านมีธุรกิจส่วนตัว เช่น ค้าขาย เป็นต้น						
4.3.26 ท่านมีการประกอบอาชีพรับจ้างอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ด้านการเกษตร						

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายจักรรัตน์ พรหมบุตร

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5910620014

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2558

ทุนการศึกษา

- ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ จากบัณฑิตวิทยาลัย

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

- ผู้ช่วยวิจัยโครงการ การปรับตัวของสหกรณ์กองทุนสวนยางภายใต้สภาวะวิกฤตราคายางตกต่ำ
เงินงบประมาณแผ่นดิน ประจำปี 2560 คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

จักรรัตน์ พรหมบุตร นฤมล พุกญา และพิไลวรรณ ประพฤติ. 2561. การปรับตัวด้านสังคมและเศรษฐกิจภายใต้วิกฤตราคายางพาราของสมาชิกสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านยางทอง อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา. ในการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยทักษิณ ครั้งที่ 28 ประจำปี 2561 ณ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ระหว่างวันที่ 8-9 พฤษภาคม 2561 ภายใต้หัวข้อ : งานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน.